

**BESTUURS-
VERSLAG
2022**

 **stichting
VO Haaglanden**

DE STAD WAAR MIJN LEVEN COMPLEET VOELT

JONGE
STADSDICHTER
DEN HAAG 2023

Beste lezer laat me je meenemen door een reis door de stad waar mijn leven compleet voelt.

Den Haag.

Bus 21. Drukke is er altijd het geeft je schoolbus-vibes, altijd vol leerlingen en verhalen. Geeft je nog even tijd om met je geliefde te zijn.

Bus 21. Connect je op verschillende manieren.

Daarna pakken we tram 9. Samen lachen met elkaar terwijl je onderweg bent. Het is je oplaad/rust moment na een heel drukke dag. Chaos hoort er ook bij. Het brengt je bijna overal en geeft je de mogelijkheid om meer memories te maken en beleven.

En we eindigen in je wijk, plek waar je je hoort thuis te voelen of juist niet. Je voelt je vrij. Je kan zonder zorgen jezelf zijn. Elke wijk heeft zijn sfeer, maar toch hebben we veel met elkaar gemeen.

De stad is waar we uitstappen. Het is je self care moment. Je hoort het gelach en de vrolijkheid. Plek waar verhalen en geschiedenis bij elkaar komen.

Chelsy Valentina Betancourth Iza
Jonge Stadsdichter Den Haag 2023

Chelsy is leerling van het Maris College Bohemen

VOOR WOORD

Verslag doen van een jaar dat voor een groot deel geleid werd door je voorgangers: dat voelt een beetje misplaatst. Maar wat kun je anders als die voorgangers inmiddels vertrokken zijn? In mei 2022 nam Jan Rath afscheid als interim-lid van het college van bestuur van VO Haaglanden. En in december vertrok bestuursvoorzitter Arno Peters, die de stichting ruim acht jaar met een enorme betrokkenheid heeft bestuurd. Om hen te vervangen traden wij aan: Elyan Zegers als lid van het college van bestuur sinds mei 2022 en Han Elbers als voorzitter sinds december 2022. Graag presenteren we dit jaarverslag aan u.

2022 begon, we zouden het bijna vergeten, in de laatste fase van de coronacrisis, toen het onderwijs weer min of meer 'gewoon' ingevuld kon worden. Maar we merken nog steeds dat bijna twee jaar corona ons handelen en onze scholen tot in de vezels heeft geraakt. Onze docenten, ondersteunende medewerkers en schoolleiders stonden lange tijd onder grote druk om het onderwijs zo goed mogelijk gaande te houden. En nu zijn ze nog dagelijks bezig om cognitieve achterstanden in te lopen en aandacht te geven aan de toegenomen ongelijkheid en sociaal-emotionele problematiek van onze leerlingen. Daarnaast vroegen ook het werken aan basisvaardigheden als taal en rekenen en het verder verstevigen van het burgerschapsonderwijs veel energie.

We zouden echter geen recht doen aan de scholen en de organisatie als we alleen de crisissfeer, de sterk toegenomen verwachtingen en de nieuwe opdrachten voor het onderwijs zouden belichten. De druk die daarmee gepaard ging, heeft op veel plaatsen gelukkig ook bijgedragen aan het leren, reflecteren en versnellen van ontwikkeling. Het was uitdagend om

daarvoor de ruimte te vinden in tijden van onrust en grote lerarentekorten. Maar we hebben gezien dat dat toch mogelijk bleek.

Gelukkig konden we dat doen vanuit een financieel gezonde en kwalitatief stevige basis. Daardoor konden we onze scholen de ruimte geven om 'verschillend' te zijn, meer maatwerk te bieden aan hun leerlingen en op die manier eerlijke kansen te bevorderen. En daardoor konden we ook als stichting de ruimte nemen om de samenwerking te verstevigen, over grenzen van scholen, en steeds vaker over grenzen van besturen heen. Dat is voelbaar in alle activiteiten van onze Haagse OnderwijsAcademie, onder het motto 'Leren doe je van elkaar'. Maar je ziet het ook aan de aanpak van het lerarentekort in onze regio, de opvang van nieuwkomers en leerlingen uit Oekraïne, en de gezamenlijke aanpak van schoolveiligheid.

In die enorme dynamiek voelt het wat vervreemdend om de klok even stil te zetten. Om ons te bezinnen op de ontwikkelingen en de samenwerking. Om te leren van het jaar dat al voorbij is. Daarom staan in dit verslag ook dit jaar de 'portretten' van onze tien scholen centraal. Portretten die de eigenheid van de scholen verbeelden, maar ook de samenwerking, de verankering in onze regio en het leren over grenzen heen. Omdat het 'stilstaan' in dit verslag uiteindelijk gericht is op het versnellen van onze beweging.

Wij willen alle collega's heel hartelijk bedanken voor hun grote betrokkenheid. Jullie inzet vormt het fundament van onze organisatie. In 2022. En in het nieuwe jaar dat alweer gestart is.

College van Bestuur

Han Elbers en Elyan Zegers

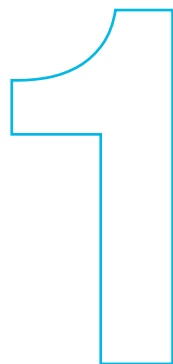

IN HOUD

VOORWOORD	5
1 HET JAAR 2022 VANUIT BESTUURLIJK PERSPECTIEF	9
2 VERSLAG VAN DE RAAD VAN TOEZICHT	13
3 VERSLAG VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE MEDEZEGGENSCHAPSRAAD	17
4 ONZE ORGANISATIE	19
5 ONZE SCHOLEN	23
6 ONS ONDERWIJS	71
7 ONZE KWALITEITSZORG	79
8 ONZE MEDEWERKERS	81
9 ONZE BEDRIJFSVOERING	89
10 ONZE FINANCIËN	93

HET JAAR 2022 VANUIT BESTUURLIJK PERSPECTIEF

Van het lerarentekort en de impact van corona, tot de instroom van Oekraïense leerlingen en aandacht voor basisvaardigheden: in 2022 bepaalden deze thema's de ontwikkelingen op onze scholen. In dit hoofdstuk beschrijven we die ontwikkelingen vanuit bestuurlijk perspectief. Waar waren onze inspanningen op gericht en waarom was dat nodig? Welke resultaten hebben we al bereikt en waar zijn we nog druk mee bezig? Eén ding is zeker: het was een jaar vol werk in uitvoering.

DE IMPACT VAN CORONA EN DE UITVOERING VAN HET NATIONAAL PROGRAMMA ONDERWIJS

In de eerste maanden van 2022 werden de coronamaatregelen afgebouwd. Hoewel we toen nog niet zeker wisten hoe de pandemie zich verder zou ontwikkelen, bleek de continuïteit van het onderwijs voor de rest van het kalenderjaar gewaarborgd. Toch was in 2022 duidelijk merkbaar dat corona zijn sporen had achtergelaten.

Zo hadden veel leerlingen (cognitieve) achterstanden opgebouwd. Om deze zo veel mogelijk in te lopen, gebruikten we de financiële middelen uit het Nationaal Plan Onderwijs (NPO) en andere gerichte subsidies zoals 'Extra hulp voor de klas'. Hierbij is per school bekeken wat passend was. Leerlingen kregen ruimte voor 'bijspijkeren op maat' en de individuele begeleiding werd geïntensiveerd.

Daarnaast werd steeds duidelijker dat veel leerlingen te kampen hadden met sociaal-emotionele

problemen en een gebrek aan motivatie. Daardoor was er meer aandacht nodig voor de zorgstructuur, intensivering van het mentoraat, het aanbieden van 'een rijke (en verlengde) schooldag' en de samenwerking met jeugdzorg. Er is onder meer ingezet op extra hulp voor examenleerlingen, extra externe zorg, extra programma's cultuur en sport en extra uren maatschappelijk werk.

Waar het lukte, zijn de NPO-middelen gebruikt om tijdelijk extra docenten en onderwijsassistenten aan te nemen, en om de zorgstructuur te versterken. Maar het grote lerarentekort in onze regio vormde hierbij vaak een belemmering of versterkte de tekorten op andere gebieden. Veel van onze scholen moesten hierdoor toch hun eigen medewerkers inzetten om de noodzakelijke interventies uit te voeren. Op de ene school lukte dat beter dan op de andere. Op alle scholen leidde het tot extra werkdruk.

Door alle inspanningen is de kwaliteit van het onderwijs op de scholen voldoende op niveau gebleven. Toch zullen we de komende jaren veel extra aandacht moeten blijven geven aan het begeleiden van onze leerlingen. Op de impact van corona komen we in de thematische hoofdstukken van dit jaarverslag nog specifiek terug.

WERKEN AAN EERLIJKE KANSEN IN EEN GROOTSTEDELIJKE CONTEXT

Een belangrijk onderwijsthema in 2022 was kansenongelijkheid. Hiermee bedoelen we dat kinderen met dezelfde capaciteiten, maar verschillende achtergronden, niet dezelfde resultaten behalen in

het onderwijs. Met name het opleidingsniveau van de ouders speelt hierbij een rol. Kansengelijkheid werd jaren geleden al benoemd in onderzoeken van de OESO en in de Staat van het Onderwijs. Maar de coronacrisis heeft dit probleem extra zichtbaar gemaakt en versterkt.

Ook in de regio Haaglanden is er sprake van kansengelijkheid. Of misschien kunnen we beter zeggen: juist in Haaglanden is dat zo. Want Den Haag is de meest gesegregeerde stad van Nederland en die segregatie neemt alleen maar toe. In de loop van de jaren zijn veel mensen met middeninkomens weggetrokken uit de stad. Hierdoor heeft Den Haag relatief veel hoog- en laagopgeleide inwoners. Juist in kwetsbare wijken is de groei van het aantal lager opgeleiden het sterkst. Dat is terug te zien op de scholen in die wijken: daar is de kansengelijkheid het grootst.

Zoals gezegd, spelen de achtergrond en het opleidingsniveau van de ouders een grote rol bij kansengelijkheid. Daaraan gekoppeld zien we een aantal specifieke oorzaken die de kansengelijkheid vergroten:

- geen goede leeromgeving in de thuissituatie;
- niet kunnen beschikken over de benodigde leermaterialen (computer of wifi);
- ouders die niet kunnen of willen ondersteunen bij het leerproces;
- geen geld voor bijles of huiswerkbegeleiding;
- een tekort aan docenten, juist op de scholen waar ze het hardst nodig zijn;
- overbelasting van docenten;
- het vroege selectiemoment po-vo;
- de segregatie in het onderwijs.

Al onze scholen hebben in het schooljaar 2021-2022 een actieplan geformuleerd om kansengelijkheid tegen te gaan. Vaak zijn bijvoorbeeld de mogelijkheden vergroot voor huiswerkondersteuning na schooltijd. Een aantal scholen heeft zeer veel leerlingen uit achterstandswijken. Hier komen onderwijsachterstand, armoedeproblematiek en maatschappelijke vraagstukken samen, met daarbij soms ook de instroom van leerlingen uit het nieuwkomersonderwijs. Bestuur en schoolleiding van deze scholen kozen er vaak voor om gericht in deze leerlingen te investeren. Dat deden verschillende scholen bijvoorbeeld door deel te nemen aan 'De Transformatieve School', een professionaliserings- en cultuurveranderingsprogramma voor scholen in een stedelijke omgeving.

Ook hebben sommige scholen een voorloperspositie ingenomen binnen de Gelijke Kansen Alliantie. Dit is een programma van het ministerie van OCW, waarin scholen, gemeenten en maatschappelijke organisaties samen werken aan het bevorderen van kansengelijkheid. Onderdeel daarvan is het programma 'School en omgeving', waarin het Rijswijks Lyceum/Van Vredenburg College de mogelijkheden verkent van een 'rijke schooldag'. Dit houdt in dat de school structureel, naast het reguliere curriculum, extra activiteiten aanbiedt, zoals sport, cultuur en huiswerkbegeleiding.

Verder zagen we dat juist deze scholen in achterstandswijken in 2022 een stap vooruitzetten en de kracht van diversiteit benutten. Dat deed de Johan de Witt Scholengroep bijvoorbeeld door:

- kopklassen aan te bieden, waar een jaar lang intensief gewerkt wordt aan het versterken van de

Nederlandse taalvaardigheid;

- differentiatie te vergroten en selectie uit te stellen;
- de moedertaal van leerlingen actief te benutten in het onderwijsprogramma;
- een International Baccalaureate Programma (MYP) in te richten om toekomstige keuzemogelijkheden te vergroten.

Kansengelijkheid blijft een veelkoppig monster, maar we zien wel dat deze vernieuwende, intensieve aanpak – overigens mede dankzij de extra middelen die op dit moment beschikbaar zijn – de eerste vruchten afwerpt.

OPVANG NIEUWKOMERS EN LEERLINGEN UIT OEKRAÏNE

In februari 2022 brak de oorlog in Oekraïne uit. Al snel leidde dat tot de komst van vluchtelingen in de regio Den Haag. De Johan de Witt Scholengroep nam binnen VO Haaglanden – in nauwe samenwerking met twee scholen van het Lucas Onderwijs-schoolbestuur – het onderwijs voor deze leerlingen op zich. Dat gebeurde naast het onderwijs aan de groep 'reguliere' nieuwkomers, die in 2022 ook sterk groeide. In korte tijd en in nauwe samenwerking met de gemeente Den Haag zijn de vereiste voorzieningen ingericht. We zijn trots op de flexibele manier waarop het onderwijs daarna is vormgegeven.

Toch liepen we in de tweede helft van 2022 ook tegen de grenzen van onze mogelijkheden aan. Dat kwam enerzijds door het duidelijk verschillende – en met de tijd verschuivende – perspectief van de Oekraïense leerlingen versus de andere

nieuwkomers. Anderzijds, en bovenal, kwam het door het grote tekort aan docenten. De behoefte aan extra docenten kwam immers bovenop de al bestaande structurele tekorten. Bovendien waren veel docenten al belast met de programma's om de achterstanden in te lopen. Het gevolg was dat er soms wachtlijsten voor Oekraïense leerlingen en andere nieuwkomers ontstonden. Daarnaast moesten bestaande klassen 'indikken' en kon niet altijd direct het gewenste, volledige onderwijsprogramma aangeboden worden.

STEEDS VERDER GROEIEND LERARENTEKORT

Landelijk kampen we al geruime tijd met een lerarentekort in het voortgezet onderwijs. Spraken we enkele jaren geleden nog over enkele 'tekortvakken', inmiddels hebben bijna alle vakken deze ongewenste status. Alleen voor enkele specifieke vakken zijn docenten nog in ruimere mate beschikbaar. De omvang van de tekorten in de verschillende regio's wisselt sterk. In de grote steden wordt het tekort vergroot, doordat het aantal leerlingen – anders dan in de rest van het land – nog groeit. Dat geldt ook voor Den Haag: de voorziene leerlingengroei tot 2027 leidt tot een nog groter lerarentekort dan in de landelijke prognoses wordt aangegeven. De woningnood en hoge woonlasten vergroten dat tekort.

Het lerarentekort heeft er in de afgelopen jaren toe geleid dat scholen in toenemende mate vacatures hebben moeten invullen met (nog) niet-bevoegde docenten. In de afgelopen jaren is in Haaglanden ongeveer 35% van de vacatures op de scholen zo ingevuld. Dat geldt voor alle scholen in Den Haag, Leidschendam-Voorburg en Rijswijk. Deze situatie is

om verschillende redenen alarmerend. Ten eerste omdat de scholen deze docenten in opleidings-trajecten moeten plaatsen en intern moeten laten begeleiden door ervaren collega's. Daardoor kunnen ze beide groepen niet volledig voor schooltaken inzetten. Ten tweede gaan er aanzienlijke kosten mee gepaard. En last but not least kan het bijna niet anders dan dat de inzet van (nog) onbevoegde docenten invloed heeft op de onderwijskwaliteit van de Haagse scholen.

De scholen met veel leerlingen uit achterstands-situaties hebben een nog grotere uitdaging. Dan gaat het bijvoorbeeld om vmbo-scholen en/of scholen met een leerlingenpopulatie uit de Haagse achterstandswijken met een ingrijpende sociale problematiek. Deze scholen stellen al jaren vast dat het uiterst moeilijk is om vacatures ingevuld te krijgen. Meer dan gemiddeld worden deze vacatures ingevuld door niet-bevoegde docenten. Een groot aantal startende en niet-bevoegde docenten verlaat, ondanks intensieve begeleiding, binnen een jaar de school.

In de Haagse regio wordt nauw samengewerkt om het lerarentekort te verminderen. Kwantitatief gebeurt dat, met steun van de gemeente Den Haag, via het programma 'De Rode Loper'. Dit programma is erop gericht om docenten, studenten, potentiële zij-instromers en andere groepen voor het onderwijs te interesseren, te werven en binnen te halen. Daarnaast werken we op vier opleidingsscholen, samen met de instituten voor lerarenopleidingen, aan het opleiden van nieuwe docenten. Bovendien bieden we startende docenten via het gezamenlijke 'Haags Inductie Programma' (HIP) intervisie, coaching, verdere professionalisering en 'een leven lang leren'

aan. Daarmee willen we voorkomen dat nieuwe docenten het onderwijs voortijdig verlaten als gevolg van onervarenheid, onvoldoende begeleiding of ervaren werkdruk.

Eind 2022 heeft het ministerie van OCW een strategie gepresenteerd om het lerarentekort verder terug te dringen. Een groot aantal (sector) organisaties onderschrijft de strategie en heeft bijgedragen aan de uitwerking ervan in een actieplan. Kernelementen zijn de focus op een regionale aanpak, het experimenteren met onderwijstijd en het optimaliseren van het huidige bevoegdhedenstelsel. Samen met onze partners onderzoeken wij begin 2023 of we als pilot betrokken kunnen worden bij de verdere ontwikkeling van een regionale aanpak. Daarnaast zullen we binnen VO Haaglanden – en binnen de gegeven ruimte – verkennen of, en hoe we met behoud van kwaliteit de druk op het lerarentekort kunnen verkleinen door het 'anders organiseren' van onderwijs en onderwijstijd.

VERSTERKTE AANDACHT VOOR BASISVAARDIGHEDEN EN BURGERSCHAP

In 2022 presenteerde het ministerie van OCW het masterplan basisvaardigheden. Belangrijke pijlers hiervan zijn:

- een sterke focus op basisvaardigheden in het curriculum;
- een investering in de ondersteuning aan scholen voor het onderwijs in basisvaardigheden;
- een verplichte monitoring en scherper toezicht op het presteren van scholen en leerlingen op het gebied van de basisvaardigheden.

Wij onderkennen en erkennen dat versterkte aandacht voor de basisvaardigheden noodzakelijk is, vooral als het om taalvaardigheid gaat. Inmiddels hebben alle scholen hun taalbeleid verwoord en vertaald naar concrete acties. Datzelfde geldt voor de versterking van het burgerschapsonderwijs.

Tegelijkertijd kregen drie onderwijslocaties binnen VO Haaglanden via 'loting' aanvullende middelen om te werken aan de versterking van de basisvaardigheden. Deze middelen zijn uiteraard welkom, maar op bestuursniveau ervaren wij deze ongedifferentieerde toekenning van wederom incidentele middelen als weinig effectief. Pas vanaf 2026 is een structurele toekenning van extra middelen voor dit doel voorzien. Hoe relevant ook, de gevraagde inzet op de versterking van basisvaardigheden vergroot de werkdruk bij onze medewerkers en verzwaart opnieuw het lerarentekort.

SAMENWERKING OVER BESTUURLIJKE GRENZEN HEEN

VO Haaglanden heeft als maatschappelijke opdracht om goed en divers onderwijs binnen het bereik te brengen van alle leerlingen en daarmee bij te dragen aan een sterke regio. Deze opdracht vormt een belangrijke drijfveer voor ons handelen. Wie het collectief belang centraal stelt, kan niet om intensieve samenwerking heen. De bestaande samenwerking tussen de VO-besturen in de Haagse regio is goed, net als de samenwerking met andere onderwijssectoren, de gemeente en overige stakeholders.

Ook in 2022 zijn hierin weer stappen gezet. Dat blijkt uit de volgende projecten:

- In samenwerking met Scholengroep Spinoza is de Haagse OnderwijsAcademie versterkt.
- Met Lucas Onderwijs is in zeer korte tijd een tijdelijke onderwijsvoorziening voor Oekraïense leerlingen gerealiseerd (TOV).
- De brede samenwerking rond het lerarentekort is gecontinueerd. Deze krijgt vorm in De Rode Loper, de gezamenlijke opleidingsscholen en het Haags Inductieprogramma.
- De samenwerking binnen het programma Sterk Techniek Onderwijs Haaglanden is voortgezet.
- Er is verder gewerkt aan het bevorderen van de aansluiting tussen het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs binnen het programma Spirit4You.
- Er is verder gewerkt aan de voorbereiding op een programmatische aanpak van de schoolveiligheidsproblematiek.

Uiteraard zetten we deze samenwerkingen in 2023 voort en breiden we deze waar nodig verder uit.

2

VERSLAG VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

De raad van toezicht houdt toezicht op het realiseren van de doelstellingen van VO Haaglanden. Na de afgelopen twee corona-jaren was ook 2022 een bijzonder jaar voor ons. Zo werd onder andere onze aandacht gevraagd voor het toezicht op de vele maatregelen om de gevolgen van de coronacrisis op te vangen. Bovendien kregen we te maken met de instroom van een groeiend aantal leerlingen uit Oekraïne. Daarnaast stond het verslagjaar in het teken van een volledige wisseling van het college van bestuur.

In dit hoofdstuk doen we verslag van onze werkzaamheden in 2022. Allereerst gaan we kort in op onze taken en rollen. Daarna bespreken we de manier waarop we ons werk, in samenwerking met het college van bestuur, hebben uitgevoerd en welke onderwerpen daarbij aan de orde zijn gekomen. Ook gaan we in op ons overleg met de medezeggenschapsraad en op de activiteiten van onze drie commissies. Tot slot vindt u in dit hoofdstuk de nevenfuncties van alle leden van het college van bestuur en de raad van toezicht.

TAKEN EN ROLLEN VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

Binnen VO Haaglanden geeft de raad van toezicht invulling aan het interne toezicht op het college van bestuur. In de statuten zijn de regels vastgelegd voor de samenstelling, benoeming, taken, wijze van vergaderen en wijze van besluitvorming. De raad van toezicht houdt niet alleen integraal toezicht, maar is ook een sparringpartner voor het college van bestuur. Bovendien vervult de raad de rol van werkgever

voor het college. De raad van toezicht heeft aan de controlerend accountant de opdracht verstrekt voor het controleren van de jaarrekening 2022.

De leden van de raad van toezicht signaleren via hun netwerk trends in de maatschappij die voor het beleid van VO Haaglanden van belang zijn. Die nemen ze mee in hun toezicht. Het toezicht richt zich daarmee zowel op de financiële continuïteit binnen VO Haaglanden, als op de borging van de publieke belangen. Daarbij valt te denken aan de kwaliteit van het onderwijs, de breedte en diversiteit van het aanbod, innovatie, betaalbaarheid en toegankelijkheid en kansengelijkheid.

GOVERNANCE EN SAMENWERKING MET HET COLLEGE VAN BESTUUR

De raad van toezicht en het college van bestuur onderschrijven de Code Goed Onderwijsbestuur van het Voortgezet Onderwijs. In 2022 voldeden we aan de lidmaatschapseisen die hiervoor gelden. De raad kijkt tevreden terug op de sturing en verantwoording door het college van bestuur. De informatievoorziening aan de raad was uitgebreid, volledig en op maat. In de diverse plannen stonden heldere doelstellingen die uitgebreid met de raad zijn besproken. De samenwerking tussen de raad en het college was constructief, open en plezierig, met voldoende ruimte voor inbreng door de raad. En zo nodig wisten de leden van het college en de raad elkaar buiten de vergaderroosters om te vinden voor overleg.

De leden van de raad van toezicht hebben zich in 2022 ingespannen om hun kennis en vaardigheden op peil te houden. Dat deden ze onder meer door

deel te nemen aan activiteiten van de Vereniging van Toezichthouders in Onderwijsinstellingen en aan (online) classes/masterclasses van Hemingway. Ook bleven ze op de hoogte van relevante ontwikkelingen door onder meer nieuwsbrieven te lezen, bijeenkomsten te bezoeken en cursussen te volgen.

De raad van toezicht evalueert jaarlijks het eigen functioneren. In 2022 heeft de zelfevaluatie wegens de wisselingen in de bezetting van het college van bestuur en de raad van toezicht niet plaatsgevonden

WISSELING LEDEN COLLEGE VAN BESTUUR EN DE RAAD VAN TOEZICHT

De raad van toezicht vervult de rol van werkgever voor het college van bestuur. In 2022 hadden we in die rol veel te doen, omdat oude bestuursleden gingen en nieuwe bestuursleden kwamen. Zo namen we eind 2021 afscheid van algemeen bestuurslid Peter van Laarhoven. Deze werd – na een interimperiode met Jan Rath – opgevolgd door Elyan Zegers. Zij is per 1 mei 2022 benoemd als algemeen lid van het college van bestuur. Vervolgens namen we in december afscheid van bestuursvoorzitter Arno Peters, die zich ruim acht jaar met grote betrokkenheid voor VO Haaglanden heeft ingezet. In diezelfde maand hebben we Han Elbers als nieuwe voorzitter benoemd. Met hem is het college van bestuur weer compleet.

Met de benoeming van Jamila Edini per 1 januari 2022 is – na het afscheid wegens de beëindiging van de maximale termijn van Karel Braun – ook de raad van toezicht weer compleet.

VERGADERINGEN EN BESPROKEN THEMA'S IN 2022

De raad van toezicht heeft in 2022 vier keer vergaderd met het college van bestuur. Deze vergaderingen werden altijd voorafgegaan door een intern overleg van de raad. In de vergaderingen informeerde het college de raad over actuele plannen, thema's en ontwikkelingen, die al dan niet de goedkeuring van de raad nodig hadden. Daarbij kwamen zoals elk jaar de volgende onderwerpen aan de orde:

- goedkeuring van de jaarrekening;
- bespreken van de (meerjaren)begroting en de managementrapportage per school;
- examenresultaten en aanmeldingen;
- goedkeuring van de WNT-norm voor de bepaling van het salaris van de topfunctionarissen.

Verder zijn tijdens de vergaderingen in 2022 de volgende onderwerpen besproken:

- de maatregelen om de gevolgen van de coronacrisis op te vangen, waaronder de inzet van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO);
- de instroom en begeleiding van Oekraïense leerlingen;
- de versterking van basisvaardigheden en burgerschap;
- het kwaliteitsbeleid van de scholen;
- de kansengelijkheid in het onderwijs en de voorgestelde financiële impuls vanuit het interne Stimulerings- en Innovatiefonds;
- het lerarentekort, de openstaande vacatures en de bevoegdheden van de docenten;
- de voortgang van het strategische beleidsplan
- de herijkte strategische risicoanalyse (risicomanagement);

- het goedkeuren van het vernieuwde treasurybeleid;
- het goedkeuren van de declaratieregeling voor het college van bestuur;
- de hernieuwde klokkenluidersregeling;
- de voortgang van de Haagse OnderwijsAcademie;
- de verdere professionalisering van het bestuursbureau;
- de aanpak van cybersecurity en het ingevoerde normenkader ICT;
- het veiligheidsbeleid op onze scholen en de toenemende criminaliteit en opkomst van jeugdbendes;
- de Code Goed Onderwijsbestuur van het Voortgezet Onderwijs;
- de werving en selectie van de nieuwe leden van het college van bestuur;
- de continuïteit in de raad van toezicht gezien de aflopende termijnen van drie leden in 2023.

BELEIDSRIJK BEGROTEN EN TOETSING OP DOELMATIGHEID

In de afgelopen jaren heeft het college van bestuur ingezet op het nog verder versterken van diverse financiële processen. Een onderdeel hiervan is de jaarlijkse bestuurlijke kaderbrief, waarin de kaders en uitgangspunten voor de komende begrotingscyclus zijn opgenomen. Deze jaarlijkse kaderbrief vraagt van het bestuur om expliciete beleidsmatige keuzes te maken voor de doelmatige besteding van de beschikbare middelen. Het 'beleidsrijk begroten' is hierdoor steeds meer een vanzelfsprekendheid geworden. Ook in 2022 heeft het college van bestuur een kaderbrief opgesteld en met de raad van toezicht besproken.

Vervolgens heeft de raad van toezicht de doelmatigheid van de uitgaven op diverse manieren getoetst.

Daarvoor heeft de raad onder meer gekeken naar:

- (tussentijdse) rapportages over onderwijsresultaten
- tevredenheidsonderzoeken;
- de ontwikkeling van de leerlingaantallen;
- klachten en schorsingen;
- verzuimcijfers en -rapportages;
- bevoegdheden van medewerkers;
- huisvestingplannen en bezettingsgraad van gebouwen;
- financiële resultaten (in relatie tot de vastgestelde begrotingen).

Wanneer dat zinvol was, heeft het college de overwegingen, risico's en alternatieven van voorstellen of besluiten met de raad van toezicht gedeeld. Door deze werkwijze kon de raad goed met het college in gesprek gaan over de verbinding tussen doelstellingen, middelen en resultaten.

Naar het oordeel van de raad van toezicht zijn de middelen in 2022 doelmatig besteed.

WERKBEZOEKEN, THEMAVERGADERINGEN EN BIJEENKOMSTEN

Naast de reguliere vergaderingen legt een vertegenwoordiging van de raad werkbezoeken af aan de scholen, bezoekt themavergaderingen met verdiepende onderwerpen en woont de jaarlijkse VO Haaglanden bijeenkomsten voor schoolleidingen, de GMR en het CvB bij. Zo blijft de raad in contact met de verschillende geledingen en betrokken bij de gevoerde dialoog over actuele vraagstukken voor VO Haaglanden.

OVERLEG MET DE GEMEENSCHAPPELIJKE MEDEZEGGENSCHAPSRAAD

Een delegatie van de raad van toezicht overlegt twee keer per jaar met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR). Dit jaar vond het formele overleg, na een annulering van het eerste overleg ten gevolge van het aantal coronabesmettingen, één keer plaats.

Tijdens dit overleg is gesproken over de vaste jaarlijkse onderwerpen:

- Hoe is de relatie tussen de GMR en het college van bestuur?
- Wordt de GMR voldoende betrokken bij onderwerpen die alle scholen aangaan?
- Is de informatievoorziening adequaat?
- Krijgt de GMR voldoende ruimte om een eigen inbreng te hebben?

Daarnaast is in aanwezigheid van het college van bestuur gesproken over actuele onderwerpen, zoals:

- het Nationaal Programma Onderwijs (NPO);
- het docententekort;
- de cao voor het voortgezet onderwijs;
- de opvolging van de vertrekkende leden van het college van bestuur;
- de opvang van Oekraïense leerlingen.

Vanzelfsprekend spraken en spreken leden van de GMR de leden van de raad van toezicht ook informeel tijdens conferenties, recepties en wervingsprocedures voor nieuwe leden van het college van bestuur en de raad van toezicht.

ACTIVITEITEN VAN ONZE DRIE COMMISSIES

De raad van toezicht heeft drie commissies waarin bepaalde thema's diepgaander worden (voor) besproken en/of de werkgeversrol wordt ingevuld:

- de auditcommissie;
- de commissie onderwijskwaliteit;
- de remuneratiecommissie.

Hieronder beschrijven we de samenstelling en activiteiten van deze commissies in 2022.

De auditcommissie

De auditcommissie bestond in 2022 uit Michel Rovers, Maurice Eijkman en Jan Hoek. Deze commissie is in 2022 twee keer bij elkaar gekomen. De commissie heeft geadviseerd over de jaarrekening 2021 en over de meerjarenbegroting 2023-2027. Beide stukken zijn daarna goedgekeurd. Daarnaast heeft de commissie gesproken over:

- de managementletter en de interimrapportage;
- de aanbesteding van accountantsdiensten;
- de samenwerking met Flynth Audit B.V. als rechtsopvolger van Astrium Onderwijsaccountants;
- het treasurystatuut, waarover de commissie na bespreking positief heeft geadviseerd aan de raad van toezicht;
- het normenkader;
- de financiële afrekening van het schooljaar;
- de tussentijdse rapportages.

De commissie vergadert met een lid van het college van bestuur, de concern controller en de externe accountant.

De commissie onderwijskwaliteit

De commissie onderwijskwaliteit bestond in 2022 uit Jamila Eddini, Maurice Eijkman en Jaswina Bihari-Elahi. Deze commissie heeft tot taak om de raad van toezicht te ondersteunen in zijn verantwoordelijkheden op het gebied van de kwaliteit van het onderwijs en de daarmee samenhangende professionaliseringsvraagstukken. In dat kader besteedt de commissie aandacht aan onder meer de in- en uitstroom, rendementen, examenresultaten, stakeholderstevredenheid, onderwijsinnovatie, kwaliteitscultuur en de relatie tot de arbeidsmarkt.

De commissie is in 2022 twee maal bij elkaar geweest. De belangrijkste onderwerpen tijdens deze bijeenkomsten waren de bevoegdheden van de docenten en de verbeterplannen voor de havo-afdelingen van een tweetal scholen binnen VO Haaglanden.

De remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie bestond in 2022 uit Joris Backer en Joris den Bruinen. Deze commissie heeft zich in 2022 vooral gericht op de werving en selectie van de nieuwe leden van het college van bestuur. Daarnaast is er aandacht geweest voor de nieuwe declaratieregeling voor het college van bestuur.

LEDEN VAN DE RAAD VAN TOEZICHT EN HUN NEVENFUNCTIES

In 2022 had de raad van toezicht van VO Haaglanden de volgende leden. Daarbij noemen wij ook de nevenfuncties die zij hadden:

Dhr. jhr. mr. J.P. Backer, herbenoemd tot 1 januari 2024

- Lid van de Eerste Kamer
- Voorzitter Raad van Commissarissen Dunea
- Voorzitter raad van toezicht Maag Lever Darm Stichting
- Directeur/Zelfstandig adviseur Roodhoorn Consultants B.V.
- Lid bestuur Notelaers Fundatie

Dhr. drs. M.H.W. Rovers, herbenoemd tot 1 mei 2023

- Programmadirecteur Sociaal Medische Centra

Dhr. drs. J.T. den Bruinen, herbenoemd tot augustus 2023

- Algemeen directeur/bestuurder Stichting The Hague Security Delta
- Lid Algemeen Bestuur Greenport West-Holland
- Voorzitter werkgroep Veiligheid, Vrede & Recht van de Nederlandse AI Coalitie
- Voorzitter van het programmateam van de Nederlandse AI Coalitie
- Lid van de participatieraad van de Stichting Den Haag Nieuw Centrum
- Lid van de Taskforce Digitalisering Economic Board Zuid-Holland
- Voorzitter Adviesraad Opleiding Cyber Security Haagse Hogeschool

Mevrouw J. Eddini MSc, benoemd tot 1 januari 2026

- Directeur P&O Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland
- Extern lid commissie Geweldsaanwending Politie Haaglanden

Dhr. J.C. Hoek MBA, herbenoemd tot 1 januari 2026

- Directeur bureau JC3
- Voorzitter Platform Raden van Toezicht MBO-instellingen
- Voorzitter raad van toezicht Samenwerkingsverband Rijn en Gelderse Vallei
- Vice-voorzitter raad van toezicht Mediacollege Amsterdam
- Lid raad van toezicht NLPO
- Lid raad van toezicht Onderwijsgroep Tilburg
- Lid evaluatie- en monitoringcommissie VTOI-NVTK
- Lid raad van toezicht Het Werk Bedrijf
- Lid bestuur stichting Maitrie

Mevr. drs. M.E. Eykman, Herbenoemd tot 1 november 2026

- Directeur/eigenaar communicatiebureau Moving Mirrors B.V.
- Associate partner Hemingway Professional Governance
- Lid van de Raad Stichting Reunistenfonds Minerva
- Voorzitter bestuur Moments of Joy Foundation

Mevrouw M.J. Bihari-Elahi PhD, benoemd tot 1 april 2024

- Senior onderzoeker Rathenau Instituut
- Lid van de Adviescommissie Welzijn Gemeente Den Haag (wethouder Martijn Balster)
- Lid van de Raad van Advies Convey Foundation
- Lid van de Adviescommissie koloniaal verleden Den Haag (Haags Historisch Museum)
- Columnist De Kanttekening, op verzoek voor het NRC/AD
- Actie-onderzoeker Collectief Kapitaal

3

VERSLAG VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE MEDEZEGGENSCHAPSRAAD

VO Haaglanden heeft een **Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)** waarin medewerkers, ouders en leerlingen de gelegenheid hebben om mee te denken over beleidszaken. De GMR staat naast de afzonderlijke medezeggenschapsraden van de scholen en treedt op bij zaken die van gemeenschappelijk belang zijn voor alle medewerkers en leerlingen. De GMR heeft – als collectief of bij monde van de verschillende geledingen – instemmings- of adviesbevoegdheid over deze zaken. In dit hoofdstuk doen we verslag van onze activiteiten in 2022 en de thema's die daarbij aan de orde kwamen.

SAMENSTELLING VAN DE GMR

In de GMR van VO Haaglanden kunnen maximaal twintig leden zitten. De samenstelling was in 2022 (oktober) als volgt:

- 11 leden vanuit de personeelsgeleding van de MR's van de scholen;
- 3 ouders vanuit de oudergeleding van de MR's van de scholen;
- 6 leerlingen vanuit de leerlingengeleding van de MR's van de scholen.

Er zijn 9 plaatsvervangende leden.

VERGADERINGEN EN BESPROKEN THEMA'S IN 2022

In 2022 vergaderde de GMR vier keer met het college van bestuur. Het college van bestuur hecht eraan om de GMR proactief te betrekken bij het beleid

van VO Haaglanden. Daarom zijn verschillende onderwerpen in een vroegtijdig stadium oriënterend of thematisch besproken. Dat beleid stond op de vergaderingen dan ook centraal. Daarnaast vergaderde de GMR in 2022 één keer met de raad van toezicht.

De GMR heeft instemming gegeven op de volgende onderwerpen:

- het profiel en de benoeming van de nieuwe leden van het college van bestuur;
- procedure opvolging lid raad van toezicht op voordracht van de GMR;
- bestuursformatieplan 2023.

De GMR heeft advies uitgebracht over de volgende onderwerpen:

- begroting 2023 en hoofdlijnen meerjarenbegroting 2024-2027;
- vakantieregeling 2023-2027;
- de (regionale) aanmeldprocedure voor nieuwe leerlingen op de scholen.

Tijdens de vergaderingen zijn onder andere de volgende onderwerpen besproken:

- opvang tijdens de zomervakantie van ISK-kinderen en Oekraïense kinderen;
- notitie Strategisch HMR-beleid;
- coronapandemie en de inzet van de NPO-middelen;
- extra wervingsactiviteiten i.v.m. Corona;
- de nieuwe cao;
- update vacatures rector en directeurs;
- examenuitslagen;
- het schoolplan Rijswijks Lyceum en Van Vredenburg College, Project Plus;
- ventilatieproblematiek op de scholen;

- wetgeving rondom de ouderbijdrage;
- ontwikkelingen in Zuidwest en de komst van een islamitische school;
- kaderbrief meerjarenbegroting 2023-2027;
- de ontwikkeling Haagse OnderwijsAcademie;
- buitenlandse schoolreizen tijdens de coronapandemie;
- de 'pasfoto' 2022;
- de arbeidsmarkttoelage - NPO;
- verzuimbegeleiding;
- vacatures mei-november 2022;
- afrekening schooljaar 2021-2022;
- notitie normatief publiek eigen vermogen;
- ontwikkeling van het BMO naar een Bestuurs- en Servicebureau;
- personeelstekort op scholen met een uitdagende populatie;
- herrubricering van bovenschoolse middelen;
- notitie inzake compensatie Centraal Examen 2022.

ONZE ORGANISATIE

Een toegankelijke organisatie
Een transparant bestuur
Autonome scholen
De kracht van samen

Deze vier ambities vormen de focus van VO Haaglanden. Onze kern bestaat uit onze tien scholen, die alle zelfstandig opereren. Ze zijn geworteld in stad en regio en weerspiegelen de pluriformiteit van het Haagse. Waar dat zinvol is, werken onze scholen samen en bereiken ze meerwaarde. Dat lukt dankzij een overzichtelijke organisatie en een open manier van werken. In dit hoofdstuk beschrijven we die organisatie en de uitgangspunten en filosofie van waaruit wij opereren.

ONZE SCHOLEN

VO Haaglanden bestaat uit tien scholen, gevestigd op 22 locaties in Den Haag en Rijswijk:

- Dalton Den Haag;
- De Einder;
- Gymnasium Haganum;
- Haags Montessori Lyceum;
- Johan de Witt Scholengroep;
- Lyceum Ypenburg;
- Maerlant-Lyceum;
- Maris College;
- Rijswijks Lyceum / Van Vredenburg College;
- Segbroek College.

De stichting wordt geleid door een college van bestuur, dat bestaat uit Han Elbers en Elyan Zegers.

ONZE JURIDISCHE STRUCTUUR

VO Haaglanden is een samenwerkingsstichting voor openbaar en algemeen bijzonder voortgezet onderwijs in de regio Haaglanden. VO Haaglanden is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 27253825. De stichting draagt de statutaire naam Stichting VO Haaglanden en is gevestigd in Den Haag.

BEVOEGD GEZAG

Het bevoegd gezag is de Stichting VO Haaglanden. De stichting wordt vertegenwoordigd door het college van bestuur, dat bestaat uit Han Elbers en Elyan Zegers.

NEVENFUNCTIES COLLEGE VAN BESTUUR, OP 31 DECEMBER 2022

Han Elbers

- Voorzitter VO Platform Haaglanden
- Voorzitter Dagelijks Bestuur Samenwerkingsverband Zuid-Holland West
- Voorzitter Bestuursraad Opleidingschool Haaglanden (OSH)
- Voorzitter Ledenadviesraad VO-raad (LAR)
- Lid Raad van Advies JINC Haaglanden

Elyan Zegers

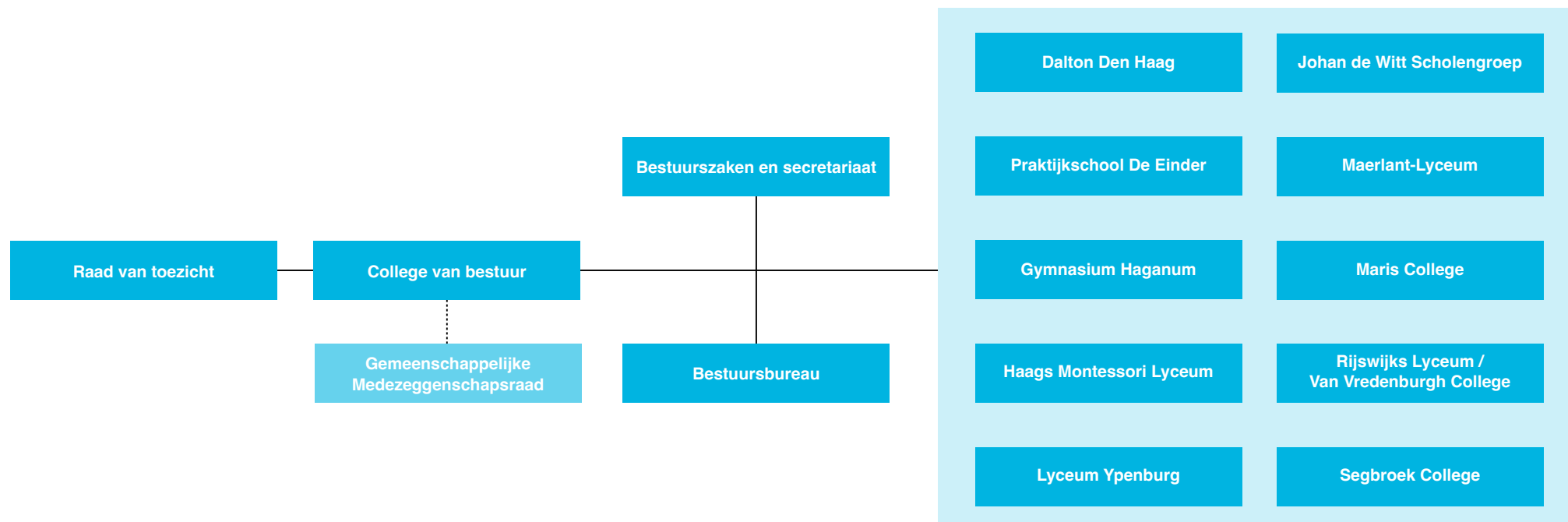
- Lid Audit Commissie Stichting Glaslokaal

ONZE MANIER VAN BESTUREN

Het college van bestuur onderschrijft de afspraken die zijn gemaakt in de Code Goed Onderwijsbestuur van de VO-raad. De bestuurders handelen vanuit de principes in deze code; er zijn geen afwijkingen van de code goed bestuur. Het bestuur is verantwoordelijk voor de strategische koers en de financiële positie van VO Haaglanden. Daarnaast is het bestuur verantwoordelijk voor het personeelsbeleid, de onderwijskwaliteit en de beschikbare faciliteiten. De raad van toezicht ziet toe op het handelen van het bestuur. Deze adviseert, controleert en houdt toezicht.

ONZE ORGANISATIESTRUCTUUR

Onze organisatie ziet er schematisch als volgt uit:

Ondanks de forse omvang van de organisatie heeft het bestuur bewust gekozen voor een platte structuur met vier managementlagen. Daaronder kunnen op het niveau van de teams nog coördinatoren worden aangesteld. De vier managementlagen zijn:

1. College van bestuur
2. Rectoren en directeuren van de scholengroepen
3. Locatiedirecteuren (verantwoordelijk voor een specifieke schoollocatie), conrectoren en directeuren bedrijfsvoering van de scholen
4. Teamleiders en afdelingsleiders

Belangrijke uitgangspunten voor de organisatiestructuur zijn wendbaarheid en aansluiting bij de maatschappelijke ontwikkelingen. Op basis daarvan wordt de structuur periodiek geëvalueerd en bijgesteld waar dat nodig is.

ONZE UITGANGSPUNTEN

Met onze tien scholen bieden wij alle vormen van voortgezet onderwijs aan: praktijkonderwijs, vmbo, havo, vwo en gymnasium. Daarbij hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- We streven naar een optimale spreiding en bereikbaarheid van het openbaar en algemeen bijzonder onderwijs in de regio Haaglanden.
- We koesteren de eigenheid van onze scholen. Elke school kan haar eigen accenten leggen als het gaat om visie, onderwijsaanbod en pedagogisch-didactisch klimaat.
- Onze scholen staan open voor alle kinderen, ongeacht hun levensovertuiging, godsdienst, politieke voorkeur, afkomst, geslacht of seksuele geaardheid.

- Op onze scholen respecteren wij elkaar en hebben we aandacht voor de verschillen en overeenkomsten tussen de leerlingen.
- We zorgen ervoor dat iedere leerling, iedere ouder en iedere medewerker zich thuis voelt op onze scholen.
- We gaan uit van de kaders die onze samenleving stelt en de beginselen van de democratische rechtsstaat, zoals die zijn vastgelegd in de (Grond) wet en internationale verdragen.
- We grijpen de diversiteit aan opvattingen van onze leerlingen aan om van en met elkaar te leren.
- We stellen hoge kwaliteitseisen aan ons onderwijs en hanteren een kwaliteitssysteem.

ONZE BESTURINGSFILOSOFIE

VO Haaglanden hanteert een besturingsmodel waarin de verantwoordelijkheden zo dicht mogelijk bij het primaire proces, het onderwijs, zijn belegd. De essentie hiervan is dat de pluriformiteit en eigenheid van de scholen worden bevorderd. De scholen hebben op een aantal terreinen, binnen vooraf geformuleerde kaders, eigen zeggenschap. Ze worden gestimuleerd om binnen deze kaders beleid te voeren dat optimaal voldoet aan de behoefte van de eigen doelgroep.

We koesteren de verschillen tussen onze scholen en vinden het belangrijk dat elke school de ruimte heeft om een eigen, uniek onderwijsconcept aan te bieden. Tegelijkertijd trekken we op een aantal gebieden samen op. Dat doen we bijvoorbeeld als maatschappelijke vraagstukken de schoolgrenzen

overstijgen of als de samenwerking bijdraagt aan kwaliteitsverhoging, leren van elkaar en/of vergroting van de efficiency. Zo ontstaan nieuwe initiatieven en ontwikkelen we beleid met een gemeenschappelijk draagvlak.

We stimuleren de onderlinge samenwerking door tal van activiteiten. Denk aan overleggen tussen rectoren/directeuren van de scholen, bijeenkomsten voor medewerkers, professionalisering via de Haagse OnderwijsAcademie, gezamenlijke werkmiddagen en andere vormen van kennisuitwisseling. Hierdoor versterken we het bewustzijn van de medewerkers dat zij deel uitmaken van een collectief en van de brede maatschappelijke opdracht in de regio. De komende periode onderzoeken we hoe de samenwerking tussen de scholen en met het bestuursbureau nog verder verstevigd kan worden, zodat we nog beter kunnen inspelen op de grote vraagstukken van deze tijd.

ONS STRATEGISCH BELEIDSPLAN 2021-2025

In het strategisch beleidsplan 2021-2025, getiteld 'Betekenisvol in ontwikkeling', staan de ambities van VO Haaglanden. Jaarlijks werken we deze ambities uit in jaarplannen met concrete doelen en resultaten. Tijdens het jaar monitort het college van bestuur de voortgang hiervan. In de tweede helft van 2023 zal het bestuur, samen met de rectoren en directeuren, een *midterm review* uitvoeren op het plan. Waar nodig wordt het plan dan geactualiseerd en vindt een herijking plaats.

In dit jaarverslag lichten we toe welke ambities wij in 2022 hebben gerealiseerd en waar we de komende periode nog aan willen werken.

ONZE FOCUS OP DOELMATIGHEID

Voor VO Haaglanden is de doelmatige inzet van middelen een voortdurend aandachtspunt. We vinden het belangrijk dat het beschikbare geld wordt gebruikt voor de doelen die we vooraf hebben vastgesteld. Om dat te bewerkstelligen stelt het bestuur jaarlijks een kaderbrief op met de doelen voor het nieuwe begrotingsjaar. Op grond hiervan worden de schoolleiders uitgenodigd om te kijken hoe zij hun financiële middelen het best kunnen inzetten om die doelen te bereiken. De keuzes en afwegingen die daarmee gepaard gaan, bespreken zij vervolgens met het bestuursbureau en het college van bestuur. Daarna wordt de begroting opgesteld.

Ook in het overleg met de raad van toezicht is de doelmatige inzet van de middelen een belangrijk onderwerp. Strategische beslissingen worden vooraf met de raad doorgesproken. Daarbij komen ook de alternatieven aan bod. Aan de hand van uitgebreide periodieke rapportages per school (de zogeheten pasfoto's) bespreekt het college van bestuur de verschillende kengetallen met de raad van toezicht en -waar van toepassing- welke maatregelen zijn genomen. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om onderwijsresultaten, personele en financiële cijfers, alsook de resultaten van tevredenheidsenquêtes.

ONZE SAMENWERKING MET EXTERNE STAKEHOLDERS

VO Haaglanden staat midden in de samenleving. Daarom vinden we het belangrijk om goed samen te werken met externe stakeholders. Die samenwerking krijgt formeel bijvoorbeeld vorm op de volgende manieren:

VO Platform Haaglanden en Samenwerkingsverband Passend onderwijs

De voorzitter van het college van bestuur van VO Haaglanden is ook voorzitter van het VO Platform Haaglanden. Dit is een samenwerkingsverband van alle VO-schoolbesturen in de regio. Daarnaast is hij ook voorzitter van het dagelijks bestuur van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs. Dit samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor het aanbieden van een passende onderwijsplaats voor alle VO-leerlingen in de regio.

Deze intensieve samenwerking met de collega-besturen in de regio verloopt goed. Bij belangrijke

gemeenschappelijke vraagstukken zijn de 'portefeuilles' tussen de schoolbesturen verdeeld. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om het lerarentekort, schoolveiligheid, de overgang van leerlingen van primair naar voortgezet onderwijs, het bevorderen van de aandacht voor techniek en de aansluiting van het vmbo op het mbo. Deze manier van werken bevordert de betrokkenheid en versterkt het streven om tot breed gedeelde afspraken te komen. Binnen het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs zagen we dat in 2022 bijvoorbeeld terug in goede afspraken over versterking van de basisondersteuning, de toekomst van het FlexCollege en de governance van de organisatie zelf. Het FlexCollege is de bovenschoolse voorziening waar leerlingen worden geplaatst die op hun eigen middelbare school, om welke reden dan ook, zijn vastgelopen. Naast onderwijs ontvangen zij op het FlexCollege een uitgebreid zorg- en trainingsaanbod, wat hen in staat stelt in een periode van maximaal twee jaar, uit te stromen naar een kansrijk vervolgtraject.

Gemeenten Den Haag en Rijswijk

Het college van bestuur overlegt op diverse niveaus met de gemeente Den Haag en de gemeente Rijswijk. Bestuurlijk gebeurt dat in Den Haag via het VO Platform en in Rijswijk via de bestuurlijke commissie. In 2022 is in het bestuurlijk overleg met de gemeente Den Haag veel aandacht besteed aan de opvang en instroom van leerlingen uit Oekraïne en het groeiend aantal leerlingen in de Internationale Schakelklas (ISK). Ook de schoolveiligheid en het lerarentekort waren onderwerpen van gesprek. Daarnaast heeft het college van bestuur regelmatig ambtelijke overleggen met de gemeenten, bijvoorbeeld over onderwijshuisvesting en over de uitvoering van de gezamenlijke stedelijke 'Educatieve Agenda'.

VO-raad

VO Haaglanden neemt deel aan de Algemene Ledenvergadering (ALV) van de VO-raad. De voorzitter van het college van bestuur is daarnaast voorzitter van de Leden Adviesraad (LAR). Een van de rectoren is lid van de Adviesraad Schoolleiders (AS).

5 ONZE SCHOLEN

Het onderwijs op onze scholen kon in 2022 weer min of meer 'normaal' worden ingevuld. De impact van corona was echter ook dit jaar nog fors. Zo waren er veel inspanningen nodig om opgelopen achterstanden in te lopen. Daarnaast hadden veel leerlingen, als gevolg van de jaren met lockdowns, te maken met sociaal-emotionele problematiek. Ook moesten we ons instellen op aangepaste exameneisen en hebben we onze plannen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) verder tot uitvoering gebracht. Ondanks deze zorg- en aandachtspunten gebeurde er ook veel moois binnen de scholen: het onderwijs werd verder ontwikkeld en er kwamen mooie projecten op gang.

In de volgende paragrafen worden alle tien scholen van VO Haaglanden uitgelicht. Tien scholen met elk een eigen, grootstedelijke kleur, die samen een kleurrijk geheel vormen. Tien scholen die er in hun verscheidenheid voor zorgen dat leerlingen iets te kiezen hebben. Tien scholen die zich ervoor inzetten om leerlingen de kansen te bieden die ze verdienen.

ONTWIKKELING VAN HET AANTAL LEERLINGEN

Hieronder ziet u de leerlingaantallen van de verschillende scholen van VO Haaglanden in de jaren 2015 tot en met 2022.

Aantal leerlingen op 1 oktober inclusief vavoleerlingen

	Totaal	Dalton	Einder	Haganum	HML	JWS	Lyceum Ypenburg	Maerlant	Maris	RW Lyceum/ VW College	Segbroek
1 oktober 2015	12.891	999	291	761	910	1.618	1.414	961	2.120	1.478	2.339
1 oktober 2016	13.234	992	303	795	969	1.696	1.454	1.003	2.254	1.477	2.291
1 oktober 2017	13.576	990	284	829	1.103	1.752	1.443	1.046	2.413	1.456	2.260
1 oktober 2018	13.857	998	248	802	1.245	1.789	1.446	1.054	2.608	1.444	2.223
1 oktober 2019	14.094	998	235	817	1.405	1.896	1.403	1.070	2.694	1.442	2.134
1 oktober 2020	14.263	1.012	210	831	1.539	1.999	1.312	1.112	2.764	1.423	2.061
1 oktober 2021	14.436	1.029	203	840	1.682	2.039	1.319	1.139	2.832	1.367	1.986
1 oktober 2022	14.926	1.031	202	838	1.681	2.498	1.296	1.126	2.828	1.363	2.063
waarvan vavo/ flexleerlingen 2022	31	1	0	1	8	0	1	3	2	4	11
Index leerlingen- groei 2022 t.o.v. 2021 (=100)	103	100	100	100	100	123	98	99	100	100	104

DALTON DEN HAAG

Leerlingenaantal

1.012	1.029	1.031
2020/2021	2021/2022	2022/2023

Dalton Den Haag is in de eerste plaats een daltonschool. Daarnaast bieden we tweetalig onderwijs aan en hebben we een theaterklas. De Dalton heeft ongeveer 1000 leerlingen en 100 medewerkers. Deze leerlingen kunnen bij ons een havo-, atheneum- of gymnasiumopleiding volgen. Dankzij de daltonwerkwijze leren leerlingen uit verschillende klassen elkaar goed kennen. Zij ontmoeten elkaar tijdens de daltonuren en in het kader van het tutoraat en leerlingmentoraat. Hierdoor is er een sterke sociale cohesie. Maar ook de band tussen leerling en leraar is hecht. Dat komt doordat de leraar niet alleen les geeft, maar ook individuele begeleiding en hulp bij planning en taken.

ONDERWIJSVISIE

Daltononderwijs is gebaseerd op vijf pijlers:

- verantwoordelijkheid;
- zelfstandigheid;
- reflectie;
- effectiviteit;
- samenwerking.

Naast de ingeroosterde lessen is er daltontijd, waarin leerlingen zelfstandig en/of samen aan taken werken. Leraren bieden een kader waarbinnen leerlingen hun leerproces gedeeltelijk zelf kunnen vormgeven. Dat vraagt om leraren die steeds meer verantwoordelijkheid aan hun leerlingen durven te geven. De leerlingen leggen op hun beurt geregeld verantwoording af. Aan hun leraren, medeleerlingen en ouders. Daarnaast zijn inzet, motivatie en reflectie op het eigen werk essentiële bouwstenen voor de persoonlijke ontwikkeling.

BELANGRIJKE ONTWIKKELINGEN IN 2022

Docententekort

Dalton Den Haag had in 2022 het geluk dat alle vacatures konden worden ingevuld. Tegelijkertijd merkten we dat het steeds lastiger werd om bevoegde docenten te werven. Daarnaast stapten verschillende docenten van collega-scholen naar ons over, waardoor er op die scholen een tekort ontstond.

Kansengelijkheid

Het Dalton heeft in 2022 op verschillende manieren aan kansengelijkheid gewerkt. Allereerst hebben we de mentoren gevraagd om leerlingen die minder kansen hebben in kaart te brengen. Die identificatie gebeurde door mentorgesprekken te voeren en DIA-toetsen af te nemen. Ten tweede hebben we leerlingen die dat nodig hadden, extra ondersteuning op maat aangeboden. Zo is er een NT2-specialist in huis gehaald en konden leerlingen die moeite hebben met plannen en concentreren in kleine groepjes een training executieve functies volgen. Ook is de mogelijkheid geboden om vakgerichte ondersteuning te krijgen via een tutor, maatwerkuren of bijlessen. De mentoren vormen de spil in het doorverwijzen van leerlingen die gebaat zijn bij extra ondersteuning. Wij zorgen ervoor dat geen enkele leerling van activiteiten wordt uitgesloten wegens gebrek aan financiële middelen.

Middelen om de werkdruk te verlagen

In 2022 is er een bestuursbrede regeling opgesteld voor de invulling van de 90 uren aan persoonlijk budget die elke medewerker in 2023 krijgt. Deze is in de PMR besproken. Ook is er een aangepaste regeling gemaakt voor 2022. Deze regeling is door de PMR goedgekeurd. De inzet van de collectieve werkdrukmiddelen is voor een groot deel doorgeschoven naar kalenderjaar 2023. De PMR bereidt een gesprek voor met het voltallige personeel over de inzet van de collectieve werkdrukmiddelen.

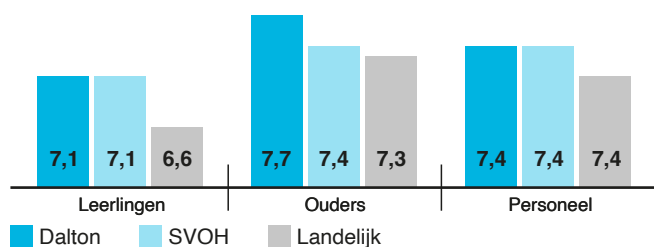
VOORUITBLIK OP 2023

De uitvoering van het schoolplan 2021 – 2024 bepaalt ook in 2022 de strategische agenda van Dalton.

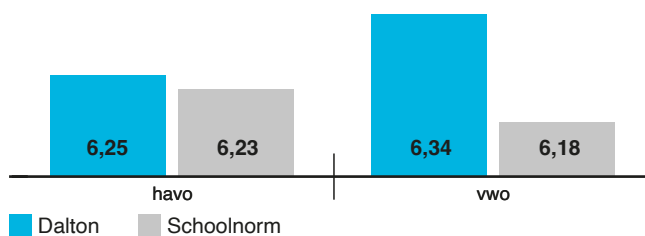
Daarbij leggen we het accent op:

- het ontwikkelen en uitvoeren van een schoolbreed toetsbeleid;
- het inbedden van ingezette vernieuwingen rond executieve functies;
- het optimaliseren van het rooster en de lessentabel.

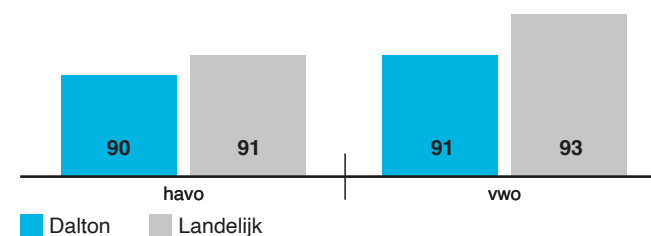
Tevredenheid

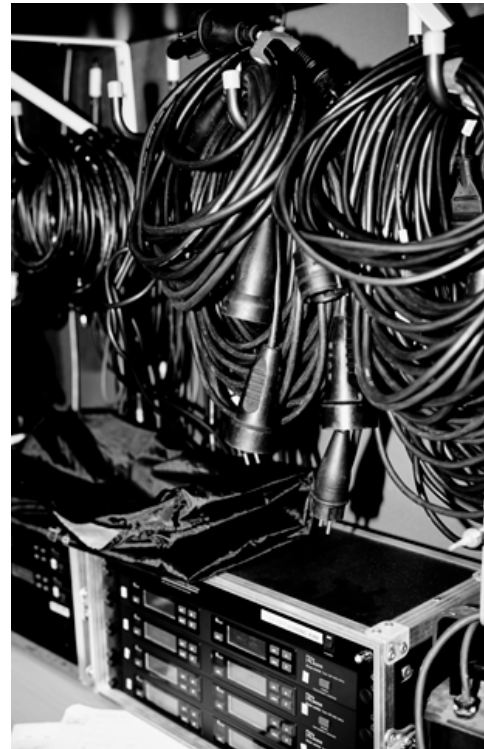

Examencijfers

Slagingspercentage

PRAKTIJK- SCHOOL DE EINDER

De Einder is een kleinschalige school met veel persoonlijke begeleiding. We bieden lessen aan op drie niveaus, met veertien praktijkvakken en de algemeen vormende vakken. Hierbij zetten we moderne digitale middelen in, onder andere voor de vakken Nederlands en Rekenen. Alle leerlingen sluiten hun schooltijd op de Einder af met een diploma en/of relevante branchecertificaten. Voor leerlingen die een meer theoretische uitdaging aankunnen, biedt De Einder een mbo-1-traject in samenwerking met ROC Mondriaan. Het team van de Einder haalt alles uit de kast om iedere leerling een mooie (arbeids)plek in de maatschappij te geven.

ONDERWIJSVISIE

Op de Einder werken we samen met de leerlingen aan het versterken van hun kwaliteiten en talenten. Daarbij streven we ernaar dat onze leerlingen zo zelfstandig mogelijk leren functioneren op cognitief, sociaal en praktisch gebied. Het doel is om hen zo krachtig mogelijk neer te zetten in de maatschappij. Dat doen we met de vier bouwstenen T.E.A.M:

- **Talent**

We zorgen ervoor dat al onze leerlingen de kans krijgen om zich te ontwikkelen en te ontdekken wat hun passie en talenten zijn. Dat doen we door verschillende leermethodes aan te bieden, zodat elke leerling de methode kan volgen die bij hem of haar past.

- **Eenheid**

We werken allemaal volgens dezelfde methodes en principes. We streven dezelfde missie en visie na en communiceren transparant. Zo kunnen

Leerlingenaantal

210

2020/2021

203

2021/2022

202

2022/2023

Praktijkschool De Einder is een school voor jongeren van twaalf tot ongeveer achttien jaar die leren in de praktijk. Zij leren door ervaring op te doen in levensechte praktijksituaties op school. Ook leren ze door stages in de omgeving en door op maat gemaakte theoretische lessen. De afgelopen jaren heeft op de Einder een ingrijpende verbouwing plaatsgevonden. Deze wordt in 2023 afgerond met de verbouwing van de laatste praktijklokalen voor woonzorg en winkel & retail.

onze leerlingen en ouders rekenen op eenheid en uniformiteit.

- **Anticiperen**

We maken heldere afspraken en plannen, en bewaken de voortgang daarvan. Zo ontstaat er een veilig pedagogisch klimaat, waarin leerlingen zelfvertrouwen opbouwen en respect hebben voor zichzelf en anderen.

- **Maatwerk**

We geven al onze leerlingen individuele begeleiding op maat. We maken hen bewust van hun eigen ontwikkelingsproces en bieden daarbij aansluitende stages aan. Samen met de leerlingen bepalen we of ze uitstromen naar (beschermde) werk of vervolgonderwijs. Daarvoor kijken we naar hun werknemersvaardigheden, leerpotentie en kwetsbaarheid.

BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN IN 2022

In 2022 heeft De Einder een deel van het jaar geen directeur gehad. Ondanks deze uitdaging is het gelukt om de medewerkers betrokken en enthousiast te houden. De organisatie van de school stond en staat fier overeind. Het is bovendien gelukt om alle vacatures in te vullen en om beloftes als ‘geen lesuitval’ waar te maken. Daarnaast is het leerlingvolgsysteem ‘Doen In’ verder uitgerold. Dat heeft gezorgd voor borging van het onderwijsprogramma.

Docententekort

De Einder heeft in 2022 voldoende personeel weten te behouden en aan te trekken. De bijzondere doelgroep van De Einder vereist een andere aanpak voor de werving van personeel dan de aanpak van

reguliere scholen. In 2022 zijn de beschikbare extra NPO-middelen ingezet om extra personeel in te zetten. Hierdoor is er nauwelijks tot geen lesuitval geweest en is de werkdruk voor de medewerkers in de klas verlaagd. Ook was er hierdoor meer ruimte voor individuele instructie en begeleiding.

Kansengelijkheid

Om de kansengelijkheid van onze leerlingen te vergroten, heeft De Einder in 2022 verschillende acties ondernomen. Zo is er op het stagebureau meer ruimte gecreëerd voor individuele begeleidingsgesprekken, met als doel om de doorstroom te verbeteren en de kansen op de arbeidsmarkt te verhogen. Daarnaast heeft 25% van de leerlingen in de onderbouw een-op-een begeleiding gekregen van een specialist in onderwijs aan zeer zwakke LVB'ers (IQ <55). Deze specialist bood ook ondersteuning aan collega's bij de aanpak van deze leerlingen. Het effect hiervan is dat deze leerlingen minder vaak uitvallen tijdens de lessen. Tot slot zijn er sociaal-emotionele trainingen en sociale-vaardigheidstrainingen ingezet om de weerbaarheid van de leerlingen te verhogen. Dit resulteert in minder uitval tijdens stages en een snellere afhandeling van conflicten en problemen.

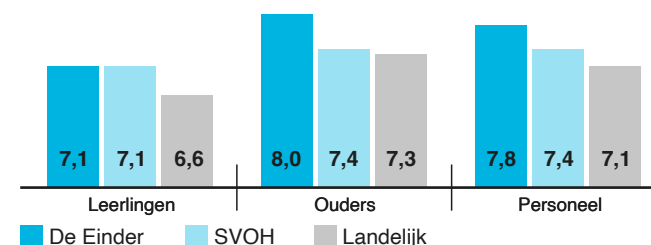
Middelen om de werkdruk te verlagen

De Einder heeft de beschikbaar gestelde werkdrukmiddelen in 2022 ingezet om de werkdruk in de klas te verminderen. Dit is gebeurd met instemming van de PMR.

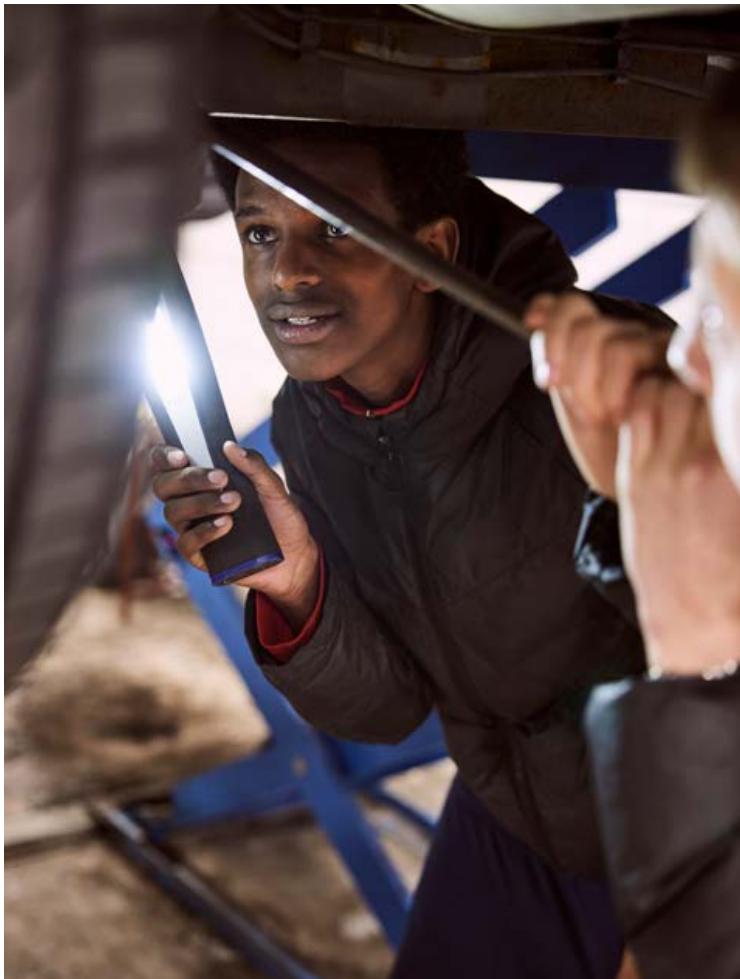
VOORUITBLIK OP 2023

2023 zal voor De Einder grotendeels in het teken staan van het verder structureren van de organisatie. Daarnaast gaan we aan de slag met het opstellen van een nieuw schoolplan, waarbij we nadrukkelijk de medewerkers, leerlingen en ouders betrekken. Ook gaan we het leerlingvolgsysteem verder ontwikkelen. Daarbij streven we ernaar dat leerlingen meer eigenaarschap nemen over hun leerproces en meer betrokken raken bij hun eigen ontwikkeling.

Tevredenheid

HAAGS MONTESSORI LYCEUM

Leerlingenaantal

1.539

2020/2021

1.682

2021/2022

1.681

2022/2023

Het Haags Montessori Lyceum (HML) is een school voor voortgezet montessorionderwijs voor mavo- havo- en vwo-leerlingen. De afgelopen jaren is het HML gegroeid van 950 naar 1675 leerlingen. Het HML vindt het belangrijk dat leerlingen niet alleen een diploma halen, maar zich ook ontwikkelen op het gebied van zelfstandigheid, creativiteit en maatschappelijke bewustwording. De filosofie van het HML is: leiding leren geven aan jezelf in verbinding met anderen. Vanuit die filosofie vormen leerlingen en medewerkers een gemeenschap, waarin de leerlingen gestimuleerd worden om zichzelf te leren kennen en te laten zien. En waarin zij zich kunnen ontplooiën tot eerlijke jonge volwassenen die de ander met aandacht en nieuwsgierigheid tegemoet treden.

ONDERWIJSVISIE

Het HML streeft ernaar om het montessoriprofiel herkenbaar in de school neer te zetten.

De doelstellingen die in onze visie zijn omschreven, zijn concreet terug te vinden in ons onderwijsaanbod. Hierbij gaan we uit van de zes montessorikarakteristieken:

- hoofd, hart en handen;
- leren kiezen;
- reflecteren;
- sociaal leren;
- samenhang in de leerstof;
- binnen en buiten leren.

We hebben gekozen voor gepersonaliseerd montessorionderwijs, waarin we werken met coaches en een digitaal portfolio. Daarbij beperken we het aantal summatieve beoordelingen, waarin de nadruk ligt op de behaalde prestaties. In plaats daarvan stimuleren we formatieve evaluaties, die meer gericht zijn op het leerproces. Ook vinden we het belangrijk dat onze leerlingen zelf keuzes kunnen maken in het rooster en dat er in het programma ruimte is voor het oefenen en ontwikkelen van vaardigheden. Dit stelt specifieke eisen aan onze didactiek.

Verder bieden we, als aanvulling op het kerncurriculum, in klas 1 tot en met 3 zogenoemde masters aan. Dit zijn lessen die hoofd, hart en handen verbinden. Denk aan theater-, sport- en muzieklessen, maar ook lessen over bijen, koken of robotica. Ook 'leren leren', loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) en burgerschapsvorming maken deel uit van het masteraanbod.

BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN IN 2022

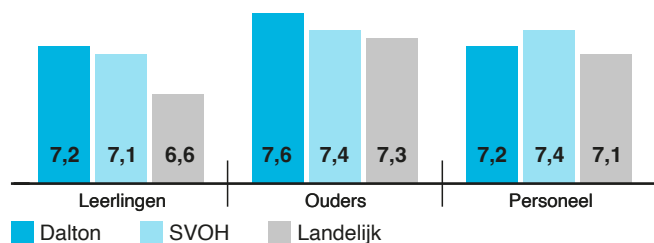
In 2022 zijn er op het HML twee grote professionaliseringstrajecten gestart: 'Didactisch Coachen' en 'De HML-docent in beweging'. Deze trajecten zijn gericht op het verhogen van de leskwaliteit, en daarmee ook van de slagingspercentages en het gemiddelde examencijfer.

Docententekort

Net als veel andere scholen had het HML in 2022 te maken met een docententekort. Gelukkig hadden we goede banden met onze opleidingsschool, waardoor we ook derde- en vierdejaars studenten konden inzetten. Zo leidden we ons eigen personeel op. Ook hebben we geprobeerd om de huidige staf te ontlasten door extra ondersteunend personeel in te zetten. Hierdoor kon de focus van de docenten bij het onderwijs blijven. Daarnaast is extra tijd vrijgemaakt bij secties die daar behoefte aan hadden.

Voor het realiseren van het Nationaal Programma Onderwijs zijn externen ingezet. Deze hebben bijgedragen aan het verlichten van de werkdruk en de school daarnaast verrijkt met hun externe kennis en kunde. Tot slot is er op het gebied van welbevinden ruimte vrijgemaakt in de vorm van extra tijd bij passend onderwijs en een ambulante begeleider.

Tevredenheid

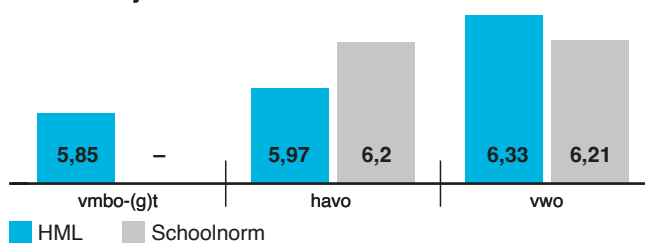

Kansengelijkheid

Het HML weerspiegelt nog steeds niet de kleurrijke diversiteit in Den Haag: we hebben relatief weinig leerlingen uit achterstandswijken. Uit het oogpunt van kansengelijkheid is dat ongewenst. Daarom zijn er in 2022 initiatieven gestart om de kansengelijkheid te stimuleren. Zo hebben we een samenwerkingsverband gevormd met Gymnasium Sorghvliet, het Rijswijks Lyceum en de Johan de Witt Scholengroep, waarin ontmoeting en advies centraal staan. Samen hebben we een subsidie aangevraagd om scholierenberaden te organiseren. Doel is dat zij de schoolbesturen en de gemeente gaan adviseren over allerlei vraagstukken die in de stad Den Haag leven.

Daarnaast zijn we een samenwerking aangegaan met socioloog Ilias El Hadioui binnen het professionaliserings- en cultuurveranderingsprogramma 'De Transformatieve school'. Deze samenwerking zal begin schooljaar 2023-2024 starten. Hierin staat lesbezoek centraal: hoe gaan we met elkaar om? Hoe zorgen we dat de straatcultuur niet binnendringt in de schoolcultuur? En welke pedagogische en didactische aanwijzingen kunnen we krijgen voor het omgaan met verschillen? Verder hebben we in 2022 de studiecoaching uitgebreid naar de bovenbouw van het havo/vwo. Ook zijn we gestart met het 'Project op Maat', dat tot doel heeft om leerlingen die dreigen uit te

Examencijfers

vallen bij ons te houden. Dit project willen we in 2023 verbreden door met andere scholen samen te werken.

Middelen om de werkdruk te verlagen

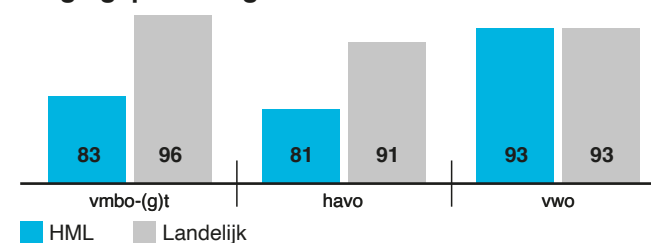
De PMR heeft in samenwerking met de schoolleiding een plan gemaakt voor de besteding van de collectieve middelen die beschikbaar zijn gesteld om de werkdruk te verlagen. De bedoeling is dat elk team een bedrag krijgt dat het zelf mag besteden. We kiezen ervoor om dit jaarlijks opnieuw te doen, vanwege de steeds wisselende samenstellingen van de teams.

VOORUITBLIK OP 2023

In 2023 zullen we, net als in 2022, inzetten op verbetering van de onderwijskwaliteit. Het traject 'De HML-docent in beweging' en het traject 'Didactisch coachen' krijgen dan ook een vervolg. In het verlengde hiervan zullen het geven van feedback en het formatief toetsen in 2023 de speerpunten blijven.

Daarnaast zullen we in 2023, in het kader van het strategisch HRM-beleid, de vitaliteit van het personeel centraal stellen. Ook zetten we erop in om het leerlingenaantal te stabiliseren, en dus niet verder te groeien. In 2022 zijn de eerste stappen gezet om nieuwbouw van het schoolgebouw te realiseren.

Slagingspercentage

GYMNASIUM HAGANUM

Op het Haganum hechten we aan de gymnasiale cultuur en het hoge onderwijsniveau. Daarbij realiseren we ons dat niet alle leerlingen van huis uit de culturele bagage meekrijgen om gemakkelijk aan dat hoge niveau te voldoen. Daarom bieden we veel ondersteuning aan, zodat iedereen het beste uit zichzelf kan halen.

ONDERWIJSVISIE

Gymnasiaal onderwijs betekent meer dan twee verplichte klassieke talen in de onderbouw. Ons onderwijs staat ook voor kritisch leren denken, van perspectief kunnen wisselen en reflecteren op het eigen denken en handelen. We vinden het belangrijk dat onze leerlingen zich maximaal kunnen ontplooiën op cognitief gebied. Daarom speelt kennisoverdracht een belangrijke rol in onze lessen. Maar dit betekent niet dat ons onderwijs ouderwets is: docenten zijn vaardig in ICT, ontplooiën nieuwe initiatieven binnen het eigen vak en werken samen aan projecten die de verschillende vakken overstijgen.

Minstens even belangrijk als kennisoverdracht vinden wij ontwikkeling op maatschappelijk, sociaal-emotioneel en creatief gebied. Wij bieden onze leerlingen dan ook een leeromgeving aan, waarin zij zich breed kunnen vormen, met een open en scherpe blik op de wereld om hen heen. We begeleiden onze leerlingen op een coachende manier, waarbij het stimuleren van vertrouwen in het eigen kunnen centraal staat. Tegelijkertijd geven we onze leerlingen een grote verantwoordelijkheid voor het eigen leerproces en sturen we bij waar nodig.

Leerlingenaantal

832
2020/2021

840
2021/2022

838
2022/2023

Gymnasium Haganum is een categoriaal gymnasium met ruim 800 leerlingen uit alle wijken van Den Haag en de omliggende gemeenten. De leerlingen komen van ruim zeventig verschillende basisscholen en de onderlinge verschillen qua achtergrond zijn groot. De leerlingen komen uit heel verschillende milieus en kennen elkaars leefomgeving vaak niet. Toch voelen ze zich vrijwel allemaal snel thuis op school. Dat komt omdat iedereen op het Haganum zichzelf mag zijn en verscheidenheid wordt gevierd.

BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN IN 2022

In 2022 is gewerkt aan vier schoolbrede thema's: formatief werken, versterken van executieve functies, burgerschapsonderwijs en taalbeleid. Nadat in de corona-jaren het culturele programma was stilgevallen, kon dit in 2022 weer aangeboden worden. Leerlingen in de onderbouw gingen weer volop naar het theater en er waren diverse eendaagse (en enkele meerdaagse) excursies. Eén reis, die meer als 'luxe' dan als 'educatief' bestempeld kon worden, hebben we geschrapt. Verder zijn we een jaar geleden van start gegaan met een datateam, dat tot taak had om de beschikbare data in te zetten bij onderwijsvraagstukken. De focus kwam daarmee echter teveel te liggen op cijfers in plaats van het achterliggende verhaal. Daarom is dit team (tijdelijk) gestopt met haar werkzaamheden. Wellicht komt het datateam weer van pas in het onderzoek naar kansengelijkheid.

Docententekort

In het kalenderjaar 2022 zijn er relatief veel personele wisselingen geweest. Op 1 april is een nieuwe rector gestart en in augustus zijn er diverse medewerkers vervangen vanwege pensionering en andere redenen. Voor een aantal vakken bleek het lastig te zijn om

bevoegde docenten te vinden. Dat gold met name voor wiskunde en natuurkunde. Maar gelukkig hebben we alle vacatures kunnen vervullen. Aan het einde van 2022 hadden we weer een stabiel en goed docententeam. Daarnaast nemen we sinds een aantal jaren deel aan De Vierde Opleidingschool (4OLS), waarin we samen met andere scholen en lerarenopleidingen studenten opleiden tot startbekwame docenten. Door onze deelname aan 4OLS hebben we stagiaires in de school. We proberen deze – als zij goed zijn – zo veel mogelijk aan de school te binden.

Kansengelijkheid

Het thema kansengelijkheid leeft op het Haganum. Om dit thema diepgravender te onderzoeken, hebben we eind 2022 besloten om mee te doen met een groot onderzoek van de VU en Stichting Het Zelfstandig Gymnasium. Hiermee hopen we meer handvatten te krijgen om kansengelijkheid op onze school te bevorderen. Verder vinden we het belangrijk dat elke leerling kan deelnemen aan onze reizen, uitwisselingen en het extracurriculaire aanbod. Wij spannen ons ervoor in om dit mogelijk te maken.

Middelen om de werkdruk te verlagen

In 2022 zijn er financiële middelen beschikbaar gesteld om de werkdruk op school te verlagen. Over

de inzet van deze collectieve middelen heeft de PMR in 2022 gesprekken gevoerd met het personeel. De inzet van de werkdrukmiddelen zal begin 2023 verder besproken worden.

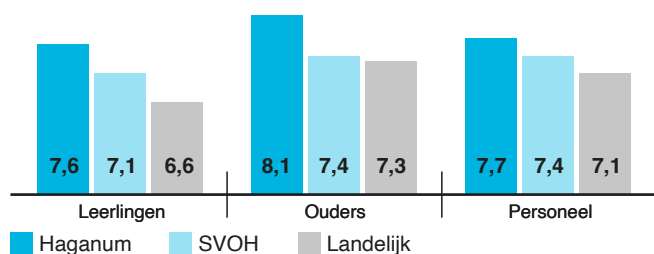
VOORUITBLIK OP 2023

Voor 2023 heeft het Haganum de volgende speerpunten vastgesteld:

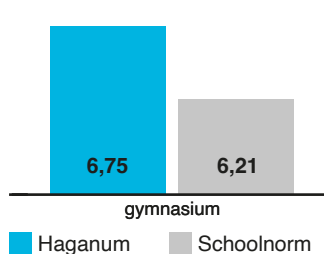
- verder ontwikkelen van ons burgerschapsbeleid;
- doorontwikkelen van het coachend mentoraat;
- invoeren van een vernieuwd toetsbeleid, met name voor de bovenbouw, en van een vernieuwde examencommissie;
- opstellen van een beleid voor promoties van docenten die solliciteren naar een hogere schaal;
- veranderen van het taakbeleid;
- blijvende aandacht voor het welbevinden van onze leerlingen;
- realiseren van maximaal vijf brugklassen.

Ook is gestart met de voorbereidingen voor het 185-jarig bestaan van het Haganum, dat wij in het schooljaar 2023-2024 gaan vieren.

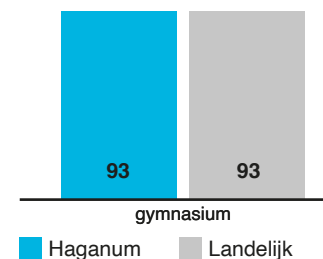
Tevredenheid

Examencijfers

Slagingspercentage

JOHAN DE WITT SCHOLEN- GROEP

De Johan de Witt Scholengroep biedt onderwijs waarmee iedere leerling goed toegerust en met vertrouwen de weg in de samenleving kan vervolgen. Dit onderwijs is van hoge kwaliteit en wordt verzorgd in een veilige en plezierige omgeving. Een omgeving waarin we samen leren en werken, met aandacht en respect voor elkaar. De Johan de Witt Scholengroep:

- houdt rekening met verschillen tussen leerlingen;
- sluit aan bij ieders behoeften, interesses, prestaties en ambities;
- stimuleert maatschappelijke betrokkenheid;
- draagt actief bij aan de (lokale) samenleving.

ONDERWIJSVISIE

De onderwijsvisie van Johan de Witt Scholengroep is gebaseerd op drie pijlers:

- ***Johan de Witt Scholengroep biedt uitstekend onderwijs***

Op de Johan de Witt Scholengroep hebben we iedere leerling in beeld. We werken doelgericht en volgen ieders ontwikkeling en resultaten nauwgezet. We weten wat een goede les is en wat dat betekent voor het pedagogisch en didactisch handelen van elke docent.

- ***Johan de Witt Scholengroep maken we samen***

Johan de Witt Scholengroep is een aantrekkelijke school voor leerlingen en medewerkers. Het is een fijne plek om te werken en te leren. We zijn betrokken bij elkaar, werken samen en gaan de dialoog aan. Nieuwe collega's en studenten begeleiden we goed. We nemen hen mee in de cultuur van Johan de Witt Scholengroep en staan open voor wat zij toevoegen. We laten zien waar we goed in zijn en blijven onszelf ontwikkelen. We zijn

Leerlingenaantal

1.539

2020/2021

1.682

2021/2022

1.681

2022/2023

De Johan de Witt Scholengroep is een school voor openbaar voortgezet onderwijs, gevestigd op vijf locaties in het hart van Den Haag. We bieden alle opleidingen binnen het voortgezet onderwijs: vmbo-basis, vmbo-kader, mavo, havo, vwo, praktijkonderwijs, Middle Years Programme (MYP), entreeopleidingen en de Internationale Schakelklas (ISK).

wendbaar en flexibel en gaan uitdagingen met vertrouwen aan.

- ***Johan de Witt Scholengroep staat midden in de wereld***

Onze school staat midden in de rijke culturele, historische, sportieve en economische omgeving van Den Haag: de internationale stad van vrede en recht en het democratische hart van Nederland. Door ons netwerk kunnen leerlingen optimaal gebruikmaken van deze omgeving. Ze krijgen mogelijkheden om hun interesses en talenten te ontdekken en hun houding en vaardigheden actief te oefenen in de maatschappelijke context.

BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN IN 2022

Docententekort

Ook de Johan de Witt Scholengroep had in 2022 te maken met het docententekort. Maar we werkten er hard aan om de gevolgen daarvan te beperken. We investeerden op verschillende manieren in onze medewerkers:

- Elke nieuwe docent kreeg een intensief inductietraject (BSL).
- We leidden samen met andere scholen nieuwe docenten op binnen de opleidingsschool NOD Haaglanden (Netwerk Opleiding Docenten).
- Het hele docententeam en het ondersteunend personeel volgden scholing op uiteenlopende gebieden. Denk aan formatief handelen, didactisch coachen, leren leren, excellent teaching, ICT en meertaligheid, etc.

Daarnaast proberen we het werken op de Johan de Witt Scholengroep aantrekkelijk te houden door onze docenten zo veel mogelijk doorgroeimogelijkheden te bieden. Daarom zetten we vacatures altijd eerst intern uit.

Kansengelijkheid

De Johan de Witt Scholengroep heeft leerlingen met meer dan zestig nationaliteiten. Zij komen uit diverse sociaal-economische omgevingen en hebben verschillende culturele achtergronden. Wij omarmen deze superdiversiteit en zetten gericht in op inclusief onderwijs dat leerlingen voorbereidt op de samenleving van morgen. Gezien onze doelgroep nemen we veel maatregelen om kansengelijkheid te bevorderen:

- ***Alle opleidingen in 1 school***

De Johan de Witt Scholengroep heeft alle opleidingen in huis: van praktijkonderwijs tot gymnasium. Dit maakt het voor leerlingen makkelijk om tijdens hun schoolloopbaan op te stromen naar een hoger niveau. Door de ontwikkeling van de leerlingen nauwgezet te volgen, plaatsen we ze altijd op het niveau dat het best bij hen past.

- ***Brede brugklassen en Middle Years Programme***

Om leerlingen meer kansen te bieden, is het belangrijk dat de selectie van het schooltype niet al te vroeg plaatsvindt. Daarom hebben we brede brugklassen waarin leerlingen zitten met uiteenlopende basisschooladviezen. De lesstof wordt aangeboden op het hoogste niveau. Ook is de Johan de Witt Scholengroep in 2022 kandidaatschool geworden voor het Middle Years Programme (MYP) van het International Baccalaureate. Het idee hierachter

is dat hoogwaardig internationaal onderwijs ook toegankelijk moet zijn voor leerlingen uit lagere sociaal-economische omgevingen. Bovendien vindt ook bij dit schooltype een late selectie plaats.

- ***Studiecampus, kunstcampus en sportcampus***

We bieden leerlingen de kans om (bij)lessen te volgen en huiswerkbegeleiding te krijgen. Dit wordt kosteloos op de school aangeboden op zaterdagen en op doordeweekse dagen na schooltijd. Daarnaast krijgen leerlingen ruime mogelijkheden om hun talenten te ontdekken en hun identiteit te ontplooiën. Daartoe bieden we een uitgebreid naschools programma, waar leerlingen laagdrempelig kunnen deelnemen aan uiteenlopende sporten en kunstvormen (theater, dans en beeldende kunst).

- ***Wereldcampus***

In 2022 zijn we gestart met het ontwikkelen van de wereldcampus: een uitgebreid lesaanbod naast het reguliere curriculum. Hiermee willen we meer samenhang aanbrengen in het burgerschapsonderwijs. De wereldcampus vindt onder schooltijd plaats en biedt leerlingen zogeheten plusmodules met uitdagende thema's, gericht op de zeventien ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties.

- ***Cultuurprofielschool***

In 2022 heeft de Johan de Witt Scholengroep het keurmerk 'cultuurprofiel' ontvangen, na een visitatie van de vereniging CultuurProfielScholen. Dit betekent dat wij een rijk kunst- en cultuurprogramma hebben en ons kunst- en cultuuronderwijs verbinden met andere leergebieden.

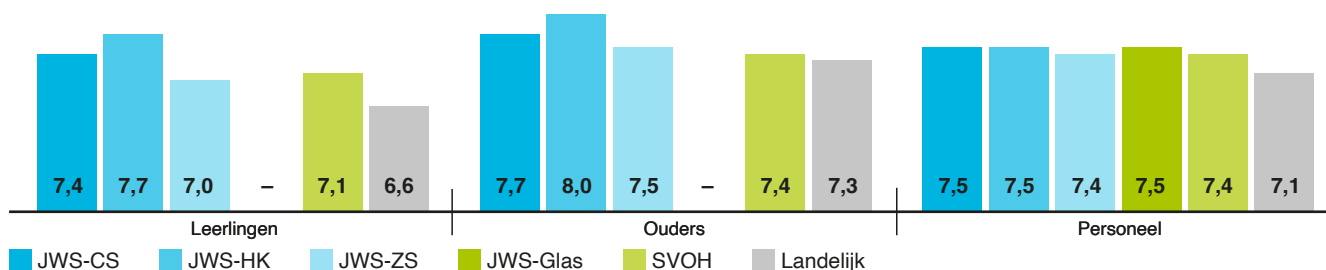
Middelen om de werkdruk te verlagen

Aan het begin van schooljaar 22/23 hebben de schoolleiding en de PMR de organisatorische en financiële kaders vastgesteld voor de collectieve werkdrukvermindering. Binnen deze kaders gaan de afdelingen en teams binnen de school begin 2023 aan de slag om concrete maatregelen op te stellen om de werkdruk te verminderen. Deze maatregelen komen samen in het collectieve werkdrukplan van de Johan de Witt Scholengroep. De middelen die hiervoor in 2022 beschikbaar zijn gesteld, worden doorgeschoven naar 2023.

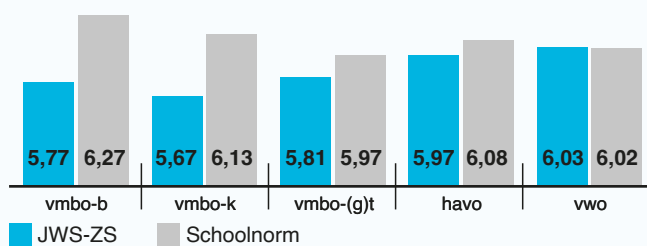
VOORUITBLIK OP 2023

In 2023 gaat de Johan de Witt Scholengroep deelnemen aan het traject 'Excellente Scholen'. Daarnaast wordt de wereldcampus verder ontwikkeld. De doelstelling is dat er voor alle locaties een uitgebreid (extra) lesaanbod is, waarin de burgerschapsopdracht voor het onderwijs verankerd ligt.

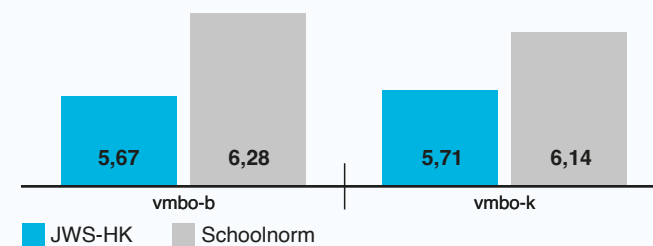
Tevredenheid

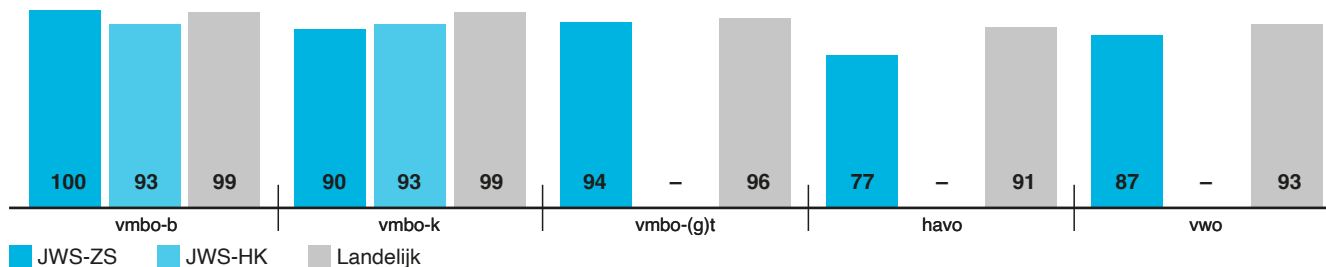
Examencijfers JWS-ZS

Examencijfers JWS-HK

Slagingspercentage

LYCEUM YPENBURG

Ons onderwijs wordt gegeven in een licht en ultramodern gebouw aan de rand van Den Haag, in de wijk Bosweide van stadsdeel Ypenburg. Naast ons schoolgebouw ligt een schitterende sportaccommodatie die wij gebruiken voor ons sportonderwijs. De school beschikt over een moderne mediatheek, een 'hightech' medialab en een geweldig theater. De sfeer is ontspannen en sociaal.

De ongeveer 1300 leerlingen komen uit de wijk Leidschenveen-Ypenburg, uit andere stadsdelen van Den Haag, en uit Delft, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Leidschendam-Voorburg, Zoetermeer en het Westland. Met circa 150 docenten, 25 onderwijsondersteunende collega's én ruim 2600 ouders werken wij samen om elke leerling de kans te geven om zich optimaal te ontwikkelen

Leerlingenaantal

1.312	1.319	1.296
2020/2021	2021/2022	2022/2023

Lyceum Ypenburg wil een school zijn waar leerlingen in een prettige omgeving goed onderwijs krijgen, verzorgd door een energiek team. Maar ook een school waar leerlingen de ruimte ervaren om keuzes te maken, zodat zij ontdekken wat belangrijk voor hen is. Lyceum Ypenburg biedt gymnasium, atheneum, havo en mavo. Voor leerlingen die meer willen, zijn er acht talentgroepen: sport, theater, atelier, digital science, muziek, dans, Chinees en Spaans. Zij krijgen hier extra lessen en opdrachten in, buiten het reguliere onderwijsprogramma om.

ONDERWIJSVISIE

Lyceum Ypenburg leidt jongeren op tot bewuste en zelfstandige (wereld)burgers die met hun optimaal ontplooiende talenten bijdragen aan de maatschappij waarin zij leven. Onze school heeft als motto: Plus ultra (Steeds verder). Want meer willen, is meer kunnen! Talenten, kansen en kwaliteit staan bij ons dan ook hoog in het vaandel. De onderwijsresultaten zijn uitstekend.

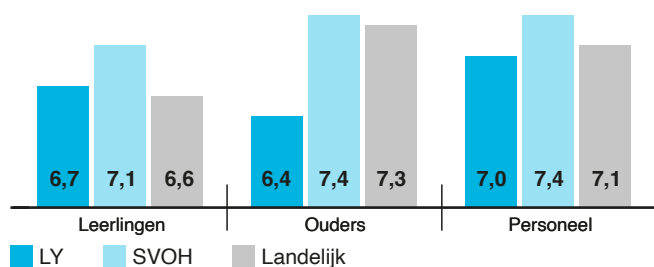
We verzorgen kwalitatief hoogstaand onderwijs met aandacht voor resultaat en een brede maatschappelijke context. Tegelijkertijd zoeken we naar ruimte om de verantwoordelijkheid voor het leren meer bij de leerlingen zelf neer te leggen. Om dat te kunnen, is het van belang dat we aandacht

hebben voor iedere leerling. Daarom werken we met een coachend mentoraat.

Onze onderwijsvisie komt tot uiting in de doelen in ons schoolplan. In 2022 hebben we gewerkt aan de volgende doelen:

- behoud van de zeer goede onderwijsresultaten;
- verdere ontwikkeling van het coachend mentoraat en implementatie van een nieuwe manier van leerlingbespreking;
- bieden van maatwerk en talentontwikkeling, door leerlingen keuzes te geven en uit te dagen op verschillende competenties (o.a. in de talentgroepen);
- doorontwikkeling van de vwo-profielen 'Global Citizen School' en 'Cultuurprofielschool', met een aantrekkelijk programma en een helder onderwijsconcept;
- opstellen van een (wereld)burgerschapplan;
- versterken van de basisvaardigheden van de leerlingen, door meer focus te leggen op ICT, leesvaardigheid (met een nieuw beleidsplan) en rekenvaardigheid;
- opstellen van een vakwerkplan informatica (basisvaardigheden ICT en mediawijsheid) voor de eerste twee leerjaren.

Tevredenheid

BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN IN 2022

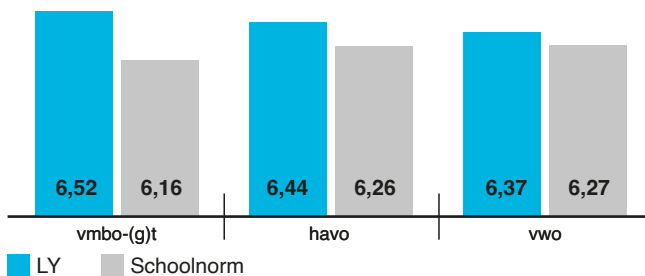
Docententekort

In 2022 was het docententekort goed voelbaar op onze school. Het lukte ons gelukkig (nog) wel om alle vacatures vervuld te krijgen, maar we moesten daarvoor alle zeilen bijzetten. We merkten dat het verloop gedurende het schooljaar iets groter was dan normaal. Het werving- en selectieproces vergde steeds meer tijd, aandacht en urgentie.

Kansengelijkheid

Het onderwerp kansengelijkheid is in 2022 nadrukkelijk aan de orde gekomen op onze school. Zo hebben we een introductiegesprek gevoerd met socioloog Ilias El Hadioui als opmaat naar het professionaliserings- en cultuurveranderingsprogramma 'De Transformatieve School'. Ook hebben docenten de gelegenheid gekregen om zich in dit onderwerp te verdiepen via een leerpad met de titel 'Cultureel Responsief Lesgeven'. Verder zijn er werkmiddagen bezocht over kansengelijkheid en zijn er contacten gelegd met het Verweij Jonker Instituut, dat onderzoek heeft gedaan naar dit thema. Daarnaast hebben we kennisgemaakt met de Gelijke Kansen Alliantie.

Examencijfers

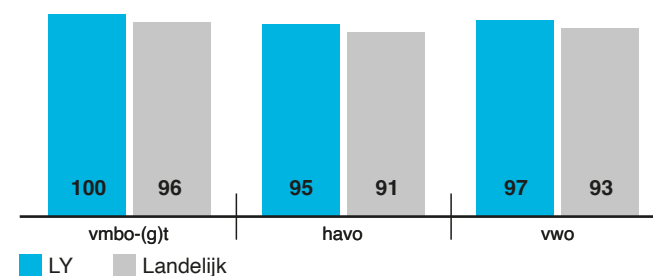
Middelen om de werkdruk te verlagen

Lyceum Ypenburg volgt de lijn van VO-Haaglanden als het gaat om de inzet van de beschikbare werkdrukmiddelen. Voor 2023 hebben we afspraken gemaakt met de MR over het gebruik van deze middelen voor verlichting van de lestaken.

VOORUITBLIK OP 2023

In 2023 gaan we verder op de ingeslagen weg en blijven we investeren in een kwaliteitscultuur. Zo gaan we door met het uitwerken van een kwaliteitsagenda voor de deeldomeinen 'formatie en jaarrooster', 'strategisch HRM-beleid', 'onderwijskwaliteit en onderwijspositie', 'ICT' en 'onderwijsbeleid'. Daarnaast werken we verder aan het ontwikkelen van een duidelijke en congruente invulling van de talentgroepen, het wereldburgerschap en de plannen voor cultuur. Dit alles moet ertoe leiden dat Lyceum Ypenburg een aantrekkelijke school is en blijft voor alle leerlingen en medewerkers.

Slagingspercentage

MAERLANT- LYCEUM

Leerlingenaantal

1.112
2020/2021

1.139
2021/2022

1.126
2022/2023

Het Maerlant-Lyceum is een school voor havo, atheneum en gymnasium in Benoordenhout, Den Haag. De school biedt regulier modern klassikaal onderwijs, waarbij een goede leerlingbegeleiding en goede resultaten centraal staan. Een derde van de leerlingen volgt de havo-opleiding. Velen van hen stromen uit met een vwo-diploma op zak. Er is weinig tussentijdse uitstroom en veel tussentijdse instroom. Het Maerlant-Lyceum is een goed georganiseerde, stabiele school met veel activiteiten en een zeer grote betrokkenheid van leerlingen en ouders.

ONDERWIJSVISIE

Het onderwijs op het Maerlant richt zich op zes speerpunten:

- versterkt taalonderwijs;
- aantrekkelijk en hoogstaand bètaonderwijs;
- speciale gymnasiumactiviteiten;
- toekomstgericht leren;
- aandacht voor sport en cultuur;
- talentontwikkeling.

Binnen het reguliere klassikale onderwijs creëren we steeds meer ruimte voor de individuele behoeften van leerlingen. Met het relatief jonge docentencorps is in 2022 enthousiast gewerkt aan het gebruik van stimulerende werkvormen, het maken van kwalitatief goede toetsen en het op de juiste manier geven van feedback. Daarnaast hebben we onze speerpunten in 2022 verrijkt met onder andere wereldburgerschap en internationalisering. Een ander belangrijk thema voor het Maerlant is ons duurzaamheidsbeleid, dat we in 2022 hebben doorontwikkeld. Daarvoor hebben we bijna de Groene Vlag behaald. Dit is een keurmerk dat aangeeft dat duurzaamheid een vaste plek heeft in het onderwijs en dat de leerlingen daarbij centraal staan. Het behalen van de Groene Vlag is voor ons geen eindpunt, maar draagt bij aan nieuwe initiatieven om onze wereld leefbaar te houden.

BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN IN 2022

Na de eerste paar maanden van 2022, waarin corona nog een grote rol speelde, ging het Maerlant steeds meer 'back to business as usual'. Daardoor konden we ons 21e lustrum met een fysiek programma vieren.

Naast onze vaste activiteiten, zoals versterkt taal- onderwijs en robotica-onderwijs, boden we onze leerlingen diverse extra activiteiten aan. Zo organiseerden we het verdiepingproject 'Jonge Jacob', een sportklas voor leerlingen uit klas 2 en een kunstklas voor de onderbouw. Ook konden de leerlingen in het tweede halfjaar van 2022 weer deelnemen aan ons reguliere reizenprogramma zonder corona-maatregelen.

Docententekort

In 2022 was het Maerlant in de gelukkige omstandigheid dat alle vacatures konden worden ingevuld door bevoegde docenten of docenten die bijna afgestudeerd waren. Dat ging echter niet altijd even gemakkelijk. Ook wij merkten dat het personeelstekort in het onderwijs steeds groter wordt. In de nabije toekomst is het onvermijdelijk dat we op zoek gaan naar creatieve oplossingen en alternatieven voor onze traditionele structuur van lesgeven en organiseren.

Kansengelijkheid

De ligging van het Maerlant brengt met zich mee dat bijna de gehele populatie uit voorsprongwijken komt. Veel leerlingen krijgen een (te) hoog advies en worden met ondersteuning van bijlessen en huiswerkklassen naar een hoog onderwijsniveau getild. De verwachtingen vanuit huis zijn vaak torenhoog. Voor de

weinig leerlingen met een taalachterstand hebben we een uitgebreid RT-programma.

Waar mogelijk en nodig wil de school graag bijdragen aan kansengelijkheid. Dat doen we onder andere door:

- de invoering van een verlengde brugperiode
- ondersteuning en begeleiding bij achterstanden
- het organiseren van extra-curriculaire activiteiten die gericht zijn op een zo breed mogelijke kennismaking met de maatschappij om ons heen.

Een mooi voorbeeld hiervan is ons Moerwijk-project voor leerlingen uit klas 4. Deze leerlingen helpen basisschoolleerlingen in Moerwijk op individuele basis met hun achterstand in onder andere begrijpend lezen.

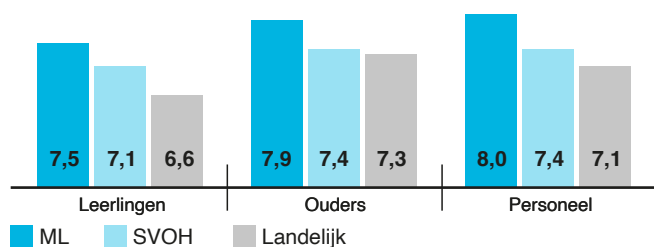
Middelen om de werkdruk te verlagen

In 2022 is een nieuwe cao van kracht geworden, waarin nadrukkelijk (opnieuw) aandacht is voor de werkdruk in het onderwijs. Omdat de cao vlak voor de zomervakantie tot stand is gekomen, is 2022-2023 als overgangsjaar bestempeld. De PMR heeft een werkgroep ingesteld die zich buigt over de mogelijke besteding van de collectieve werkdrukmiddelen die beschikbaar zijn gesteld. Maar ook zonder deze middelen probeert het Maerlant de werkdruk te bewaken door onder andere een maximale klassengrootte te hanteren.

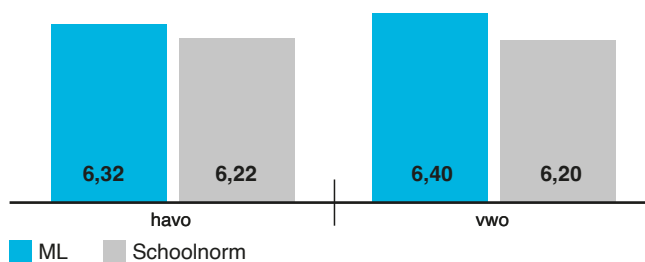
VOORUITBLIK OP 2023

Voor 2023 heeft het Maerlant subsidie gekregen voor een Erasmus+-project. Ook zijn we van plan om ons aan te sluiten bij het 'Global Citizen Network'. Deze stappen maken deel uit van ons beleid om meer aandacht te besteden aan de 'bubbel buiten Benoordenhout' en aan de opleiding van onze leerlingen tot wereldburgers. Ook ons reizenprogramma willen we aan dit thema koppelen, naast de sociale en educatieve meerwaarde die het programma nu al heeft. Ook willen we in 2023 een grote slag maken in de didactiek en determinatie in onze tweedejaars atheneum-havo-klassen. Er is een programma uitgewerkt dat erop gericht is om de leerlingen in leerjaar 3 op een plek te plaatsen, die het best aansluit bij hun kwaliteiten. Aansluitend hierop hebben we sinds het schooljaar 2022-2023 een werkgroep Havo-didactiek. Deze helpt leerlingen die na de brugperiode naar de havo gaan, om met meer enthousiasme en motivatie hun schoolcarrière te doorlopen. Ook is in dit schooljaar de werkgroep Taalbeleid begonnen met de praktische uitwerking van hun speerpunten.

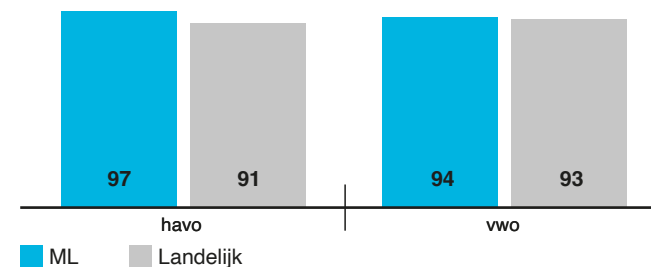
Tevredenheid

Examencijfers

Slagingspercentage

MARIS COLLEGE

Op het Maris College is een doorsnede van de Haagse gemeenschap terug te vinden. De school heeft leerlingen uit alle wijken en met diverse achtergronden. Het Maris College wil kansrijk onderwijs bieden waarin elke leerling het hoogst haalbare niveau kan bereiken. Door de kleinschaligheid van de zes locaties is er een veilig leerklimaat. Ook biedt de dakpanstructuur van de onderwijsniveaus onze leerlingen optimale mogelijkheden om op- of door te stromen. We hechten aan persoonlijke aandacht voor elke leerling en een sfeer waarin iedereen zichzelf kan zijn.

ONDERWIJSVISIE

De visie van het Maris College is 'samen in beweging voor kansrijk onderwijs'. Wij vinden het belangrijk om een bijdrage te leveren aan het verbeteren van de kansengelijkheid in het onderwijs in Den Haag. Daarom houden wij de dakpanstructuur op al onze locaties bewust in stand. In combinatie met ons veilige leerklimaat zorgt onze duidelijke en warme pedagogische benadering ervoor dat wij al jaren een relatief hoge op- en doorstroom realiseren.

Kansrijk onderwijs leidt uiteraard in de eerste plaats naar kwalificatie. Maar minstens even belangrijk is de ontwikkeling van vaardigheden die leerlingen nodig hebben om succesvol te kunnen deelnemen aan het vervolgonderwijs en op de arbeidsmarkt. Daarom wil het Maris College – naast het redelijk traditionele, klassikale onderwijsaanbod – meer ruimte creëren voor 21e-eeuwse vaardigheden. We zijn in 2022 gestart met de inventarisatie van deze vaardigheden en denken na over de inbedding hiervan in ons onderwijsprogramma.

Leerlingenaantal

2.764	2.832	2.828
2020/2021	2021/2022	2022/2023

Het Maris College is een school met ruim 2.800 leerlingen. Wij verzorgen onderwijs op alle niveaus: van de vmbo-basisberoepsgerichte leerweg met leerwegondersteuning tot en met vwo met technasium. De school bestaat uit zes verschillende locaties met zeven gebouwen. Alle locaties bevinden zich langs de kust van Kijkduin tot aan Scheveningen. Ook hebben we een hotspot in de Scheveningse haven. Dit een ruimte waar leerlingen kunnen experimenteren met allerlei vormen van techniek.

BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN IN 2022

In 2022 hebben we gewerkt aan de borging van een nieuwe clusterstructuur binnen het Maris College. In de nieuw gevormde clusters wordt gewerkt aan het curriculum van de verschillende niveaus, met als doel om een soepelere op- en doorstroom te creëren voor de leerlingen. Daarnaast hebben de teamleiders en locatiedirecteuren in 2022 de opleiding Schoolleider Vakbewaam afgerond. Hierdoor zijn ze nu beter toegerust om meer evidence based te werken.

Docententekort

Het Maris College probeert op diverse manieren het aantal bevoegde docenten te verhogen. Zo zijn we in 2022 gestart met een incompany-opleiding Nederlands, om docenten een tweede bevoegdheid te laten behalen. Dit doen we in samenwerking met Hogeschool Utrecht. Ook is in 2022 een groep docenten geslaagd voor de opleiding Dienstverlening en Producten (D&P) als tweede bevoegdheid.

Kansengelijkheid

Het Maris College zet zich voortdurend in voor kansengelijkheid in het onderwijs. Om die kansengelijkheid te vergroten is het belangrijk dat leerlingen het juiste schooladvies krijgen. Dit is nu niet altijd het geval. Voor een passend schooladvies moeten docenten goed weten wat leerlingen wel en niet kunnen. Daarom is het Maris College in 2022 gestart met de ontwikkeling van een dynamisch screeningsinstrument om het leerpotentieel en de instructiebehoefte van brugklasleerlingen in kaart te brengen. Dat doen we samen met de Universiteit Leiden.

Middelen om de werkdruk te verlagen

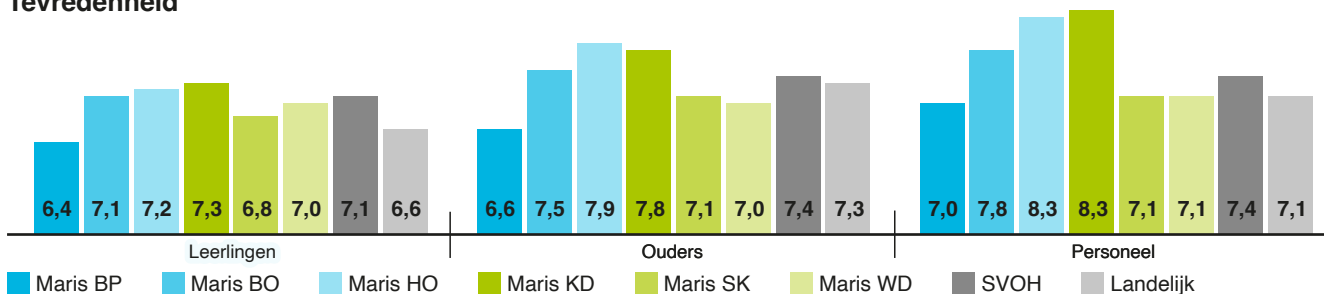
In 2022 zijn er collectieve middelen beschikbaar gesteld om de werkdruk te verlagen. We zijn in gesprek met de PMR over de inzet van deze middelen. Per locatie is er met het team gesproken over mogelijke oplossingen om de werkdruk te verminderen. Deze ideeën zullen in 2023 verder worden uitgewerkt.

VOORUITBLIK OP 2023

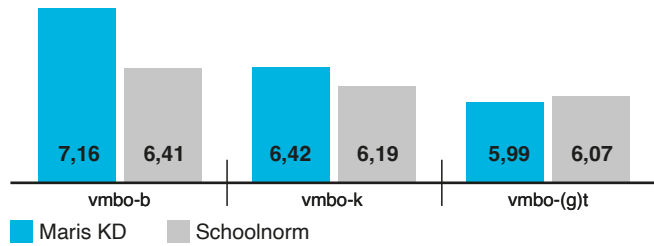
In 2023 gaan we op het Maris College onder meer aan de slag met:

- de verdere uitrol van het screeningsinstrument om het leerpotentieel van brugklassers in kaart te brengen;
- de versteviging van de nieuwe clusterstructuur;
- de doorontwikkeling van het project Techniek aan Zee, dat plaatsvindt in onze hotspot in de Scheveningse haven;
- de uitwerking van de mogelijkheden voor een incompany-opleiding voor een tweedegraads bevoegdheid wiskunde.

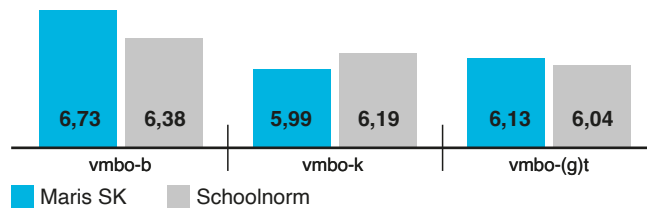
Tevredenheid

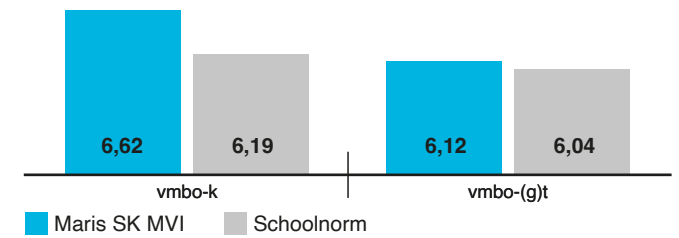
Examencijfers Maris KD

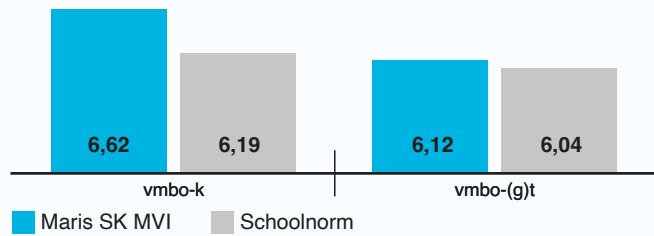
Examencijfers Maris SK

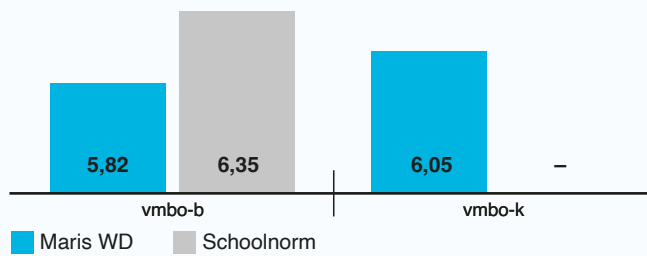
Examencijfers Maris SK MVI

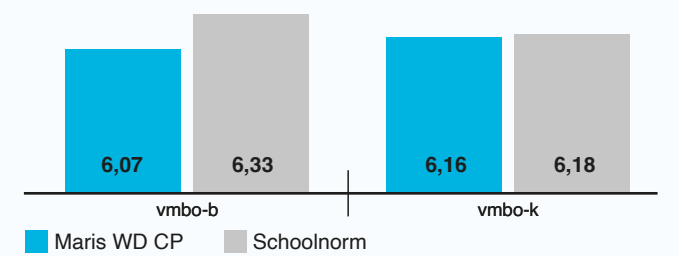
Examencijfers Maris SK MVI

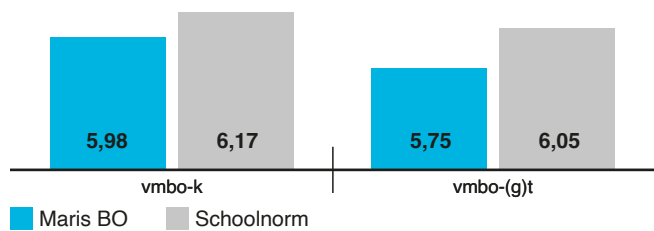
Examencijfers Maris WD

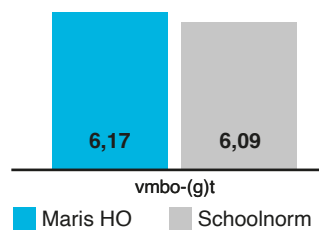
Examencijfers WD CP

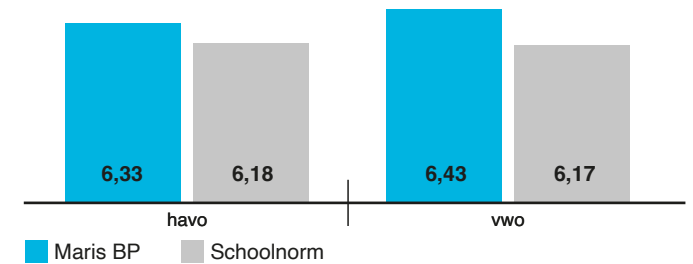
Examencijfers Maris BO

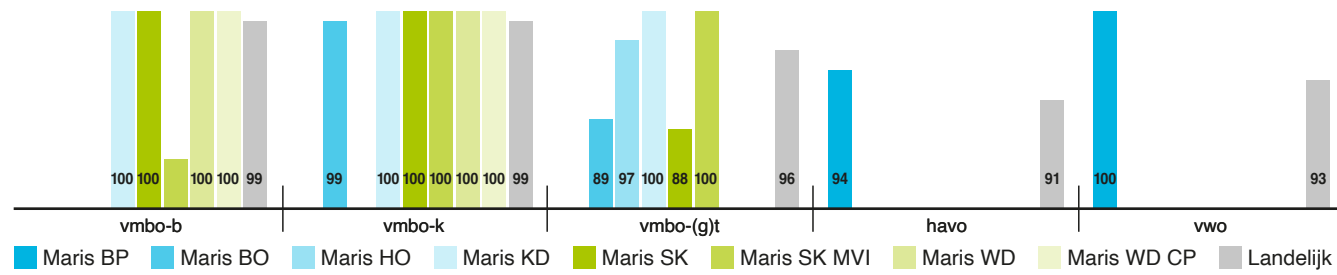
Examencijfers Maris HO

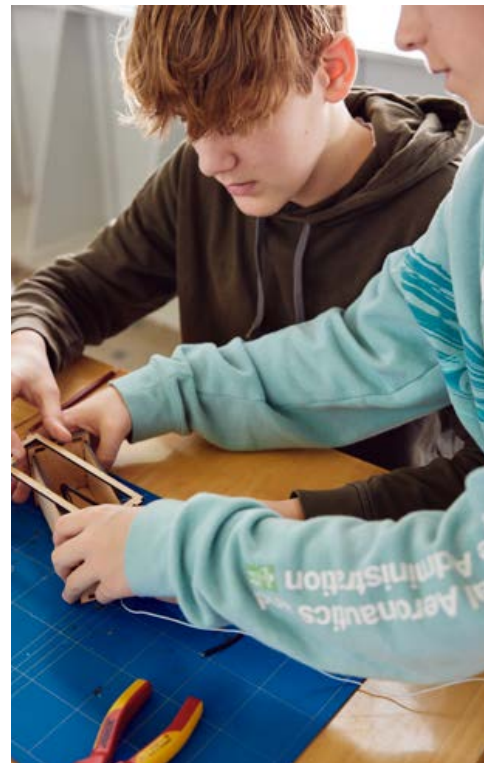

Examencijfers Maris BP

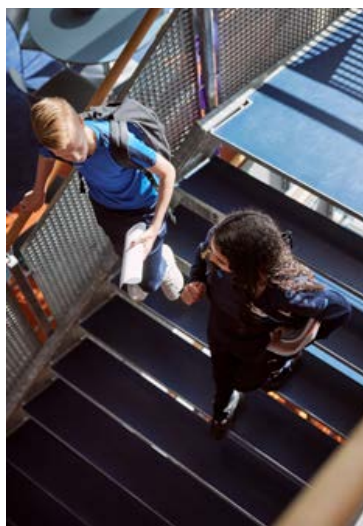

Slagingspercentage

Liefde

RIJSWIJKS LYCEUM/ VAN VREDENBURCH COLLEGE

Leerlingenaantal

1.423	1.367	1.363
2020/2021	2021/2022	2022/2023

Het Rijswijks Lyceum/Van Vredenburg College is gevestigd in Rijswijk, aan de rand van Den Haag. Leerlingen kunnen bij ons onderwijs volgen op alle niveaus: van vmbo-basisberoepsgerichte leerweg tot gymnasium. Daarnaast hebben we een specifiek onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor leerwegondersteunend onderwijs (lwo) en (hoog)begaafde leerlingen. Ons doel is om ons onderwijs zo te organiseren dat onze leerlingen de beste kansen krijgen om succesvol te zijn in hun onderwijsloopbaan én in de samenleving. Samen met onze leerlingen werken we er voortdurend aan om dat doel te realiseren. Daarnaast willen we een prettige en vertrouwde omgeving bieden, waar elke leerling zich op zijn gemak voelt en zichzelf kan zijn.

ONDERWIJSVISIE

Jongeren met gelijke talenten verdienen evenveel kansen op een succesvolle onderwijsloopbaan. Daarbij mag het niet uitmaken wat hun achtergrond of thuissituatie is, of op welke plek ze opgroeien. Het Rijswijks Lyceum/Van Vredenburg College biedt alle leerlingen de beste kansen om succeservaringen op te doen en een betekenisvolle plek in de samenleving te vinden. We zien de school als een mini-samenleving waarin leerlingen en medewerkers van en met elkaar leren. De vraag 'wat heb jij nodig om succesvol te zijn op school?' staat hierbij centraal. We hebben hoge, positieve verwachtingen van onze leerlingen, medewerkers en partners. En we zorgen voor een optimale leer- en werkomgeving om die verwachtingen waar te maken. Daarbij bieden we veel ruimte voor persoonlijk leiderschap: elke leerling maakt zijn of haar eigen keuzes en de docenten bieden daarbij ondersteuning.

BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN IN 2022

2022 stond voor het Rijswijks Lyceum/Van Vredenburg College geheel in het teken van het vergroten van kansengelijkheid. Daarnaast hadden we te maken met een tekort aan docenten.

Docententekort

Het docententekort was dit jaar een zorgelijk punt. Bij de start van het schooljaar 2022-2023 waren er nog ongeveer vijf fte's niet vervuld. Het tekort deed zich niet alleen voor in de 'traditionele tekortvakken', maar ook bij bijvoorbeeld lichamelijke opvoeding en geschiedenis. We hebben dit onder meer opgelost door voor een aantal vakken minder uren aan te bieden en docenten meer uren in te zetten dan we eigenlijk zouden willen. Ook hebben we soms moeten snijden in de aanvullende activiteiten die we onze leerlingen aanbieden. Verder hebben we relatief veel vacatures ingevuld met jonge, beginnende docenten of zij-instromers. Bij het werven van personeel is de concurrentie op de arbeidsmarkt steeds meer een rol gaan spelen. Dit betekent dat we doorlopend aandacht en tijd moeten besteden aan het werven van personeel. Dat geldt zowel voor de structurele invulling van arbeidsplaatsen als voor tijdelijke vervangingen. Dit alles heeft ook gevolgen voor de onderwijskwaliteit.

Kansengelijkheid

Om kansengelijkheid te bevorderen heeft het Rijswijks Lyceum/Van Vredenburg College in 2022 de volgende acties ondernomen:

- **Programma 'School en Omgeving'**

We doen mee aan het programma 'School en omgeving' en hebben daarin de status van

voorloper gekregen. Dit programma, dat onderdeel is van de Gelijke Kansen Alliantie, is gericht op het vormgeven van een 'rijke schooldag' voor leerlingen met een lage sociaal-economische status. Het gaat hier om een aanvullend onderwijsaanbod, dat is gericht op het vergroten van de persoonlijke, culturele en sociale ontwikkeling van deze leerlingen. Vanuit het programma krijgen we subsidie om dit aanbod te verzorgen. We werken hierbij samen met partners in het netwerk rondom de school. Afspraken zijn vastgelegd in een convenant.

- **Gepersonaliseerd leren**

We zijn in het schooljaar 2022-2023 gestart met gepersonaliseerd leren (GPL). Dit houdt in dat we ongeveer 170 uren per week aanvullende activiteiten aanbieden. Alle leerlingen maken daar gebruik van. GPL is gericht op begeleiding en ondersteuning in verschillende vakken, in kleine groepen leerlingen, verzorgd door onze eigen docenten.

- **Leerling in beeld**

We hebben de ontwikkeling van onze leerlingbegeleiding samengebracht in nieuw beleid met de titel 'Leerling in beeld'. We willen hiermee een kwaliteitsslag bewerkstelligen in de leerlingbesprekingen, in het feedbackgeven aan leerlingen en in de

Mentor-Ouder-Leerling-gesprekken. Daarnaast hopen we de leerlingen hierdoor gerichter toe te leiden naar activiteiten op het gebied van ondersteuning, begeleiding en uitdaging.

- **Lessen in schooltaal**

Sinds augustus 2022 volgen alle leerlingen in het eerste en tweede leerjaar (verplicht) de lessen schooltaal. Dit gebeurt binnen het project 'Creating Equal Opportunities at School (CEOS)'. Dit traject is gericht op het trainen van schooltaal, die leerlingen nodig hebben om succesvol op school te kunnen leren.

Middelen om de werkdruk te verlagen

In 2022 zijn er vanuit de nieuwe cao financiële middelen beschikbaar gesteld om de werkdruk te verlagen. Omdat dit vrij laat bekend werd, hebben we deze middelen nog niet gestructureerd ingezet, maar vooral ad hoc. Zo zijn de middelen gebruikt om externe surveillanten in te zetten bij toetsing en examinering. Ook is er een extra veiligheidscoördinator aangenomen en zijn er extra werkplekken gerealiseerd. Bovendien zijn er middelen ingezet voor sfeerverhogende activiteiten voor het personeel. Dit alles heeft bijgedragen aan het terugdringen van de werkdruk en het vergroten van het werkplezier. Voor 2023 is er overleg over een meer gestructureerde inzet van de werkdrukmiddelen.

VOORUITBLIK OP 2023

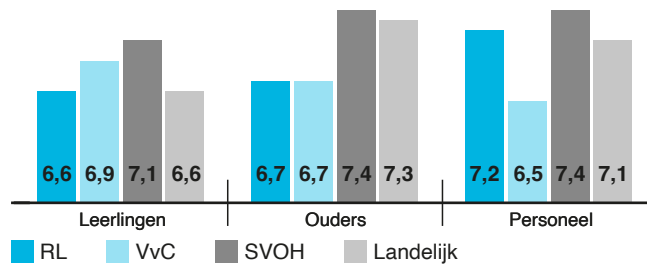
In 2023 gaan we van start met een academische werkplaats met wetenschappers van de Radboud Universiteit. Samen met internationale partners richten we ons op het vinden van cognitief talent onder groepen leerlingen waar dit nu nog niet goed lukt. Uit onderzoek blijkt dat kinderen van ouders van niet-Westerse achtergrond en kinderen van laagopgeleide ouders minder goed herkend worden als cognitief talent. De voorbereidingen hiervoor zijn in 2022 afgerond met een onderzoeksplan, een onderzoeksvraag en een plan van aanpak.

Daarnaast gaan we in 2023 verder met de uitvoering van ons schoolplan. Daarbij gaan we ons onder andere richten op:

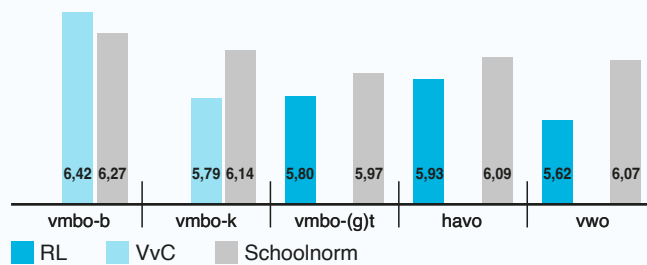
- taalgericht vakonderwijs;
- een burgerschapsprogramma;
- gedifferentieerd onderwijs;
- flexibele leerroutes (in het bijzonder de bredere brugklas);
- de aftrap van het 2 fasen-vwo en de 6-jarige havo;
- de uitbreiding van het aanbod aan algemeen vormende activiteiten.

Al deze projecten hebben tot doel om te zorgen voor een realistische doorstroom en optimale (leer) resultaten. Daarbij streven we naar een actieve betrokkenheid van leerlingen, bijvoorbeeld bij sollicitatiegesprekken en de ontwikkeling van het onderwijs.

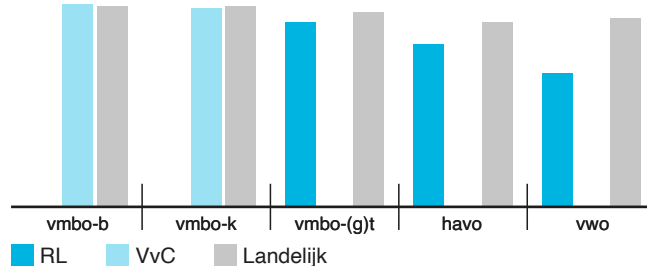
Tevredenheid

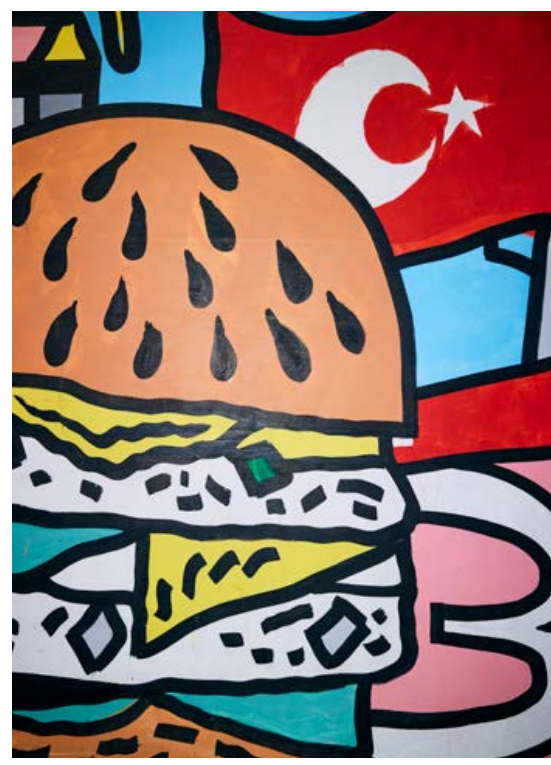
Examencijfers

Slagingspercentage

SEGBROEK COLLEGE

Leerlingenaantal

2.061

2020/2021

1.986

2021/2022

2.063

2022/2023

Het Segbroek College is een van de grootste openbare scholen voor voortgezet onderwijs in de regio Haaglanden. De school biedt opleidingen voor vwo (atheneum en gymnasium), havo en mavo. Dat gebeurt op twee locaties: de locatie Klaverstraat (havo en vwo) en de locatie Goudsbloemlaan (mavo en havo-mavo). De school trekt leerlingen uit heel Den Haag: de leerlingenpopulatie is een reële afspiegeling van de grootstedelijke samenleving.

Het Segbroek is een school die zich profileert als topsporttalentschool en cultuurprofielschool. Ruim 400 leerlingen maken gebruik van het topsport-talentprogramma. Daarnaast doen honderden

leerlingen mee aan de diverse cultuurprogramma's ('plusprogramma's'), die deels binnen en deels buiten de reguliere lestijd georganiseerd worden.

ONDERWIJSVISIE

Het Segbroek College is een diverse school met een breed onderwijsprogramma, gericht op het ontwikkelen van talenten. Ons motto is: vertrouwen in eigen kunnen. We vinden het belangrijk dat onze leerlingen goed presteren in de schoolvakken en een zo hoog mogelijk diploma behalen. Maar minstens even belangrijk vinden wij het dat zij zich ontwikkelen tot veerkrachtige en vrijdenkende mensen, die volwaardig kunnen functioneren in de huidige maatschappij. We stimuleren onze leerlingen om hun talenten en interesses verder te ontwikkelen en ondersteunen hen om hun zelfredzaamheid en vertrouwen in eigen kunnen te vergroten.

Bij het waarmaken van deze ambities hebben wij oog voor de verschillen tussen leerlingen. Zo zien we dat er verschillen zijn op cognitief gebied, waar we op inspelen met ons flexrooster. Dit rooster geeft leerlingen de mogelijkheid om zelf keuzes te maken voor het volgen van onderwijs, op basis van hun capaciteiten. Daarnaast zijn we ons ervan bewust dat er geen gemiddelde Segbroekleerling is: onze leerlingen komen uit alle mogelijke achtergronden en hebben elk hun eigen individuele behoeften. We stimuleren hen om zichzelf te ontdekken en komen zo veel mogelijk tegemoet aan wat ieder nodig heeft. Bij het omgaan met deze verschillen werken we samen met het Urban Education Network. Dit netwerk richt zich op het versterken van kansen voor jongeren in de grote stad door onderzoek te doen naar inclusieve leer- en ontwikkelarrangementen.

BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN IN 2022

In 2022 heeft het Segbroek College, net als alle andere scholen, nog flink de naweeën ervaren van de coronacrisis. Veel leerlingen hadden moeite om weer in de juiste leerstand te komen. Vanaf augustus 2022 is er alles aan gedaan om het reguliere onderwijs weer op volle kracht te laten draaien. 2022 was ook het eerste jaar dat het flexrooster volwaardig kon draaien. Op basis van de eerste ervaringen zijn we dit systeem nu verder aan het verbeteren. Daarnaast hebben in 2022 aandacht besteed aan formatief handelen, het didactisch handelen in de klas met een focus op het leerproces van elke leerling. Hiervoor zijn diverse studiedagen belegd, waarin docenten zich meer bewust zijn geworden van deze andere

manier van lesgeven. Formatief handelen past ook goed bij het flexrooster dat werd ingevoerd.

Docententekort

We zijn het schooljaar gestart met 34 nieuwe collega's, bevoegd of studierend voor een bevoegdheid. Hoewel de spoeling vaak dun is – er valt soms uit weinig kandidaten te kiezen – lukt het ons nog steeds om alle vacatures in te vullen. We profiteren daarbij optimaal van de deelname aan de Haagse Opleidingsschool, waarin we samen met andere scholen en leraren-opleidingen studenten opleiden tot vakbewaarde docenten. Daarnaast is de interne opleidingsstructuur binnen onze school sterk ontwikkeld. Dit maakt dat tweede-, derde- en vierdejaarsstudenten vaak automatisch kiezen voor een dienstverband op onze school. Toch zijn er wel zorgen voor de toekomst: tijdelijke vacatures zijn nu al vrijwel onmogelijk om in te vullen en dat zal niet snel beter worden.

Kansengelijkheid

Om kansengelijkheid te bevorderen hebben we in 2022 fors ingezet op het tegengaan van taalachterstanden. Hiervoor werken we samen met de CED-groep en volgen we alle leerlingen met het

leerlingvolgsysteem Diataal. Elke leerling krijgt een programma op maat aangeboden, dat begeleid wordt door bureau Leerlingenhulp. Hiervoor gebruiken we de subsidie Basisvaardigheden.

Daarnaast spelen we ook breder in op kansengelijkheid door alle leerlingen de mogelijkheid te geven om deel te nemen aan excursies, reizen en talentprogramma's. Er is in 2022 geld vrijgemaakt om leerlingen te ondersteunen die om financiële redenen moeite hebben om aan deze activiteiten mee te doen.

Middelen om de werkdruk te verlagen

In 2022 is een start gemaakt met het verlichten van de werkdruk door het inzetten van de financiële middelen die daarvoor beschikbaar zijn gesteld. De PMR en directie zijn hierbij samen opgetrokken. Op basis van diverse enquêtes is een lijst met prioriteiten opgesteld, die soms gericht zijn op directe werkdrukverlichting (surveillance door externen) en soms op welbevinden (extra schoonmaak in pauzes, organiseren van gezamenlijke activiteiten, etc.). In 2023 zal de directie in samenwerking met de PMR een plan presenteren om de werkdruk structureel te verlagen.

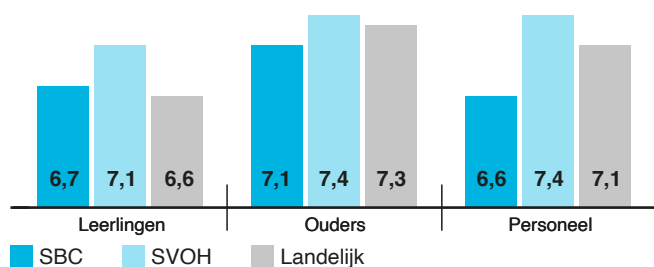
VOORUITBLIK OP 2023

In 2023 presenteren we het nieuwe schoolplan met als titel 'Vertrouwen in eigen kunnen'. Het belangrijkste speerpunt hierin is om de diverse grootstedelijke school nog sterker te gaan neerzetten. In het schoolplan worden grote ambities beschreven, die over vier jaar gerealiseerd moeten zijn.

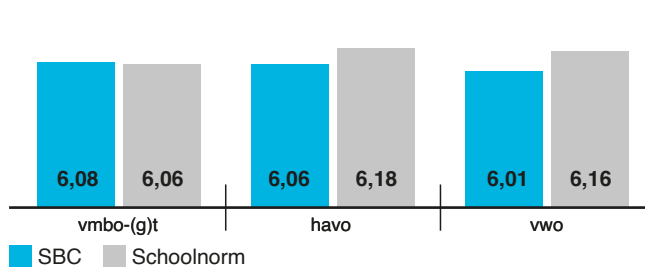
De doelen in het schoolplan zijn natuurlijk leerling- en onderwijs gerelateerd. Het verder verhelderen van onze pedagogische opdracht is daar één van. Uiteindelijk zullen alle inspanningen ook op lange termijn moeten leiden tot stabiele hogere onderwijsresultaten.

Verder zullen we in 2023 nog veel inzet moeten plegen om de negatieve gevolgen van corona te beteugelen, zodat de stabiele basis hersteld wordt. Daarnaast gaan we in 2023 door met de verdere professionalisering van de schoolorganisatie, waarvoor we in 2022 de eerste stappen hebben gezet.

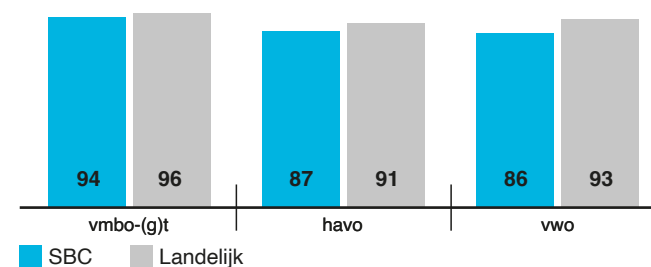
Tevredenheid

Examencijfers

Slagingspercentage

6

ONS ONDERWIJS

In het vorige hoofdstuk hebben we per school beschreven wat de belangrijkste ontwikkelingen waren in het onderwijs. Maar er zijn ook een aantal algemene ontwikkelingen aan te wijzen, die op alle scholen terugkomen. Die ontwikkelingen beschrijven we in dit hoofdstuk.

Leerlingaantal stabiliseert

In grote delen van Nederland zijn de effecten van de vergrijzing merkbaar door dalende leerlingaantallen. In de grootstedelijke gebieden, en dus ook in Den Haag, is juist een tegengestelde ontwikkeling merkbaar: daar zijn de leerlingaantallen de afgelopen jaren gestegen. Het merendeel van onze scholen heeft momenteel zijn maximale omvang en dus het maximale aantal leerlingen bereikt. De komende jaren verwachten we dan ook een stabilisatie van het aantal leerlingen binnen onze scholengroep. Kanttekening daarbij is dat wij op dit moment nog geen zicht hebben op de invloed van de start van een nieuwe islamitische school in onze regio. Ook kunnen wij op dit moment onvoldoende voorzien hoe de instroom van nieuwkomers en leerlingen uit Oekraïne zich gaat ontwikkelen. Bovendien weten we niet of zich nog andere geopolitieke ontwikkelingen voordoen die impact hebben op de instroom van nieuwkomers

Toename onderwijs aan nieuwkomers en leerlingen uit Oekraïne

De Johan de Witt Scholengroep verzorgt binnen VO Haaglanden al jaren het onderwijs aan nieuwkomers. Dat geeft een bijzondere dynamiek: de ontwikkeling van het aantal leerlingen is sterk afhankelijk van politieke keuzes en geopolitieke ontwikkelingen. Het aantal leerlingen fluctueert gedurende het schooljaar flink.

Dat gold ook voor het aantal leerlingen uit Oekraïne, die in 2022 voor het eerst tot de groep nieuwkomers behoorden. In samenwerking met Lucas Onderwijs heeft het Johan de Witt hiervoor succesvol een Tijdelijke Onderwijsvoorziening (TOV) ingericht op de locatie Van Doeverenplantsoen. VO Haaglanden treedt op als penvoerder van de TOV. In december 2022 stonden 231 Oekraïense leerlingen op de locatie ingeschreven.

Daarnaast zagen we in 2022 ook de instroom van niet-Oekraïense nieuwkomers toenemen. Ondanks het grote lerarentekort is het Johan de Witt steeds in staat gebleken om het grootste deel van deze nieuwkomers en Oekraïense leerlingen een onderwijsplek te bieden. Dat is een prestatie van wereldformaat.

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2037
Den Haag	28.807	29.064	29.259	29.561	29.798	29.992	30.202	30.131	30.018	29.758	27.955
Rijswijk	2.332	2.336	2.388	2.449	2.509	2.545	2.582	2.604	2.601	2.593	2.622
Totaal	31.139	31.400	31.647	32.010	32.307	32.537	32.784	32.735	32.619	32.351	30.577

Uit: leerlingenprognoses Gemeente Den Haag en Gemeente Rijswijk 2023-2037

Met NPO werken aan achterstanden en sociaal-emotionele problematiek

Toen in de loop van 2022 de coronacrisis op zijn einde liep, werd de impact ervan steeds duidelijker. Op alle scholen hebben grote groepen leerlingen achterstanden opgelopen en is het sociaal-emotioneel welbevinden van de leerlingen verminderd. Wel verschilt de impact per school: op scholen met een meer uitdagende en kwetsbare leerlingenpopulatie zijn de leerlingen zwaarder getroffen dan op andere scholen. De kansongelijkheid lijkt hierdoor verder vergroot.

De totstandkoming van de NPO-plannen

Om de achterstanden te verminderen en het welbevinden van leerlingen te verbeteren heeft de overheid middelen beschikbaar gesteld vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Alle NPO-middelen zijn toegekend aan de scholen. Ze hebben een eigen plan opgesteld om deze middelen zo goed mogelijk te benutten. Ze kiezen daarbij voor interventies die optimaal aansluiten bij de eigen leerlingenpopulatie. De middelen zijn beschikbaar gesteld in de jaren 2021 en 2022 en kunnen worden besteed tot het einde van het schooljaar 2024-2025.

Om de juiste interventies te kiezen is in 2021 op al onze scholen een schoolscan uitgevoerd. Daarmee is op leerling-, klas- en schoolniveau in kaart gebracht met welke achterstanden en vertragingen de leerlingen te maken hadden en of er sprake was van sociaal-emotionele problematiek. Op basis van de scan hebben de scholen gekozen voor interventies die passend, noodzakelijk en haalbaar waren. Dat heeft geleid tot indrukwekkende NPO-schoolplannen, die ervan getuigen dat de scholen zich tot het

uiterste willen inspannen om de opdracht te vervullen die ons vanuit het NPO is gegeven. Alle medezeggenschapsraden hebben ingestemd met deze NPO-plannen.

Uitvoering van NPO-plannen

De uitvoering van de NPO-plannen is gestart in de laatste maanden van 2021. In 2022 is er extra vaart achter gezet. Om de uitvoering te monitoren is in april een VOH-conferentie georganiseerd. Daarin keken teams van de scholen terug op de gekozen interventies. Het doel hiervan was om nog scherper te formuleren wat ze wilden bereiken en hoe ze dat wilden doen. En om te bepalen hoe ze zouden kunnen beoordelen of de interventies succesvol waren of niet. De teams hebben zich daartoe op casusniveau door elkaar laten bevragen aan de hand van de PDCA-cyclus. Een belangrijk uitkomst van de conferentie was, dat de effectiviteit van de interventies niet altijd meetbaar was, maar wel merkbaar.

Met de input uit de conferentie zijn sommige plannen bijgesteld en is de uitvoering in het schooljaar 2022-2023 verder ter hand genomen. Veel middelen zijn ingezet voor extra personeel voor het surveilleren, mentoraat, passend onderwijs en onderwijsassistenten. Hierdoor kunnen docenten meer tijd besteden aan het onderwijs, een meer gedifferentieerd aanbod van het onderwijs en maatwerk voor leerlingen. Ook hebben scholen huiswerkbegeleiding en examentrainingen aangeboden om leerlingen goed voor te bereiden op examens en toetsen. Voor het welbevinden van leerlingen zijn faalangsttrainingen, extra leerlingbegeleiding en sport- en cultuuractiviteiten aangeboden.

Voor de uitvoering van de NPO-plannen is zowel eigen personeel ingezet, als ingehuurde formatie. In 2022 is in totaal € 1.973.500 uitgegeven aan ingehuurd personeel (niet in loondienst) voor de uitvoering van de NPO-plannen. Dat is 14,0% van de totale NPO-uitgaven.

Draaiboeken voor eventuele nieuwe coronamaatregelen

Lange tijd was in 2022 niet duidelijk hoe de coronacrisis zich verder zou ontwikkelen. Daarom hadden alle scholen een draaiboek klaarliggen voor het geval er in het najaar toch weer coronamaatregelen aan het onderwijs zouden worden opgelegd. Belangrijk daarbij was dat de overheid had aangegeven dat zij zich tot het uiterste zou inspannen om de scholen open te houden.

Gelukkig zijn de scenario's uit de draaiboeken niet tot uitvoering gebracht in dit schooljaar. Daardoor konden de scholen zich de rest van het jaar weer volledig richten op het bieden van onderwijs, het inhalen van achterstanden en het geven van aandacht aan het sociaal-emotioneel welbevinden van de leerlingen. Helaas bleek het niet altijd mogelijk om alle geplande activiteiten uit te voeren, omdat de extra personele capaciteit die daarvoor nodig was, niet beschikbaar is.

Toenemende zorg voor schoolveiligheid

In 2022 is in Den Haag gewerkt aan de herziening van het schoolveiligheidsconvenant, dat scholen, politie, gemeente en het Openbaar Ministerie met elkaar hebben afgesloten. Het convenant bevat afspraken over de samenwerking en de rollen en verantwoordelijkheden op het gebied

van schoolveiligheid. Bij het convenant hoort het Handelingsprotocol Schoolveiligheid. Daarin staan deelprotocollen die aangeven hoe te handelen bij tien soorten grensoverschrijdend gedrag en incidenten.

Voor een groot deel van de incidenten in en rond de scholen biedt het Handelingsprotocol Schoolveiligheid voldoende houvast. Dit is vooral het geval als de school op basis van het convenant goede afspraken heeft kunnen maken met partners in de wijk (politie, gemeente, winkeliers, buurthuizen etc.). De laatste jaren worden de scholen echter in toenemende mate geconfronteerd met trends in jeugdcriminaliteit, die de wijk en zelfs de stad ontstijgen. Daarbij gaat het met name om geweldsincidenten tussen gewelddadige, rivaliserende jeugdgroepen, die elkaar in de eigen stad en daarbuiten opzoeken. De jongeren uit deze jeugdgroepen ontmoeten elkaar niet alleen op straat, maar ook in de scholen. Daarom vormen deze groepen een bedreiging voor de schoolveiligheid.

Om de verantwoordelijkheid te kunnen nemen voor de veiligheid van leerlingen en personeel hebben de scholen in Den Haag het plan opgevat om een nauwere samenwerking met elkaar en externe partners op te zetten. Die samenwerking zal haar beslag krijgen in 2023. Met de samenwerking beogen de scholen om:

- signalen op de juiste manier te kunnen adresseren;
- tijdig op de hoogte te zijn van zorgelijke signalen van buiten de school;
- meer kennis te krijgen van fenomenen en trends in jeugdcriminaliteit;
- te weten hoe te handelen als zich een probleem op een school voordoet.

Bevorderen van kansengelijkheid

Het bevorderen van eerlijke kansen voor al onze leerlingen is een belangrijke, maar complexe opdracht voor onze stichting. Hiervoor is per school een specifieke aanpak nodig, die past binnen de context van die school. Dit betekent dat de scholen eerst moeten identificeren welke groepen leerlingen minder kansen lijken te hebben dan anderen. En dat zij vervolgens maatregelen op maat moeten treffen om die kansengelijkheid tegen te gaan. Dit heeft in 2022 geresulteerd in onder meer:

- huiskamerprojecten waarin leerlingen in een huiselijke omgeving rustig hun huiswerk kunnen maken;
- tutorprojecten waarin oudere leerlingen jongerejaars onder hun hoede nemen;
- initiatieven om stapelen en opstromen te bevorderen;
- zaterdagscholen;
- huiswerkbegeleiding en examentraining;
- het beschikbaar stellen van laptops en tablets.

Aanpak op scholen met een uitdagende leerlingenpopulatie

Op scholen met een uitdagende leerlingenpopulatie is een brede, integrale aanpak nodig voor het tegengaan van kansengelijkheid. De Johan de Witt Scholengroep biedt bijvoorbeeld een breed scala aan mogelijkheden, waaronder kopklassen, plusprogramma's, de kunst- en de wereldcampus en uitgebreide sportmogelijkheden. Ook bieden zij maatwerk in de vorm van stages voor mavo- en vmbo-leerlingen, kansensklassen in het vmbo, havo en vwo, en de inzet van flexibel examineren. Daarnaast zien we dat ISK-leerlingen ondersteund worden om door te stromen naar de 'reguliere' opleidingen

met extra taalondersteuning, of naar internationaal onderwijs in de vorm van een MYP-programma.

Ook het Rijswijks Lyceum/Van Vredenburg College heeft in 2022 ingezet op een meer integrale, structurele aanpak van kansengelijkheid. Daarvoor gaat de school gebruik maken van middelen uit het bovenschoolse Stimulerings- en Innovatiefonds (STIF). De school nam in 2022 deel aan het programma 'School en omgeving', dat is gericht op het vormgeven van een 'rijke schooldag'. Doel van dit project is om van 08.00 – 20.00 uur onderwijsactiviteiten aan te bieden, die gericht zijn op horizonverbreding en persoonlijke ontwikkeling binnen een taalrijke context. Alle 1300 leerlingen van de school mogen daaraan meedoen. Het motto hiervan is: 'Kunnen worden wie je wilt zijn'. Het Rijswijks Lyceum/Van Vredenburg College is met dit project een van de 45 voorlopers binnen het programma. Deze voorlopers hebben als opdracht om samen met de Gelijke Kansen Alliantie kennis te verzamelen en te delen.

Vrijwillige ouderbijdrage

Een ander thema binnen het tegengaan van kansengelijkheid is de vrijwillige ouderbijdrage, die niet langer tot uitsluiting van leerlingen mag leiden. Hoewel deze vrijwillige ouderbijdrage initieel bedoeld was als maatregel om kansengelijkheid binnen de scholen tegen te gaan, blijkt deze in de praktijk juist te leiden tot een grotere kansengelijkheid tussen de verschillende scholen. Sommige scholen zijn door deze wijziging niet langer in staat om de extra-curriculaire activiteiten, zoals een schoolreis, aan te bieden. In de aanloop naar de evaluatie van de wetgeving begin 2023, hebben wij onze zorgen met de betrokken sectororganisaties gedeeld.

Masterplan basisvaardigheden

De laatste jaren is gebleken dat de beheersing van de basisvaardigheden bij leerlingen in het voortgezet onderwijs afneemt. Daarom kwam het ministerie van OCW in 2022 met een masterplan basisvaardigheden, dat vrijwel direct in werking trad. Aandachtspunten in dit masterplan zijn taal, rekenen, burgerschapsonderwijs en digitale vaardigheden. Deze basisvaardigheden hadden al een plek in ons Strategisch Beleidsplan 2021-2025 en in de afzonderlijke schoolplannen. Vanwege het masterplan besloten we de aandacht hiervoor te intensiveren.

In het najaar van 2022 konden scholen subsidie aanvragen voor het inzetten van effectieve interventies om de resultaten op de basisvaardigheden te verbeteren. Het ging bij deze subsidieregeling om veel geld, tot maximaal € 1.500 per leerling. Maar helaas werd de regeling zwaar overtekend en werd op basis van loting – in plaats van op (h)erkende urgentie – bepaald welke scholen de subsidie kregen. Al onze schoollocaties, in totaal 23, hebben de subsidie aangevraagd. Slechts drie schoollocaties hebben een positief bericht ontvangen: het Segbroek College, locatie Goudsbloemlaan, de Johan de Witt Scholengroep, locatie Vermeerstraat en het Maris College, locatie Belgisch Park.

Versterkte aandacht voor taal

Versterkte aandacht voor taal is voor VO Haaglanden een belangrijke ambitie. In het strategisch beleidsplan is daarom vastgelegd dat alle scholen een uitgewerkt taalbeleid ontwikkelen en de uitvoering daarvan borgen in hun schoolorganisatie. Voor een aantal scholen is dat, gezien hun leerlingenpopulatie, niets nieuws: zij hebben al jarenlang een stevig taalbeleid.

Bij andere scholen is de aandacht voor taalbeleid van recentere datum. Afhankelijk van de specifieke context en leerlingenpopulatie van de scholen, is de inhoud van het taalbeleid divers.

De scholen zijn gestart met het monitoren van het taalniveau van de leerlingen, veelal met Cito- en DIA-toetsen. De uitkomsten van deze toetsen, eventueel aangevuld met andere onderzoeken, vormen de basis voor gerichte ondersteuning aan leerlingen en voor het taalbeleid van de school. In dit taalbeleid worden onderwerpen uitgewerkt als leesonderwijs, begrijpend lezen, meertaligheid, vakoverstijgende aandacht voor taal en het taalgericht(er) maken van het (vak)onderwijs. Daarnaast hebben de meeste scholen een werkgroep Taalbeleid gevormd en worden er studiedagen besteed aan dit onderwerp.

In bredere zin is binnen VO Haaglanden een netwerk ontstaan waarin actief kennis over taalbeleid wordt gedeeld. In november 2022 werd een werkmiddag aan het thema gewijd. Tijdens deze middag gingen vertegenwoordigers van alle scholen (waaronder schoolleiders, teamleiders en taaldocenten) in wisselende samenstellingen met elkaar in gesprek over onderwerpen als toetsing, leerstofaanbod, taalgericht vakonderwijs en vakoverstijgende samenwerking in een taalrijke schoolomgeving.

Extra aandacht voor burgerschap

Ook het burgerschapsonderwijs kreeg in 2022 extra aandacht binnen VO Haaglanden. De scholen ontwikkelden een visie hierop en werkten op basis daarvan aan een curriculum en een doorlopende leerlijn met heldere leerdoelen. De meeste scholen

stelden hiervoor een werkgroep, expertgroep of coördinator aan, die veelal van start ging met een inventarisatie van al aanwezige initiatieven. In de verdere uitwerking werd nadrukkelijk aansluiting gezocht bij de schoolcultuur. Ook werd er veel belang gehecht aan een open en veilig school- en klassenklimaat, waarin leerlingen worden gestimuleerd om een onderzoekende houding en geest te ontwikkelen.

Op 13 september vond onder externe begeleiding een VO Haaglanden-brede werkmiddag plaats over burgerschap, waaraan ongeveer vijftig personen deelnamen. Hieruit is binnen onze scholengroep een netwerk ontstaan waarin kennis en ervaring worden gedeeld. Een aandachtspunt bij het vormgeven van het burgerschapsonderwijs is de kwaliteitszorg en het inrichten van een continue verbetercyclus.

Focus op techniekonderwijs

De regio Haaglanden heeft te maken met kwalitatieve en kwantitatieve uitdagingen in het technisch vmbo. De kwalitatieve uitdagingen betreffen met name onderwijsinnovatie, de aansluiting van het technisch vmbo op het technisch mbo, en de professionalisering van techniekdocenten. Ook het aanbod van up-to-date techniekfaciliteiten en loopbaanoriëntatie en -begeleiding hebben een hoge prioriteit. Kwantitatief liggen er uitdagingen op het vlak van de uitstroom van het technisch mbo naar de technische arbeidsmarkt, het tekort aan bevoegde techniekdocenten en het tekort aan techniekdocenten met up-to-date vakkennis en vaardigheden.

Samenwerkingsverband Sterk Techniekonderwijs Haaglanden

In het kader van de subsidieregeling ‘Sterk Techniekonderwijs 2020-2023’ werken 31 vmbo-scholen, 2 mbo-instellingen en een groot aantal bedrijven in de Haagse regio nauw samen om de bovengenoemde uitdagingen aan te pakken. Dat doen ze binnen het samenwerkingsverband Sterk Techniekonderwijs Haaglanden (STOHA). Inmiddels is een duurzame samenwerking tussen het onderwijs en het regionale bedrijfsleven gerealiseerd. Dit is essentieel om de gewenste doelen te kunnen bereiken. De belangrijkste doelen voor de regio zijn:

- het vergroten van de instroom in de technische vmbo-profielen;
- het bevorderen van de doorstroom van het technische vmbo naar het technische mbo;
- het bevorderen van de doorstroom van het technische mbo naar de technische arbeidsmarkt.

Het samenwerkingsverband STOHA heeft daartoe vijf programmalijnen opgezet:

• Programmalijn 1: Samenwerking onderwijs en bedrijfsleven

Deze programmalijn is gericht op het intensiveren en professionaliseren van de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven.

• Programmalijn 2: Instroom en professionalisering van techniekdocenten

Deze programmalijn is er onder andere op gericht om meer bevoegde technische vmbo-docenten te krijgen en om de technische vakkennis en vaardigheden van de bestaande docenten te actualiseren. Daarnaast richt deze programmalijn zich op het werven van nieuwe docenten voor het geven van techniekonderwijs.

• Programmalijn 3: Verbetering techniekfaciliteiten

Deze programmalijn is gericht op het investeren in up-to-date techniekfaciliteiten en technische hotspots.

• Programmalijn 4: Innovatie van het onderwijs en doorlopende leerlijnen

Deze programmalijn richt zich op het innoveren van het technische onderwijs op de vmbo-scholen en op het versterken van de aansluiting tussen het vmbo en mbo op onderwijsinhoud, onderwijsvormen en arbeidsmarktvrage.

• Programmalijn 5: Loopbaanoriëntatie en -begeleiding en promotie

Deze programmalijn is gericht op het doelmatiger inzetten van activiteiten op het gebied van loopbaanoriëntatie en -begeleiding van onze leerlingen. Daarnaast wordt het grote belang van techniek en technologie langs verschillende kanalen onder de aandacht gebracht.

Deelname aan het STOHA-programma

Zes scholen van VO Haaglanden participeren in het brede STOHA-programma:

- Het Maris College participeert met name in programmalijn 1, 3 en 4.
- Het Rijswijks Lyceum/Van Vredenburg College participeert in programmalijn 3, 4 en 5.
- De Johan de Witt Scholengroep participeert in programmalijn 3 en 4.
- Lyceum Ypenburg participeert in programmalijn 1, 2, 4 en 5.
- Het Segbroek College participeert in alle programmalijnen.
- Het Haags Montessori Lyceum participeert in programmalijn 1, 3 en 4.

De eerste drie scholen hebben aparte afdelingen voor technisch vmbo. De laatste drie scholen richten zich met name op de introductie van het vak Technologie en Toepassing (T&T), als extra- curriculaire vak binnen de theoretische leerweg van het vmbo.

Activiteiten in 2022

In 2021 hebben alle scholen tussenrapportages opgesteld op basis van het oorspronkelijke activiteitenplan. Deze tussenrapportages beslaan de periode van januari 2020 tot augustus 2021. Op basis hiervan heeft STOHA een aangepast activiteitenplan 2022-2024 gepresenteerd. In 2022 hebben de scholen van VO Haaglanden de volgende activiteiten uit dit plan uitgevoerd:

- Het Maris College heeft vooral geïnvesteerd in de oprichting van een technische hotspot: Maris aan Zee. Dit een ruimte waar leerlingen kunnen experimenteren met allerlei vormen van techniek.
- Het Rijswijks Lyceum/Van Vredenburg College heeft elektrische voertuigen aangeschaft om leerlingen te vervoeren.
- Het Segbroek College heeft een programma Techniek en Technologie ontwikkeld voor de onder- en bovenbouw van de mavo.
- Het Haags Montessori Lyceum heeft geïnvesteerd in een programma Kunst en Technologie.
- Lyceum Ypenburg heeft met name geïnvesteerd in de ontwikkeling van een technologieprogramma voor de onder- en bovenbouw van de mavo.
- De Johan de Witt Scholengroep heeft met name ingezet op het ondersteunen van personeel voor de technische vakken.

Aandacht voor de mogelijkheden van digitaal onderwijs

In de afgelopen corona-jaren hebben onze scholen een versnelde digitale transitie doorgemaakt door het bieden van onderwijs op afstand. Daarbij kwamen tal van vraagstukken aan de orde: Hoe ziet een goede digitale les eruit? Welke instrumenten en programma's zetten we hierbij in? Hoe activeer en motiveer je leerlingen op afstand? Op welke wijze kun je digitaal formatief en summatief toetsen? Welke didactiek gebruik je online? Hoe staat het met privacy en veiligheid? Door ervaring op te doen met digitale lessen zijn er gaandeweg antwoorden op deze vraagstukken gevonden.

Nu volledig fysiek onderwijs weer mogelijk is, is de tijd aangebroken om te beoordelen welke digitale ervaringen meerwaarde bieden voor het verhogen van de effectiviteit van het onderwijs. Niet dat we digitaal onderwijs in de plaats willen stellen van fysiek onderwijs, maar het kan hier wel een aanvulling op zijn. Verschillende scholen hebben daar al stappen in gezet. Zo gebruikt De Einder nu een digitale tool om behaalde leerdoelen van praktijkvakken inzichtelijk te maken. Hierdoor krijgen leerlingen meer inzicht en grip op hun leerproces. De Johan de Witt Scholengroep gebruikt de digitale tool LessonUp als instrument bij lesobservaties.

Ontwikkeling visie op ICT en digitalisering

In de komende periode gaan we de opgedane ervaringen, aangevuld met actuele digitale ontwikkelingen, omzetten in een gezamenlijke, gedragen ICT-visie. De uitwerking daarvan gaat per school plaatsvinden, zodat deze een logisch onderdeel vormt van het geboden onderwijs. Ook

gaan we vanuit deze visie binnen VO Haaglanden intensiever samenwerken op het gebied van ICT en technologische vernieuwing.

De eerste stappen voor deze visie zijn in 2022 gezet. Zo hebben alle scholen hun eigen visie op ICT en digitalisering onderzocht. Ook zijn bestaande ICT-beleidsplannen herzien en verbonden aan de onderwijsvisie van de school. Op die manier zorgen we ervoor dat ICT geen doel op zich is, maar ondersteunend is aan het primaire proces: het leren van leerlingen. Verder is op verschillende scholen onderzocht welke technologische ontwikkelingen passen bij het onderwijs van de school. Zo onderzocht Dalton Den Haag de mogelijkheden van virtual reality voor de verrijking van de lessen. En combineerde het Maris College binnen het vak Lifeskills de mogelijkheden van ICT met andere disciplines als koken en sport.

Toetsing en examinering

Voor de centrale examens in 2022 zijn, net zoals voor de centrale examens in 2021, maatregelen getroffen om de gevolgen van corona voor de examenkandidaten te beperken. De maatregelen waren:

- de mogelijkheid tot gespreid examen over twee examenperiodes;
- verlenging van de afnameperiode van de digitale examens;
- leerlingen kregen de mogelijkheid om een tweede vak te herkansen;
- duimregeling: het resultaat van één vak telde niet mee bij het bepalen van de uitslag. Dit vak mag geen kernvak zijn en wordt wel getoond op de cijferlijst.

Deze maatregelen zorgden ervoor dat meer leerlingen slaagden voor het eindexamen.

PTA's

Elke school ontwikkelt, passend bij de context van de school, een eigen visie op toetsing en schoolexaminering. Door de gevolgen van corona hebben verschillende scholen ook in 2022 tussentijds wijzigingen moeten aanbrengen in de PTA's. Daarnaast moesten er meerdere herkansingsmogelijkheden worden georganiseerd. Dit gebeurde na voorafgaand advies van de Examencommissie en met instemming van de MR.

Het PTA (programma van toetsing en afsluiting voor de examencohorten) en het examenreglement (zowel voor schoolexamens als het centraal examen) wordt jaarlijks geëvalueerd in het kader van nieuwe wet- en regelgeving.

Examencommissies

Per 1 augustus 2021 is het nieuwe examenbesluit van kracht. De aanpassingen hebben onder andere tot doel de kwaliteit en de kwaliteitsborging van de schoolexaminering te versterken. Een thema waar de scholen de afgelopen jaren al mee bezig zijn geweest. Er is aandacht voor professionalisering van de examenorganisatie, de kwaliteit van de toetsing, het cyclisch werken en evaluatie van toetsbeleid, alsmede voor kennisdeling en samenstelling van de commissie.

Een aantal leden van examencommissies heeft in 2022 de training Examencommissie vo, aangeboden door het CITO, gevolgd. In de training komen onder ander kwaliteitsborging, toetsbekwaamheid en het

examenreglement aan de orde. Verder is bijvoorbeeld deelgenomen aan de examentraining voor docenten van moderne, vreemde talen.

Op basis van de wetwijziging in 2021, krijgen alle leerlingen bij het afronden van hun opleiding aan het praktijkonderwijs vanaf schooljaar 2021-2022 een landelijk erkend diploma. Omdat leerlingen in het praktijkonderwijs een individueel programma volgen, is er geen centraal examen of een landelijk diploma met vaste eindtermen. De directeurs van praktijkschool De Einder en van de afdeling praktijkonderwijs binnen de Johan de Witt Scholengroep bepalen op basis van een individueel portfolio of voldaan is aan de minimale eisen en leerlingen hun diploma ontvangen. Leerlingen van De Einder die Entree-onderwijs volgen worden geëxamineerd door het mbo.

Samen werken aan passend onderwijs

In 2013 is de Stichting Regionaal Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs, kortweg SWV Zuid-Holland West (SWVZHW) opgericht. Deze stichting telde in 2022 17 aangesloten schoolbesturen met ruim 55 scholen voor voortgezet (speciaal) onderwijs. VO Haaglanden maakt deel uit van het SWVZHW. Alle schoolleiders van onze scholen/locaties zijn lid van een directiekring. Doel van de directiekringen is om de samenwerking op schoolleidersniveau te stimuleren en te versterken.

Gezamenlijk garanderen de scholen van het SWVZHW een passende onderwijsplaats voor alle leerlingen in de regio Den Haag, Leidschendam-Voorburg en Rijswijk. Alle besturen/scholen nemen daarbij hun verantwoordelijkheid. Daarnaast heeft

het SWVZHW een Orthopedagogisch Didactisch Centrum (OPDC), dat bestaat uit het FlexCollege, De Retour Regulierklas (voorheen Rebound) en De Doorzet. Het OPDC opereert tussen de reguliere vo-scholen en het vso in. Het centrum biedt trajectadviezen, gericht op maatwerk en inclusiever onderwijs.

Procedure voor leerlingen die vastlopen

Het SWVZHW heeft een vaste procedure afgesproken voor leerlingen die vastlopen op een reguliere school. Allereerst legt de school de casus voor aan het expertiseteam, dat bestaat uit medewerkers van het schoolondersteuningsteam en gedragswetenschappers van het OPDC. Dit team bekijkt vervolgens – in nauwe samenwerking met ouders, leerling en school – wat de ondersteuningsbehoefte van de leerling is. Op basis van deze behoefte wordt een passend traject gezocht. Dat is bij voorkeur een traject op de eigen school met extra ondersteuning. Maar het kan ook een traject zijn op het FlexCollege of op het vso. Als meer onderzoek nodig is om een passend traject te vinden, wordt de leerling ondergebracht bij De Doorzet.

Het doel is in alle gevallen om de onderwijsloopbaan van de leerling te continueren en een passend ontwikkelperspectief te realiseren. Voor alle leerlingen is passende ondersteuning vanuit de jeugdhulp beschikbaar. Onderwijs en jeugdhulp worden in samenhang aangeboden, wat een belangrijke succesfactor is gebleken.

Speerpunten in 2022

In 2021 heeft het SWVZHW het Ondersteuningsplan 2021-2025 gepresenteerd, waarin de doelen en activiteiten voor de jaren 2021 tot 2025 staan.

Op basis van dit plan is in 2022 ingezet op vijf speerpunten:

- het versterken van de kwaliteiten, bijvoorbeeld door planmatiger werken en borgen governance;
- het versterken van de basisondersteuning aan leerlingen, bijvoorbeeld door het verbeteren van de informatiepositie van ouders en een goede positionering van de coördinator passend onderwijs op de scholen;
- een gerichtere inzet van de ondersteuning die het SWVZHW biedt, bijvoorbeeld door versterking van de ondersteuningsteams en de kwaliteitszorg;
- inclusiever onderwijs, bijvoorbeeld door het inzetten van expertise uit het VSO in het reguliere VO;
- onderwijs en jeugdhulp, bijvoorbeeld gericht op het voorkomen van schooluitval en de inzet van gerichte onderwijs-jeugd arrangementen (OJA's).

De scholen van VO Haaglanden ontvingen van het SWVZHW in 2022 een bedrag van € 2.698.800 voor het bieden van basiszorg en extra zorg in het kader van passend onderwijs.

Vroegtijdige schoolverlaters: complexe problematiek

Om beter grip te krijgen op het voortijdig schoolverlaten (VSV), brengen onze scholen jaarlijks hun VSV'ers in kaart. Daarbij delen ze hen in in verschillende categorieën. Op basis van die indeling kan de school gerichte acties ondernemen. Bij sommige categorieën blijkt dat niet nodig, omdat de leerling is overgestapt naar een mbo of andere vo-school. Bij andere categorieën zijn gerichte acties lastig te realiseren, bijvoorbeeld als er sprake is van multi-probleemsituaties rond leerlingen waarbij verschillende instanties betrokken zijn.

Door deze nauwelijks te beïnvloeden omstandigheden is met name de prestatienorm van 0,5% VSV'ers in de bovenbouw van het havo/vwo moeilijk te halen. Daarnaast zien we in de bovenbouw van het vmbo en het havo/vwo ook VSV'ers die afkomstig zijn uit de Internationale Schakelklas, met een geheel eigen problematiek.

Alle scholen VOH 2020-2021	aantal VSV'ers	% VSV	prestatie-norm
Totaal	106	0,79%	
Onderbouw	19	0,28%	0,50%
VMBO bovenbouw	48	2,03%	2,00%
H/V bovenbouw	39	0,94%	0,50%

Gelijk aantal klachten als vorig jaar

De klachtenregeling van de Stichting VO Haaglanden is breder dan de wet voorschrijft. Naast ouders en leerlingen kan ieder die deel uitmaakt van onze scholen, een klacht indienen. Deze klachten kunnen gaan over gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag of het personeel, of over acties die het bevoegd gezag of het personeel hebben nagelaten. Als het gaat om klachten over de dagelijkse gang van zaken in de school, worden deze bijna altijd op een passende wijze afgehandeld in onderling overleg tussen ouders, leerlingen, personeel en schoolleiding. Ook kunnen ouders, leerlingen en personeel gebruikmaken van de bovenschoolse vertrouwenspersoon van de VO Haaglanden.

Klachten in 2022

In 2022 zijn in totaal 20 klachten en bezwaren door ouders/verzorgers ingediend bij het bestuur van VO Haaglanden. Dat zijn evenveel klachten als in 2021. Het betrof:

- 4 bezwaren tegen de schorsing van een leerling of tegen het voornemen om een leerling van school te verwijderen;
- 10 klachten over de organisatie van het onderwijs;
- 2 bezwaren/klachten over de examens;
- 2 klachten over het personeel;
- 2 klachten die ouders via de Inspectie van het Onderwijs bij het bestuur hebben ingediend.

Van deze klachten zijn er 9 afgehandeld in overleg tussen de ouders en de school. De overige 11 klachten/bezwaren zijn behandeld door het college van bestuur. Van deze 11 klachten/bezwaren zijn:

- 5 klachten ongegrond verklaard;
- 2 klachten gedeeltelijk gegrond en gedeeltelijk ongegrond verklaard;
- 2 klachten afgehandeld na bemiddeling door het bestuur;
- 2 klachten ingetrokken door de ouders/verzorgers.

Van de 11 klachten/bezwaren zijn er uiteindelijk 6 ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie. Hiervan zijn 2 klachten ingetrokken en 4 klachten ongegrond verklaard. Een van deze klachten is ook behandeld door de rechtbank. Deze heeft het bestuur in het gelijk gesteld.

Bij elke klacht wordt beoordeeld of deze aanleiding geeft om werkwijzen en procedures aan te passen. In veel gevallen blijken het gebrek aan duidelijkheid en tijdigheid de belangrijkste aanleiding voor een klacht te zijn. Leerlingen en ouders zijn veelal bereid om in een constructief gesprek met de schoolleiding een passende oplossing te vinden. Daarbij staat voor beide partijen het belang van de leerling altijd voorop.

Meer schorsingen en verwijderingen na corona

Helaas ontkomen we er binnen VO Haaglanden niet aan om af en toe een leerling te schorsen of van school te verwijderen. Bij schorsingen van meer dan één dag wordt melding gedaan bij het bestuur en de Onderwijsinspectie. In het overzicht hieronder staan de gemelde schorsingen en verwijderingen in de afgelopen schooljaren.

Schooljaar	Schorsingen	Verwijderingen
2018-2019	58	5
2019-2020	69	5
2020-2021	26	6
2021-2022	85	6
Schooljaar 2022 - t/m december 2022	30	4

In het schooljaar 2020-2021 was er, als gevolg van corona, sprake van minder fysieke aanwezigheid op de scholen. Daardoor zijn er ook minder schorsingen en verwijderingen geweest. Na corona zien we een toename van het aantal schorsingen en verwijderingen. Corona heeft bij veel leerlingen tot een lager sociaal welbevinden geleid, waardoor de motivatie is afgenomen. Ook de ontwikkelingen op het gebied van de schoolveiligheid zijn aanleiding tot schorsingen en verwijderingen. Het gebruik van geweld of het dragen van steekwapens in de school, zijn regelmatig redenen om een leerling te schorsen of te verwijderen. Op de scholen wordt gestreefd naar preventieve maatregelen, maar helaas wordt niet altijd het gewenste effect bereikt.

7

ONZE KWALITEITSZORG

Het college van bestuur van VO Haaglanden is eindverantwoordelijk voor de kwaliteit van onze scholen. Daarom hebben we een kwaliteitsbeleid en werken we constant aan kwaliteitsverbeteringen. In dit hoofdstuk beschrijven we hoe we daar vorm aan geven.

Bestuurlijk kader Kwaliteitsbeleid 2021-2025

In september 2021 is de notitie 'Bestuurlijk kader Kwaliteitsbeleid' door het bestuur vastgesteld. In deze notitie geven we de kaders aan waarbinnen we het kwaliteitsbeleid binnen VO Haaglanden vormgeven. Het gaat daarbij om drie belangrijke aandachtsgebieden: de kwaliteit van het onderwijs, het strategisch HRM-beleid en het financiële beleid. Met het kwaliteitsbeleid geven we onder andere invulling aan het actuele onderzoekskader van de Inspectie van het Onderwijs, waarin de verantwoordelijkheid voor de onderwijskwaliteit primair bij de schoolbesturen ligt. Tegen die achtergrond is het van belang dat de schoolbesturen weten welke eisen we aan de onderwijskwaliteit stellen. Hoe we resultaten monitoren en daarover met elkaar in gesprek gaan.

Kwaliteit monitoren en vergroten

Het bestuur houdt zicht op de onderwijskwaliteit van iedere school en stimuleert verdere kwaliteitsverbeteringen door:

- jaarlijks de beleidsambities te evalueren die in het Strategisch Beleidsplan 2021-2025 en de jaaractiviteitenplannen staan. De jaaractiviteitenplannen zijn opgesteld op basis van de schoolplannen;
- twee keer per jaar de schoolspecifieke aandachts- of knelpunten te bespreken vanuit de Pasfoto. De Pasfoto is een overzicht van een groot aantal gegevens van iedere school;

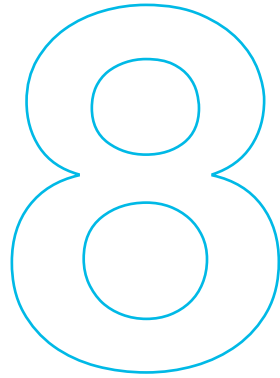
- de onderwijsresultaten van de scholen te monitoren en trends te signaleren;
- periodiek overleg te voeren met de schoolleiding van elke school over resultaten, aandachtspunten en ontwikkelingen;
- werkbijeenkomsten te organiseren over actuele onderwerpen, zoals in 2022 over burgerschap, taalbeleid en kansengelijkheid.

De kwaliteit van het onderwijs heeft voortdurend aandacht op alle scholen, vanuit de ambitie om een continue verbetercultuur te realiseren. Op de scholen zien we een steeds bredere betrokkenheid bij het opbrengstgericht werken volgens de PDCA-cyclus. De aandachtspunten van de scholen zijn verschillend, ingegeven door hun eigen context en leerlingenpopulatie. VO Haaglanden werkt daarnaast met collegiale visitaties. Daarbij formuleert een school een eigen leer-vraag, waarna collega's van andere scholen op bezoek komen en reflecteren op het denken en handelen rond de geformuleerde vraag, zodat de betreffende school weer een volgende stap kan zetten in het eigen ontwikkelproces. Mede door de nasleep van corona en de vele inhaal- en verbeteractiviteiten in het kader van het NPO, zijn deze visitaties verschoven naar 2023.

Actualisatie kwaliteitskader

Eind 2022 zijn we gestart met het actualiseren van het bestaande kwaliteitskader. Daarmee borgen we dat ons kwaliteitszorgsysteem blijft voldoen aan de standaarden van de Inspectie van het Onderwijs. Bovendien houdt het bestuur hierdoor meer grip op de onderwijskwaliteit van de scholen. In de eerste helft van 2023 wordt dit bijgestelde kader opgeleverd en worden eventuele noodzakelijke aanvullende activiteiten uitgevoerd.

ONZE MEDEWERKERS

ONZE FOCUS: PROFESSIONELE ONTWIKKELING, LEIDERSCHAP EN DUURZAME INZETBAARHEID

Onderwijs wordt gemaakt door docenten, schoolleiders en ondersteunend personeel. Ieder levert een belangrijke bijdrage aan het leerproces van de leerlingen, soms direct en soms op een indirecte manier. Voor de toekomst van onze leerlingen en onze maatschappij zijn de beste mensen nodig. Mensen die onderwijs de mooiste sector vinden. Mensen die gewaardeerd worden om wat ze doen voor hun leerlingen en voor de toekomst van Nederland. En mensen die ruimte hebben om zich als professional te blijven ontwikkelen, kennis te delen, te reflecteren en innovaties te omarmen.

VO Haaglanden wil maximaal invulling geven aan 'goed werkgeverschap'. In de huidige krappe arbeidsmarkt betekent dit dat wij veel aandacht schenken aan het 'vinden, binden en boeien' van onze medewerkers: hoe worden, zijn en blijven wij een aantrekkelijke werkgever voor de toekomstige en de huidige medewerkers? In dit hoofdstuk beschrijven we hoe we vormgeven aan deze ambitie en wat er op dat vlak gebeurd is in 2022.

VERDERE TOENAME VAN HET DOCENTENTEKORT

De regio Den Haag heeft al geruime tijd te maken met een kwantitatief en kwalitatief docententekort. In afwijking van het landelijke beeld zal het leerlingaantal in de regio Den Haag tot 2028 nog

toenemen. Daardoor zal ook het lerarentekort de komende jaren nog verder stijgen.

Sinds 2019 brengen de vo-schoolbesturen in Den Haag, Voorburg-Leidschendam en Rijswijk op eigen initiatief het actuele docententekort in kaart. Dit gebeurt op basis van het aantal vacatures in de periode mei-september van elk jaar. Daarbij wordt ook geïnventariseerd of deze vacatures zijn ingevuld door bevoegde, benoembare of onbevoegde docenten.

Invulling vacatures Den Haag - alle besturen

	Vacatures	FTE	Bevoegd	Benoembaar	Onbevoegd	Openstaand
2020	329	211	189 63%	87 29%	22 7%	31 9%
2021	375	235	215 64%	103 31%	17 5%	40 11%
2022	476	300	231 54%	149 35%	43 10%	53 11%

Invulling vacatures VO Haaglanden

	Vacatures	FTE	Bevoegd	Benoembaar	Onbevoegd	Openstaand
2020	166	106	98 63%	50 32%	5 3%	13 8%
2021	195	118	113 62%	66 36%	5 3%	11 6%
2022	216	143	113 62%	59 32%	17 9%	27 13%

Openstaande vacatures

Het aantal openstaande vacatures groeit. Op 1 oktober bedroeg dit aantal voor alle vo-scholen in de regio Haaglanden 53. Dat is 11% van alle vacatures in mei-september 2022. Een deel van de vacatures is opengesteld in het kader van het NPO, maar ook na correctie hierop blijft er een sterke stijging ten opzichte van 2021 zichtbaar.

Op 1 oktober 2022 stonden binnen VO Haaglanden nog 27 vacatures (13%) open. Ook dat is beduidend meer dan in 2021 (11 vacatures, 6%). Steeds meer vakken worden een 'tekortvak'. De meeste vacatures zien wij nu bij Nederlands, Engels en Wiskunde. De tekorten in het vmbo zijn groter dan de tekorten in het havo-vwo. Ook verschilt het aantal vacatures sterk per wijk: de tekorten zijn duidelijk groter op scholen in wijken met meer achterstandsproblematiek. De vacatures in verband met het onderwijs aan leerlingen uit Oekraïne zijn in de overzichten niet meegenomen.

Niet-bevoegde docenten

In 2022 werden in de regio Haaglanden 192 van de 477 vacatures ingevuld door (nog) niet-bevoegde (benoembare en onbevoegde) docenten. Dat is ruim 40% van het totale aantal vacatures en beduidend hoger dan in 2021. Bij VO Haaglanden betrof het 76 van de 216 openstaande vacatures. Dat was 35% van het totaal. Het gaat hierbij zonder uitzondering om docenten die binnen hun aanstelling nog een (vak)bevoegdheid moeten halen. Dit vraagt van de scholen facilitering in tijd en middelen om dit mogelijk te maken. Bij vacatures die worden ingevuld door nog niet-bevoegde docenten spreken we van een verborgen docententekort. In een ideale situatie met voldoende aanbod kiezen scholen immers voor het aanstellen van (al) volledig bevoegde docenten.

Tegengaan van het tekort

VO Haaglanden spant zich met de andere besturen in de regio in om het tekort tegen te gaan. Dat doen we door samen te werken om docenten te vinden en te binden. In de volgende paragrafen beschrijven we deze samenwerkingsprojecten.

DOCENTEN VINDEN VIA DE RODE LOPER

De Rode Loper is een samenwerkingsverband van alle 41 vo-scholen in Den Haag, Rijswijk en Leidschendam-Voorburg. Het programma richt zich onder andere op het tegengaan van het kwantitatieve docententekort met kwalitatief goede docenten. Daarvoor werden in 2022 de volgende wervings- en promotieactiviteiten ondernomen:

- project 'Leraar van buiten';
- project 'Statushouders voor de klas';
- project 'Ingenieur en docent';
- campagne 'Vo-bovenbouw';
- event 'Bekijk je toekomst in het hbo';
- ontwikkeling van een game;
- campagne 'Word Leraar in Den Haag';
- bevorderen van de instroom in de tekortvakken bij de lerarenopleidingen;
- versoepelen van de overstap van docenten van hun oorspronkelijke vak naar een tekortvak.

De verschillende activiteiten hebben de aantrekkelijkheid van het docentenvak in Den Haag onder de aandacht gebracht. Sommige activiteiten waren breed georiënteerd, om grote groepen jongeren te inspireren voor het vak. Andere activiteiten waren gericht op specifieke doelgroepen of op bepaalde tekortvakken. Ook was er aandacht voor het 'schakelen' naar een tweede bevoegdheid.

DOCENTEN BINDEN DOOR ZE SAMEN OP TE LEIDEN

Een van de manieren om docenten te binden is door ze zelf op te leiden. Dat doen we in de regio Haaglanden gezamenlijk binnen de vier opleidingsscholen:

- de Opleidingsschool Haaglanden (OSH);
- het Netwerk Opleiden Docenten (NOD);
- de Haagse Opleidingsschool (HOS);
- de Vierde Opleidingsschool (4OLS).

In elk van deze vier opleidingsscholen werken vo-scholen en lerarenopleidingen samen om (aankomende en zittende) docenten in het voortgezet onderwijs op te leiden en te professionaliseren. Acht scholen van VO Haaglanden doen mee aan deze opleidingsscholen. Binnen iedere opleidingsschool zijn veel vo-onderwijsvormen vertegenwoordigd. Ook kent elke opleidingsschool een grote verscheidenheid aan scholen met verschillende leerlingenpopulaties. Deze diversiteit is kenmerkend voor de stad Den Haag en de regio Haaglanden.

Als aanvulling op de expertise van de lerarenopleidingen dragen de deelnemende vo-scholen bij aan de opleiding van de studenten door 'begeleiders op school' en vakcoaches in te zetten. Daarnaast nemen de scholen een deel van het inhoudelijke opleidingstraject voor hun rekening. Veel studenten vinden na de opleiding een baan op een van de scholen in de regio Haaglanden. In 2022 kregen 25 studenten van de opleidingsscholen een aanstelling op een school van VO Haaglanden. Dat is meer dan in de jaren hiervoor.

Opleidingsschool Haaglanden

De Opleidingsschool Haaglanden (OSH) is in 2010 opgericht. Het is de eerste opleidingsschool in de regio Haaglanden. Het motto van de OSH is: opleiden in verscheidenheid in een grootstedelijk gebied.

Deelnemende vo-scholen	9 vo-scholen uit Den Haag, Leidschendam-Voorburg en Zoetermeer
Deelnemende scholen van VO Haaglanden	Lyceum Ypenburg, Rijswijks Lyceum/Van Vredenburg College, Maris College
Deelnemende lerarenopleidingen	Hogeschool Rotterdam, Universiteit Leiden (ICLON), Technische Universiteit Delft (SEC)
Aantal studenten in schooljaar 2021-2022	Totaal: 189 Hbo: 99 Wo: 47 Docenten in opleiding: 43
Aantal studenten in schooljaar 2022-2023	Totaal: 171 Hbo: 90 Wo: 31 Docenten in opleiding: 50
Subsidie	Jaarlijks ongeveer € 250.000 van het ministerie van OCW

Opleidingsschool Netwerk Opleiden Docenten

Het Netwerk Opleiden Docenten (NOD) bestaat sinds 2016. Het NOD onderscheidt zich van de andere opleidingsscholen door een sterke focus op de noodzakelijke pedagogisch-didactische competenties van docenten in een grootstedelijke context.

Deelnemende vo-scholen	7 vo-scholen uit Den Haag en Leidschendam-Voorburg
Deelnemende scholen van VO Haaglanden	Haags Montessori Lyceum, Johan de Witt Scholengroep
Deelnemende lerarenopleidingen	Hogeschool Rotterdam, Hogeschool Utrecht, Universiteit Leiden (ICLON), Technische Universiteit Delft (SEC)
Aantal studenten in schooljaar 2021-2022	Totaal: 135 Hbo: 79 Wo: 13 Docenten in opleiding: 43
Aantal studenten in schooljaar 2022-2023	Totaal: 129 Hbo: 69 Wo: 16 Docenten in opleiding: 14
Subsidie	€ 71.000

De Haagse Opleidingsschool

De Haagse Opleidingsschool (HOS) ging van start in het schooljaar 2018-2019. De HOS richt zich met name op pedagogische en didactische vernieuwing.

Deelnemende vo-scholen	9 vo-scholen uit Den Haag, Leidschendam-Voorburg en Katwijk
Deelnemende scholen van VO Haaglanden	Segbroek College
Deelnemende lerarenopleidingen	Hogeschool Rotterdam, Universiteit Leiden (ICLON), Technische Universiteit Delft (SEC)
Aantal studenten in schooljaar 2021-2022	Totaal: 126 Hbo: 81 Wo: 24 Docenten in opleiding: 21
Aantal studenten in schooljaar 2022-2023	Totaal: 139 Hbo: 98 Wo: 23 Docenten in opleiding: 18
Subsidie	Jaarlijks ongeveer € 250.000 van het ministerie van OCW

De Vierde Opleidingsschool

De Vierde Opleidingsschool (4OLS) startte in het schooljaar 2019-2020. 4OLS onderscheidt zich van de andere opleidingsscholen door een sterke focus op persoonlijke ontwikkeling en verbinding.

Deelnemende vo-scholen	8 vo-scholen uit Den Haag en Leidschendam-Voorburg
Deelnemende scholen van VO Haaglanden	Maerlant-Lyceum, Gymnasium Haganum
Deelnemende lerarenopleidingen	Hogeschool Rotterdam, Universiteit Leiden (ICLON), Technische Universiteit Delft (SEC)
Aantal studenten in schooljaar 2021-2022	Totaal: 101 Hbo: 59 Wo: 29 Docenten in opleiding: 13
Aantal studenten in schooljaar 2022-2023	Totaal: 95 Hbo: 59 Wo: 26 Docenten in opleiding: 10
Subsidie	Jaarlijks ongeveer € 250.000 van het ministerie van OCW

Synergie

In 2022 is gestart met een verkenning van de mogelijkheden om de synergie tussen de vier opleidingsscholen, met behoud van het eigen profiel en karakter, te vergroten.

DOCENTEN BINDEN EN BEHOUDEN MET HET HAAGS INDUCTIEPROGRAMMA

Startende docenten verdienen de eerste jaren extra begeleiding. Dat is van belang om te voorkomen dat zij snel uitstromen door bijvoorbeeld onervarenheid, teleurstelling of gevoelde werkdruk. Om deze begeleiding goed vorm te geven, hebben de Haagse vo-scholen besloten om samen een inductieprogramma aan te bieden aan alle startende docenten. Dit doen zij met subsidie van de gemeente Den Haag. Het gezamenlijke inductieprogramma is aanvullend op de begeleiding op de scholen zelf, die meer gericht is op schoolspecifieke omstandigheden en eisen.

Het Haags Inductieprogramma (HIP) is bedoeld voor twee groepen starters:

- startende docenten die afkomstig zijn uit onze opleidingsscholen (doorlopende leerlijn);
- startende docenten die binnenkomen via een zij-instroomtraject (starterstrajecten).

Het aanbod van het HIP richtte zich in 2022 op de professionalisering van startende docenten (van startbekwaam tot vakbekwaam) en op het begeleiden 'on the site' van starters door gekwalificeerde coaches. In totaal deden er in 2022 144 docenten uit de verschillende doelgroepen aan het programma mee.

DOCENTEN BOEIEN DOOR STRATEGISCH HRM-BELEID

VO Haaglanden wil niet alleen van betekenis zijn voor alle leerlingen, maar vanzelfsprekend ook voor alle medewerkers. Dat staat in ons Strategisch beleidsplan 2021 - 2025 met de titel 'Betekenisvol in ontwikkeling'. Er worden hoge verwachtingen aan onze medewerkers gesteld; zij zijn tenslotte degenen die dag in dag uit het verschil maken. Daarom wil VO Haaglanden een onderwijsorganisatie zijn met de best mogelijke werkcondities. Een onderwijsorganisatie met maximale aandacht voor wat de medewerker wil, wat de medewerker kan en welke ondersteuning daarvoor nodig is.

VO Haaglanden staat dan ook voor talentontwikkeling en goed werkgeverschap. Daarbij passen aandacht voor een veilige en prettige leer- en werkomgeving, goede primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden en vooral ook optimale condities voor verdere groei en ontwikkeling. Het strategisch hrm-beleid wordt binnen VO Haaglanden voor een deel vormgegeven op centraal niveau en voor een ander deel op schoolniveau.

Invulling van het strategisch hrm-beleid

In 2022 is er verder invulling gegeven aan de uitwerking van ons strategische hrm-beleid. Daarbij ging het om onderwerpen als strategische personeelsplanning, duurzame inzetbaarheid, een ontwikkelingsgerichte gesprekscyclus, arbo-, verzuim- en vitaliteitsbeleid en levensfasebewust beleid. De scholen hebben zich gebogen over de gewenste richting, werkwijze en invulling hiervan. Daarvoor hebben ze veelal hun hrm-formatie uitgebreid, zodat ze voldoende tijd en aandacht aan deze onderwerpen konden geven.

De dialoog over de hrm-strategie van VO Haaglanden is in 2022 steeds meer gezamenlijk en in samenhang gevoerd, binnen de scholen en tussen de scholen. Op een werkmiddag over het thema 'personeelsbeleid en cao' hebben de scholen kennis uitgewisseld over de invulling van de diverse onderdelen van de cao en hoe deze kunnen bijdragen aan aantrekkelijk werkgeverschap. Een van de opbrengsten van deze werkmiddag is dat er een gezamenlijke regeling is ontworpen voor de inzet van de individuele werkdrukmiddelen (PB90) met ingang van schooljaar 2023-24. In 2023 krijgt dit een vervolg met de aanstelling van een beleidsadviseur Strategisch HRM op het bestuursbureau.

DOCENTEN PROFESSIONALISEREN MET DE HAAGSE ONDERWIJSACADEMIE

Om de professionalisering van onze docenten te stimuleren heeft VO Haaglanden in 2021 samen met Scholengroep Spinoza de Haagse OnderwijsAcademie opgericht. Dit is een instituut waar alle medewerkers betekenisvol leren met en van elkaar. De Haagse OnderwijsAcademie biedt een rijk aanbod van bovenschoolse na- en bijscholingsactiviteiten. Daarbij staan drie thema's centraal:

- professionalisering in en om de klas;
- (persoonlijk) leiderschap;
- vitaliteit.

Met haar aanbod wil de Haagse OnderwijsAcademie bijdragen aan zowel de persoonlijke ontwikkeling van iedere medewerker als aan de ontwikkeling van de scholen en de kwaliteit van het onderwijs. Door samen te werken met Scholengroep Spinoza krijgt het 'van en met elkaar leren' een extra dimensie.

De Haagse OnderwijsAcademie is één van de hr-instrumenten die we inzetten om onze medewerkers te boeien en aan onze scholen te binden.

Programma 2021 en 2022

Het programma van de Haagse OnderwijsAcademie is in oktober 2021 gestart met zowel fysieke als online cursussen. Medewerkers schreven zich onder meer in voor cursussen omgaan met lastig gedrag, timemanagement en formatief evalueren. Ook persoonlijke coaching was populair. In 2022 is het programma van de Haagse OnderwijsAcademie flink uitgebreid. Naast de onderwerpen die in het eerste jaar populair waren, was er veel belangstelling voor nieuwe onderwerpen als het puberbrein, meidenvenijn en schoolprofilering.

Deelnemers aan de Haagse OnderwijsAcademie

	Aantal
Deelnemers eerste Academiejaar 2021-2022	229
Deelnemers september-december 2022	210
Totaal aantal deelnemers t/m 2022	439

Evaluaties

Na afloop van elke cursus wordt deze met de deelnemers geëvalueerd. Op die manier kan de Haagse OnderwijsAcademie de kwaliteit van het aanbod borgen en bepalen welke cursussen jaarlijks terug moeten keren. In het eerste Academiejaar vulden 68% van de deelnemers het evaluatieformulier in. In het najaar van 2022 groeide dit aantal naar 75%. Hieruit blijkt de betrokkenheid van de deelnemers bij de Academie.

Beoordeling cursussen Haagse OnderwijsAcademie

Het aanbod van de Haagse OnderwijsAcademie wordt gemiddeld met een 4,3 beoordeeld, een lichte stijging ten opzichte van het eerste academiejaar.

	Schooljaar 2021-2022	september t/m december 2022
Inhoud	4,3	4,2
Kennis/inzicht	4,2	4,1
Vorm	4,1	4,2
Expertise	4,3	4,5
Aanraden	4,3	4,2
Locatie/verzorging	niet uitgevraagd	4,6
Gemiddeld (5-puntschaal)	4,2	4,3

Aanbod voor leidinggevend

Voor leidinggevend biedt de Haagse OnderwijsAcademie de mogelijkheid om deel te nemen aan een Management Development Programma (MDP) of een Middenkadertraject (MKT). Dit zijn intensieve trajecten over leiderschap, die één schooljaar duren. In 2022 is er geen MDP-traject gestart, maar wel een MKT-traject afgerond. Ook is in 2022 een nieuw MKT-traject gestart met 10 medewerkers van VO Haaglanden en 6 van Spinoza.

DOCENTEN PROFESSIONALISEREN VIA DE RODE LOPER

Al eerder in dit verslag noemden we De Rode Loper, het samenwerkingsverband van alle 41 vo-scholen in Den Haag, Rijswijk en Leidschendam-Voorburg. Naast activiteiten om leraren te werven, biedt De Rode Loper ook een professionaliseringsprogramma voor alle

docenten. Het gaat hier om activiteiten die gedurende het jaar worden georganiseerd om de kwaliteit van de docenten te verhogen. Ook biedt De Rode Loper lerarenbeurzen en bevoegdheidstrajecten. De gemeente Den Haag subsidieert dit programma.

Lerarenbeurzen

Als leraren studeren voor een (tweede) bevoegdheid, kunnen zij bij De Rode Loper een Haagse lerarenbeurs aanvragen voor maximaal drie jaar. Dit kunnen zij doen als zij niet in aanmerking komen voor een DUO-lerarenbeurs. Zij kunnen de beurs gebruiken voor een bachelor-, master- of postinitiële masteropleiding. Of voor een premaster of schakelprogramma dat voorafgaat aan een universitaire masteropleiding. De lerarenbeurs wordt aangeboden in het kader van de Haagse Educatieve Agenda (HEA), met als doel om het aantal lessen dat onbevoegd wordt gegeven verder terug te dringen.

De Haagse lerarenbeurs richt zich op drie doelgroepen:

1. onbevoegde leraren die in dienst zijn van een vo-school (bijvoorbeeld als zij-instromer)
2. leraren met een pabo-diploma die een tweedegraads bevoegdheid willen behalen
3. leraren met een tweedegraads bevoegdheid die een eerstegraads bevoegdheid willen behalen

Voor alle doelgroepen geldt dat ze moeten werken op een school in Den Haag, Rijswijk of Leidschendam-Voorburg. Ze moeten een aanstelling hebben van minstens 0,3 fte. De omvang van de beurs is gekoppeld aan de omvang van de aanstelling. Bij een volledige aanstelling bedraagt de beurs € 3.500.

In totaal hebben in 2022 27 docenten een eenmalige Haagse lerarenbeurs gekregen. Negen van hen waren werkzaam bij VO Haaglanden.

Bevoegdheidstrajecten

In 2022 zijn 17 docenten via De Rode Loper gestart met een bevoegdheidstraject voor groepsleerkrachten. Het gaat hier om docenten met een pabo-bevoegdheid die een bevoegdheid voor de onderbouw van het vmbo willen halen. De Rode Loper is hiervoor een samenwerking aangegaan met de Hogeschool Rotterdam. De verwachting is dat alle kandidaten in februari 2023 hun eindgesprekken afronden. Daarmee heeft Den Haag er weer 17 bevoegde vo-onderbouwdocenten bij. Gezien hun pabo-achtergrond zijn deze docenten pedagogisch stevig onderlegd, waardoor zij een duidelijke (meer)waarde hebben voor de leerlingen aan wie ze lesgeven.

Naast dit traject organiseert De Rode Loper ook bevoegdheidstrajecten 'Van tweedegraads naar eerstegraads'. In 2022 is dit traject echter niet gestart.

DOCENTEN BINDEN DOOR DE INZET VAN MIDDELEN OM DE WERKDRUK TE VERLAGEN

In de nieuwe cao worden er jaarlijks financiële middelen ter beschikking gesteld om de werkdruk van docenten te verlagen. Het gaat om individuele en collectieve werkdrukmiddelen, bestemd voor alle scholen in het voortgezet onderwijs. Voor elke school was er in 2022 € 321,95 per leerling beschikbaar. In totaal was het te besteden bedrag in 2022 € 4.635.758.

De werkdrukmiddelen kunnen op verschillende manieren besteed worden, passend bij de eigen opgaven van de school, het team en het individu. 50% van deze middelen moet op een collectieve wijze worden ingezet. Werknemers moeten gezamenlijk bepalen voor welke maatregelen ze deze middelen willen gebruiken. Op alle scholen van VO Haaglanden heeft de medezeggenschapsraad, in samenspraak met de schoolleiding, op diverse manieren geïnventariseerd welke maatregelen geschikt zouden kunnen zijn. Vervolgens zijn deze maatregelen beoordeeld op haalbaarheid en effect. Doordat pas laat is bekendgemaakt dat deze middelen er zouden komen, is de planvorming in 2022 niet afgerond. Dat kwam ook doordat de scholen graag zorgvuldig wilden onderzoeken wat de beste maatregelen zijn. Het streven is om de middelen in 2023 daadwerkelijk te gaan inzetten.

Naast de collectieve maatregelen tegen werkdruk krijgen individuele werknemers ook extra uren om hun werkdruk te verlichten. Hiertoe wordt het individueel keuzebudget verhoogd. In 2022 gaat dat naar 113 uur en in de daaropvolgende jaren naar 90 uur. Voor de inzet van deze individuele middelen is, met instemming van de personeelsgeleding van de GMR, een VO Haaglanden-brede regeling gemaakt. Deze regeling biedt de mogelijkheid om de extra uren te sparen of te laten uitbetalen, maar daarnaast wordt nadrukkelijk gestimuleerd om de uren te besteden aan werkdrukvermindering. Dit betekent dat elke medewerker jaarlijks het recht krijgt om het keuzebudget te gebruiken voor aanpassing van zijn/haar werkzaamheden, vermindering van de lestakes of vermindering van de overige taken.

DOCENTEN BINDEN MET EEN ARBEIDSMARKTTOELAGE

In de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 ontvangt, landelijk gezien, ongeveer 15% van de schoolvestigingen een extra geldbedrag. Het gaat hier om schoolvestigingen met het grootste risico op onderwijsachterstanden. Het geld is bedoeld voor een arbeidsmarkttoelage voor het personeel van deze scholen. Daarmee wordt beoogd om het werk op deze scholen aantrekkelijker te maken voor docenten en zo kanselijkheid te bevorderen. Scholen met een groot risico op onderwijsachterstanden hebben immers vaker moeite om vacatures in te vullen en kennen een hoger verloop van docenten.

De keuze voor de vestigingen is gebaseerd op de CBS-indicator voor achterstanden. De schoolvestigingen met de hoogste achterstandsscore ontvangen de arbeidsmarkttoelage. Binnen VO Haaglanden vallen 13 van de 22 schoolvestigingen binnen de selectie. Omdat de toekenning op vestigingsniveau gebeurt, kan het voorkomen dat binnen één school de ene vestiging wel een toelage krijgt en de andere vestiging niet. Ondanks de toelage blijft het docententekort op alle vestigingen nog steeds een grote zorg.

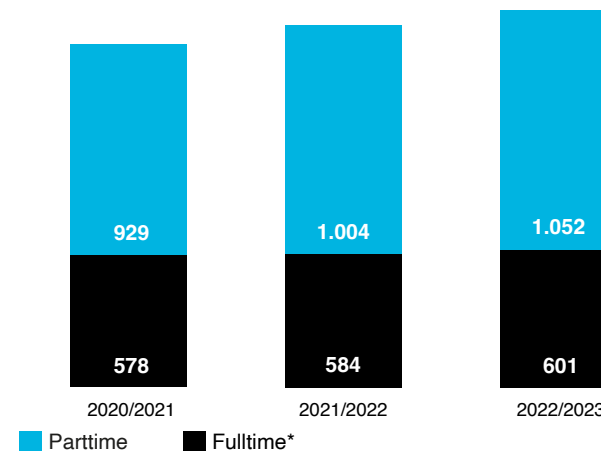
PERSONEEL IN CIJFERS

Ontwikkeling aantal fte's verdeeld over de functiecategorieën

	2022-2023 fte's	2021-2022 fte's	2020-2021 fte's	2019-2020 fte's
directie	26,7	26,8	27,5	30,2
OP	981,8	952,3	893,9	878,3
OOP	322,5	315,3	294,6	286,4
Totaal	1331,0	1294,4	1216,0	1176,6

De aantallen in deze tabel zijn gemiddelden in het betreffende schooljaar en sluiten daarom niet aan bij de personele lasten in onze jaarrekening.

Verdeling van het aantal personeelsleden naar arbeidstijd

Overzicht bevoegdheden docenten VO Haaglanden

	2022-2023 fte's	2021-2022 fte's	2020-2021 fte's	2019-2020 fte's
Onbevoegd/ benoembaar	112,2	108,5	93,4	106,3
2 ^e graads bevoegd	437,5	402,4	377,7	358,8
1 ^e graads bevoegd	432,1	441,4	422,8	413,2
Totaal	981,8	952,3	893,9	878,3

VO Haaglanden vindt het belangrijk om docenten op te leiden en hen te faciliteren om een bevoegdheid te behalen. Daarom stroomt er jaarlijks een groot aantal niet-bevoegde docenten (benoembaar en onbevoegd) in en daalt dit aantal niet.

Funciemix

Binnen VO Haaglanden kennen we functies in salarisschaal LB, LC, LD en LE. Na een nulmeting in 2008 is als doel gesteld om uiterlijk in 2015 het aandeel LB-functies met 50 procentpunt te laten dalen ten opzichte van die nulmeting. Daarnaast zou het aandeel LC-functies moeten stijgen met 39 procentpunt en het aandeel LD-functies met 11 procentpunt. Dit noemen we de funciemix.

Binnen VO Haaglanden is deze doelstelling op nagenoeg alle scholen gerealiseerd. Waar dat niet is gebeurd, is voldaan aan de afspraken die met de GMR zijn gemaakt. De scholen hebben de funciemix gebruikt om een kwaliteitsslag te maken. Docenten moeten solliciteren als zij voor een hogere functieschaal in aanmerking willen komen. Na een 360° feedback en positieve beoordeling kan een docent worden gepromoveerd.

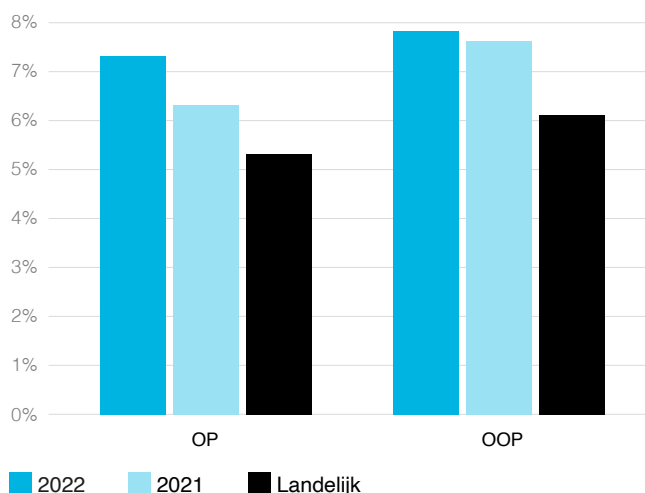
Hieronder is te zien hoe de funciemix zich heeft ontwikkeld van 2007 t/m 2022:

	Nulmeting '08		Mix 2022		Mix 2021		Mix 2020		Mix 2019		Mix 2018		Mix 2017	
	fte's	%	fte's	%	fte's	%	fte's	%	fte's	%	fte's	%	fte's	%
LB	481	67%	228	23%	220	23%	210	24%	229	26%	255	29%	228	29%
LC	113	16%	428	44%	408	43%	387	43%	364	41%	346	40%	311	39%
LD/LE	128	18%	326	33%	324	34%	297	33%	285	33%	271	31%	256	32%

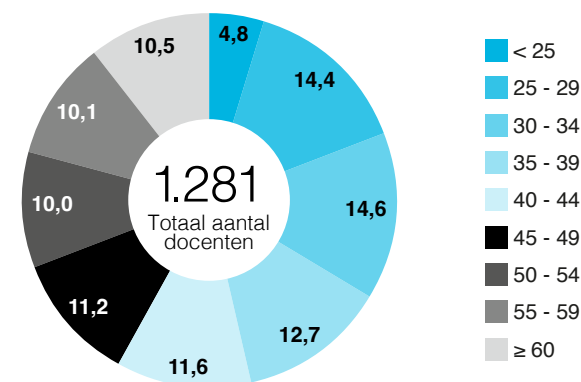
Verzuim

In het kader van goed werkgeverschap vindt VO Haaglanden het belangrijk om verzuimende medewerkers intensief te begeleiden. Scholen worden daarbij ondersteund door de interne preventiemedewerker en door externe partijen, waaronder de Arbodienst. Daarnaast inventariseren we regelmatig de arbeidsrisico's en maken we plannen om deze risico's te beheersen. Deze plannen worden jaarlijks geëvalueerd en aangepast aan de recente situatie.

Hieronder de verzuimpercentages in 2021 en 2022:

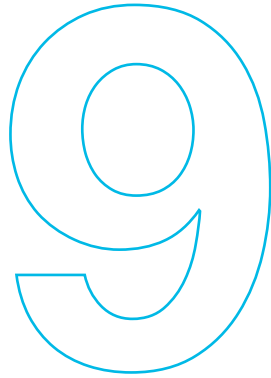
Leeftijdsofbouw docenten

Leeftijdscategorie	Aantal docenten	okt-22	okt-21	okt-20
		%	%	%
< 25	61	4,8	5,0	4,3
25 - 29	185	14,4	14,9	15,2
30 - 34	187	14,6	14,2	13,7
35 - 39	163	12,7	13,2	13,0
40 - 44	149	11,6	11,9	11,9
45 - 49	144	11,2	10,5	10,3
50 - 54	128	10,0	9,7	9,6
55 - 59	129	10,1	10,1	10,7
≥ 60	135	10,5	10,4	11,2
Totaal	1281	100,0	100,0	100,0

55+	2022	2021	2020
VO Haaglanden	20,6%	20,4%	22,0%

Het is in dit jaarverslag al vaker gezegd: corona heeft in 2022 nog veel impact gehad op onze scholen. Dat gold niet alleen voor het onderwijs, maar ook voor de ondersteunende processen en faciliteiten. Zo moest er veel geïnvesteerd worden in ICT en werden er hogere eisen gesteld aan de ventilatie in onze gebouwen. In dit hoofdstuk beschrijven we de ontwikkelingen binnen onze bedrijfsvoering in 2022.

ONZE BEDRIJFSVOERING

ACTIEF AAN DE SLAG MET HUISVESTING

In 2022 ging er veel aandacht uit naar de huisvesting van onze scholen. Dat kwam enerzijds doordat corona eens te meer duidelijk had gemaakt hoe belangrijk het binnenklimaat is voor de leerprestaties van onze leerlingen. Anderzijds stegen in 2022 de energiekosten, waardoor we kritischer moesten kijken naar de duurzaamheid, temperatuur en ventilatie in de schoolgebouwen. Als gevolg hiervan zijn er op diverse scholen, Praktijkschool De Einder, Van Vredenburg College, een aantal locaties van de Johan de Witt Scholengroep en Gymnasium Haganum in 2022 verbeteringen aangebracht in de ventilatie. Dat gebeurde onder andere met behulp van de SUVIS-subsidie (Specifieke Uitkering Ventilatie in Scholen). Ook zijn op alle scholen CO₂-melders aangeschaft om in de klaslokalen het CO₂-gehalte te kunnen meten. Daarnaast is gekeken naar de verduurzaming van alle schoolgebouwen die ouder zijn dan twintig jaar. We hebben in kaart gebracht op welke wijze deze verduurzaamd kunnen worden. Een aantal gebouwen, zoals het Dalton Den Haag, het Gymnasium Haganum en het Maerlant-Lyceum, heeft een monumentale status, waardoor dit een extra uitdaging is.

Nieuwbouw en renovatie

In 2019 heeft de gemeente Den Haag, in samenwerking met de schoolbesturen, een Integraal Huisvestingsplan (IHP) opgesteld voor de periode 2020-2030. In dit plan staan enkele projecten voor onze scholen genoemd. De stand van zaken daarvan is als volgt:

- In 2023 wordt de gymvleugel van het Dalton Den Haag gerenoveerd.
- In 2022 zijn voorbereidende gesprekken met de gemeente gevoerd over de nieuwbouw van het Maris College, locatie Waldeck. Het gaat hier om vervangende nieuwbouw van twee schoolgebouwen. De directie van het Maris College en van de locatie Waldeck en de afdeling Huisvesting van VO Haaglanden starten in 2023 met het opstellen van de functionele en technische programma's van eisen. Daarna kan met het ontwerp worden gestart. De uitvoering staat gepland in 2025/2026 en de ingebruikname in september 2026.
- Voor 2027 is er vervangende nieuwbouw gepland voor de locatie Neuhuyskade van het Haags Montessori Lyceum. Ook zijn er scenario's uitgewerkt voor hetzij vervangende nieuwbouw, hetzij grootscheepse renovatie van het andere gebouw van het Haags Montessori Lyceum aan de Nassau Bredastraat. Deze nieuwbouw of renovatie is gepland voor 2029. De overleggen met de gemeente zijn gestart.

Ook de gemeente Rijswijk is gestart met het opstellen van een IHP. Dit is van belang voor het Rijswijks Lyceum. Daar is vervangende nieuwbouw of duurzame renovatie nodig binnen een termijn van vijf tot tien jaar.

Bezettingsgraad gebouwen

Ook dit jaar is het aantal leerlingen van VO Haaglanden toegenomen, wat de druk op de diverse locaties heeft vergroot. Verschillende locaties hebben de maximale bezettingsgraad bereikt. Dit maakt het noodzakelijk om de jaarlijkse instroom van leerlingen nauwlettend te volgen, zodat we op een passende manier onderwijs kunnen blijven geven. Op meerdere scholen waren er om deze reden maatregelen nodig om het aantal leerlingen in de brugklassen te beperken. In 2022 gold dit voor het Haags Montessori Lyceum, het Dalton Den Haag, een aantal locaties van het Maris College, het Gymnasium Haganum en het Maerlant-Lyceum.

Onderhoud en huisvestingsprojecten in 2022

De afdeling Huisvesting van VO Haaglanden realiseert en handhaaft de goede huisvesting voor alle scholen en biedt ondersteuning aan de scholen op het gebied van huisvesting en facilitaire zaken. In 2022 heeft de afdeling diverse reguliere onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd, waardoor alle gebouwen er goed voorstaan. Daarnaast zijn in 2022 de volgende (project)activiteiten verricht:

- Op de locaties Glasblazerslaan en Hoofdkade van de Johan de Witt Scholengroep is de ventilatie-installatie van de lokalen en aula's afgerond. Deze installatie voldoet aan de eisen van het programma Frisse Scholen en de SUVIS-subsidie. Het gaat om een ventilatie-installatie met warmteterugwinning, wat energiebesparend en comfort verhogend is.
- Er is gestart met het installeren van een ventilatiesysteem in de locatie Vermeerstraat van de Johan de Witt Scholengroep en de locatie Statenkwartier van het Maris College.

- In Praktijkschool De Einder zijn de laatste verbouwingswerkzaamheden uitgevoerd, waaronder het aanbrengen van mechanische ventilatie met warmteterugwinning. Dit maakt het gebouw energiezuinig. De kleedkamers zijn opgenomen in de planning voor 2023, samen met de ventilatiemaatregelen voor de praktijklokalen. Hiervoor maken we gebruik van de SUVIS-subsidie.
- Op het dak van Lyceum Ypenburg zijn in juli 2022 420 zonnepanelen geïnstalleerd door Coöperatie Haags Opgewekt U.A. Deze coöperatie is opgericht door vrijwilligers van buurtinitiatief De Groene Regentes met als doel om op verschillende manieren bij te dragen aan de energietransitie in Den Haag.
- Op de locatie Klaverstraat van het Segbroek College is een aantal aanpassingen gedaan die het gebouw aantrekkelijker maken voor docenten en leerlingen. Gelijktijdig zijn ook noodzakelijke onderhouds- en renovatiewerkzaamheden verricht aan het dak en de cv-installatie. Ook is een luchtbehandelingsinstallatie met warmteterugwinning geplaatst.
- De renovatie van de locatie Goudsbloemlaan van het Segbroek College is in 2022 afgerond. De laatste fase betrof het leggen van een nieuwe sportvloer in de gymzaal.
- Op de locatie van het Dalton is een lift geïnstalleerd, waardoor de school beter toegankelijk is geworden voor mindervalide leerlingen en medewerkers. Daarnaast is gestart met het ontwerp voor de aanpassing van de oostvleugel. De uitvoering daarvan is gepland in 2023.
- Op de locatie van het Haags Montessori Lyceum aan de Nassau Bredastraat is in 2022 het buitenschilderwerk uitgevoerd. Op de locatie

Neuhuyskade zijn de vochtproblemen bij het trappenhuis hersteld.

- In het kader van energiebesparende maatregelen en verbetering van het binnenklimaat zijn in het Maerlant-Lyceum delen van de stalen kozijnen vervangen door isolerende kozijnen met isolatieglas. Ook is de vloer van de begane grond (waar mogelijk) geïsoleerd.
- Op het Gymnasium Haganum is het buitenschilderwerk uitgevoerd.

INBEDDING VAN ICT EN DIGITALISERING

Door corona hebben ICT en digitalisering een vlucht genomen in het onderwijs. Nu het onderwijs weer fysiek aangeboden wordt, is het tijd om de ervaringen te evalueren en in te bedden in het onderwijs. VO Haaglanden heeft ervoor gekozen om ICT in te zetten als dit ondersteunend is aan het primaire proces.

Onze scholen groeien steeds meer toe naar een professionele ICT-omgeving die aansluit bij de beleidsdoelstellingen van VO Haaglanden rond onderwijs, informatieveiligheid en continuïteit. In het professionaliseringsbeleid van de scholen gaat het versterken van het pedagogisch en didactisch handelen van de docent hand in hand met een ondersteunende functie van digitalisering. Daarbij is het van belang dat er expliciet aandacht is voor het omgaan met verschillen tussen leerlingen. Elke school van VO Haaglanden zet digitalisering en ICT in op een wijze die past binnen de schoolcontext en het geboden onderwijs.

ZORG VOOR PRIVACY EN SECURITY

VO Haaglanden werkt continu aan het verbeteren van de bescherming van persoonsgegevens. Om dit te kunnen doen, hebben we een organisatiestructuur ontwikkeld rondom privacy en security. Zo hebben we een functionaris gegevensbescherming aangesteld die onafhankelijk toezicht houdt op de bescherming van persoonsgegevens. Deze rapporteert daarover rechtstreeks aan het bestuur. Daarnaast heeft elke school een eigen information security officer die zich inzet voor zowel security als privacy.

ICT-normenkader

Om de bescherming van persoonsgegevens op een hoger plan te brengen, is in 2022 een ICT-normenkader geïmplementeerd. Dit normenkader is ontwikkeld om de scholen op een uniforme wijze te helpen bij het verhogen van het niveau van informatiebeveiliging. Met dit eigen normenkader lopen we vooruit op de ontwikkeling van een landelijk ICT-normenkader, dat in 2023 verwacht wordt.

AVG Benchmark

In 2022 heeft onze functionaris gegevensbescherming alle scholen bezocht om te onderzoeken hoe ver zij zijn met de bescherming van persoonsgegevens. Voor dat onderzoek heeft hij een zogenaamd AVG Benchmark ontwikkeld. Dit is een middel om de scholen meer inzicht te geven in de mate waarin zij voldoen aan de normen van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). De Benchmark bestaat uit 15 normen die hun oorsprong vinden in de AVG.

Uit de Benchmark is gebleken dat alle scholen van VO Haaglanden actief bezig zijn met de verplichtingen rondom de AVG. Dit betekent dat zij incidenten signaleren, zich bewust zijn van de verplichtingen die de school heeft en tijdig een verwerkersovereenkomst sluiten wanneer deze verplicht is. Uit de Benchmark blijkt ook dat de scholen, ondanks het verschil in omvang, niet veel van elkaar verschillen als het gaat om de AVG-volwassenheid. De scholen scoren allen een voldoende.

Bewustwording

Sinds 2021 zet VO Haaglanden stevig in op bewustwording binnen de scholen van het belang van gegevensbescherming. Zo geeft de Haagse OnderwijsAcademie workshops over dit thema aan medewerkers van de scholen. Daarnaast zijn er in 2022 workshops voor applicatiebeheerders georganiseerd met specifieke aandacht voor privacy. Ook het bezoek van de functionaris gegevensbescherming aan de scholen heeft bijgedragen aan de bewustwording.

Datalekken

Het aantal geregistreerde datalekken binnen VO Haaglanden is gestegen van drie in 2021 naar acht in 2022. Dit heeft mogelijk te maken met de aandacht voor privacy en de toegenomen bewustwording van het eigen handelen. De datalekken zijn hersteld en gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

Monitoring

Om zicht te houden op de bescherming van persoonsgegevens is er per kwartaal een overleg tussen de information security officers van de scholen, de functionaris gegevensbescherming, het college van

bestuur en de ICT-beleidsmedewerkers van VO Haaglanden. Zij beoordelen dan samen welke onderwerpen rond privacy en security extra aandacht verdienen. Deze onderwerpen worden vervolgens actief opgepakt.

Verder zijn er diverse externe partijen die onze applicaties beoordelen en inrichten om de privacy en informatiebeveiliging op applicatieniveau op orde te hebben. Het landschap van applicaties is en blijft divers, waarbij verschillende applicaties specialistische kennis behoeven.

10

ONZE FINANCIËN

ONTWIKKELINGEN IN MEERJAREN-PERSPECTIEF

Hoe staat VO Haaglanden er financieel voor en wat zijn de vooruitzichten voor de komende jaren? Daarover gaat dit laatste hoofdstuk van ons jaarverslag. We beschrijven hierin de meerjarige financiële ontwikkeling van VO Haaglanden en de manier waarop wij de continuïteit van de organisatie en ons onderwijs borgen. Na het algemene financiële beeld gaan we in op de ontwikkeling van de leerlingaantallen in de komende jaren. Daarna belichten we het financieel resultaat van 2022 en analyseren we onze financiële positie. Tot slot bevat dit hoofdstuk de meerjarenbegroting voor de komende drie jaar, gevolgd door een beschrijving van ons treasurybeleid en ons risicobeheersingssysteem.

ALGEMEEN BEELD

De financiële positie van VO Haaglanden is gezond. Dat blijkt onder meer uit de scores van de signaleringswaarden van de Inspectie van het Onderwijs en het ministerie van OCW. Deze gezonde positie biedt ons de kans om de komende jaren – binnen de kaders van het Strategisch Beleidsplan 2021-2025 – investeringen te realiseren in onderwijs, hrm, huisvesting en ICT. Om de middelen doelmatig in te zetten, vinden wij het van groot belang om hier weloverwogen en duurzame keuzes in te maken. Keuzes die we gezamenlijk formuleren en implementeren.

VO Haaglanden heeft gekozen voor een besturingsfilosofie waarin verantwoordelijkheden zo veel mogelijk decentraal zijn belegd, dicht bij het onderwijsproces. De financiële kaders zijn hiermee in lijn gebracht. Het college van bestuur stelt zowel centrale als decentrale kaders vast voor financiële parameters zoals weerstandsvermogen, solvabiliteit, liquiditeit en rentabiliteit. Daarnaast worden er, om de ambities waar te kunnen maken, (bovenschoolse) speerpunten geformuleerd. Deze komen voort uit het strategisch beleidsplan, het risicoprofiel en relevante interne en externe ontwikkelingen. Ze worden in een kaderbrief voor de scholen vastgelegd, waarin ook wordt gevraagd om de doelmatigheid van de uitgaven te verantwoorden. Elke school stelt vervolgens een meerjarenbegroting op, die invulling geeft aan de (bovenschoolse) speerpunten en de doelstellingen uit het schoolplan. Gedurende het schooljaar wordt de realisatie van de speerpunten en doelstellingen gemonitord, samen met de financiële prognose. Daarbij is er specifieke aandacht voor de doelmatigheid van de uitgaven.

Het college van bestuur vindt het belangrijk om de uitgezette strategische koers 2021-2025 tussentijds te evalueren in een midterm review. Als actuele ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, kunnen ambities worden bijgesteld of aangescherpt. Dat gold in 2022 bijvoorbeeld voor het onderwijs aan nieuwkomers. Die groep was veel groter dan verwacht, onder meer door de oorlog in Oekraïne. Deze ontwikkeling had grote invloed op de totale leerlingenpopulatie, de medewerkers en de resultaten van VO Haaglanden. Dat gold in het bijzonder voor de Johan de Witt Scholengroep, die deze leerlingen opvangt. De scholengroep heeft hier uitstekend op gehandeld, maar liep daarbij wel tegen grenzen aan.

Daarnaast hebben we te maken met een aantal grote en complexe maatschappelijke thema's, zoals kansengelijkheid, docententekort, inclusief onderwijs en 'anders organiseren'. Het inzicht groeit dat een bestuursbrede samenwerking en een schooloverstijgende aanpak steeds vaker nodig zijn om goed op deze thema's te kunnen inspelen.

Ontwikkeling leerlingaantallen

De ontwikkeling van de leerlingaantallen vormt een belangrijk vertrekpunt voor de inrichting van de begrotingscyclus en het risicomanagement. Zoals in hoofdstuk 6 is toegelicht, neemt het aantal leerlingen in de gemeenten Den Haag en Rijswijk tot 2028 naar verwachting toe, om daarna langzaam af te nemen. Belangrijke kanttekening hierbij is dat de aantallen lager kunnen uitvallen als veel leerlingen vertrekken naar de nieuwe islamitische school die per 1 augustus 2024 start. Ook kunnen de aantallen veranderen als de instroom van nieuwkomers en leerlingen uit Oekraïne groter of kleiner is dan verwacht.

Prognose

De scholen maken een prognose van de ontwikkeling van de leerlingaantallen aan de hand van externe en interne informatie. Opgeteld ziet deze prognose er als volgt uit:

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Aantal leerlingen op 1 oktober	14.416	14.889	14.922	14.590	14.601	14.566	14.551

Hierbij moet worden opgemerkt dat we zijn uitgegaan van een conservatieve schatting van het aantal nieuwkomers. Dit verklaart grotendeels de daling van het aantal leerlingen in 2024 ten opzichte van 2023.

ANALYSE VAN HET FINANCIËEL RESULTAAT 2022

Het resultaat over 2022 bedraagt € 13,6 miljoen bij een begroting van negatief € 2,3 miljoen. Het resultaat is daarmee € 15,9 miljoen hoger dan begroot. Het genormaliseerde resultaat – het resultaat zonder de ontvangst en besteding van de gelden uit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en de gelden voor werkdrukvermindering – bedraagt in 2022 € 4,8 miljoen. Een daling van € 0,3 miljoen ten opzichte van 2021.

Net als vorig jaar heeft ook 2022 deels in het teken gestaan van COVID-19. De NPO-subsidies voor het wegwerken van achterstanden zijn verwerkt in het exploitatieresultaat van 2022. Doordat niet alle activiteiten in 2022 zijn uitgevoerd, is het exploitatieresultaat aanzienlijk hoger dan begroot. Voor het gedeelte van de NPO-baten waarvoor nog geen uitgaven zijn gedaan, is een bestemmingsreserve NPO gevormd. Ook de verstrekte werkdrukmiddelen zijn fors hoger dan begroot. Aangezien deze pas aan het einde van het jaar zijn verstrekt, is hier een bestemmingsreserve werkdrukmiddelen voor gevormd.

In EUR	2022 Realisatie	2022 Begroting	2021 Realisatie
BATEN			
Rijksbijdragen	175.245.200	160.120.100	156.256.200
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	2.645.100	2.632.400	1.868.600
Overige baten	6.099.900	5.694.000	4.687.400
Totaal baten	183.990.200	168.446.500	162.812.200
LASTEN			
Personeelslasten	135.101.300	133.110.700	121.623.100
Afschrijvingen	2.191.400	2.636.300	1.999.900
Huisvestingslasten	13.291.700	13.292.000	12.380.700
Overige lasten	19.864.300	21.643.200	15.181.300
Totaal lasten	170.448.700	170.682.200	151.185.000
Saldo baten en lasten	13.541.500	-2.235.700	11.627.200
Financiële baten en lasten	50.500	-69.200	-132.000
Resultaat	13.592.000	-2.304.900	11.495.200
Genormaliseerd resultaat (exclusief bestemmingsreserve voor NPO en werkdrukverlichting)	4.810.300	-487.900	5.158.100

Het positieve verschil ten opzichte van de begroting is te herleiden tot € 15,6 miljoen meer baten, € 0,2 miljoen minder lasten en € 0,1 miljoen meer financiële baten.

Baten

De totale rijksbijdragen zijn in 2022 € 15,1 miljoen hoger dan begroot. Er is een bedrag van € 19,1 miljoen aan NPO-middelen ontvangen. Dat is ruim € 4 miljoen meer dan begroot.

De basisbekostiging is € 2,5 miljoen hoger dan begroot. Dat komt door de indexering vanuit de loonruimte.

Aan overige OCW-subsidies is € 5,9 miljoen meer ontvangen dan begroot. Daarbij ging het vooral om subsidies om de werkdruk te bestrijden (de zogenaamde werkdrukmiddelen). Ook waren er hogere subsidies voor nieuwkomers, basisvaardigheden, heterogene brugklassen en overige subsidies, voor in totaal € 2,7 miljoen.

De overige overheidsbijdragen zijn in de lijn met de begroting.

De overige baten zijn € 0,4 miljoen hoger dan begroot. Dit komt door hogere opbrengsten voor de verhuur van lokalen, door de exploitatie van kantines en door hogere ouderbijdragen.

Lasten

De personele lasten zijn in 2022 € 2,0 miljoen hoger dan begroot. Dit komt onder meer door de cao-verhoging en de verhoging van de uren voor het individueel budget in het kader van werkdrukvermindering. Hierdoor zijn deze lasten € 5,9 miljoen hoger dan verwacht. Tegelijkertijd is er € 2,4 miljoen minder uitgegeven aan personele lasten, doordat bestedingen voor NPO-activiteiten zijn uitgesteld naar latere jaren. Ook aan scholing is € 0,5 miljoen minder uitgegeven dan begroot. De overige personeelslasten zijn € 1,0 miljoen lager dan begroot door een wijziging in de presentatie van de UWV-transitievergoedingen.

De bestedingen aan NPO-activiteiten bedragen in 2022 € 14,1 miljoen.

De afschrijvingskosten zijn € 0,5 miljoen lager dan begroot, doordat investeringen zijn uitgesteld.

De huisvestingslasten zijn in lijn met de begroting.

De overige lasten zijn € 1,8 miljoen lager dan begroot. Dat komt enerzijds doordat een deel van de NPO-activiteiten is verschoven naar latere jaren. Daardoor zijn deze lasten € 4,4 miljoen lager dan verwacht. Anderzijds zijn, door de toename van het aantal Oekraïense leerlingen, de kosten voor o.a. leer- en hulpmiddelen gestegen met € 1,0 miljoen. Ook was er een stijging van de kosten voor excursies,

werkweken en uitgestelde reizen die alsnog zijn doorgegaan. Daardoor zijn de overige lasten € 0,8 miljoen hoger dan begroot.

De financiële baten en lasten zijn gestegen door de toegenomen rente.

ANALYSE VAN DE FINANCIËLE POSITIE

Om onze financiële positie te toetsen, kijken we naar de kengetallen die de sector hiervoor heeft bepaald: de signaleringswaarden van de Inspectie van het Onderwijs. Deze signaleringswaarden zijn ontwikkeld om toezicht te kunnen houden op de financiële continuïteit, op de vraag of een instelling financieel gezond is en op de vraag of de instelling op korte en middellange termijn aan haar financiële verplichtingen kan voldoen.

Voor het weerstandsvermogen en de liquiditeitsratio heeft VO Haaglanden een hogere norm gesteld. Deze hogere norm is afgeleid uit de risicoanalyse en het benodigde weerstandsvermogen dat daaruit voortvloeit. Een van de risico's in de risicoanalyse is het onderwijs aan nieuwkomers en leerlingen uit Oekraïne. Het aantal leerlingen uit deze groepen kent grote fluctuaties, waardoor er ook grote fluctuaties in de bekostiging zijn. VO Haaglanden zet vol in op het bieden van het benodigde onderwijs aan deze leerlingen. Dat kan, in tijden van dalingen, leiden tot negatieve resultaten. Daarnaast zijn wachtgeldanspraken en vervangingskosten risico's die leiden tot een hogere norm.

	Sectornorm	VO Haaglanden-norm	VO Haaglanden per 31-12-2021	VO Haaglanden per 31-12-2022
Solvabiliteit	> 30%	> 30%	59,78%	59,09%
Liquiditeitsratio	> 0,75	> 1,0	2,34	2,63
Rentabiliteit driejaarlijks	0,0%	0,0%	7,06%	7,39 %
Financiële buffer	> 5%	> 10%	14,4%	15,4 %

VO Haaglanden voldoet zowel aan de sectornormen als aan haar eigen normen voor solvabiliteit, liquiditeitsratio, rentabiliteit en weerstandsvermogen. Dit betekent dat wij in staat zijn om zowel op korte als op lange termijn onvoorziene risico's op te vangen.

Normatief eigen vermogen

De laatste jaren staan de reserves in het funderend onderwijs nadrukkelijk in de (politieke) aandacht. Om te bepalen of de reserves voor een bestuur te hoog zijn, heeft de Inspectie een indicator ontwikkeld. Deze indicator bepaalt het normatief eigen vermogen dat nodig is om bezittingen te financieren en risico's op te vangen. Dit normatief eigen vermogen wordt vergeleken met de daadwerkelijke vermogenspositie van de school of scholengroep. Als het eigen vermogen groter is dan het normatieve eigen vermogen, kan het bovenmatig zijn. De formule luidt:

Normatief Eigen Vermogen =

$0,5 * (\text{aanschafwaarde gebouw} * 1,27)$

+ boekwaarde resterende materiële vaste activa

+ $0,05 * \text{alle baten (onder 12 miljoen oplopend naar 0,1 bij 3 miljoen en daaronder 300.000)}$

Het publiek eigen vermogen wordt vervolgens afgezet tegen het normatief eigen vermogen.

Volgens de berekening van OCW bedraagt het publiek normvermogen voor VO Haaglanden in 2022 € 28,1 miljoen. Het eigen vermogen ultimo 2022 bedraagt conform de jaarrekening € 51,2 miljoen. Dit leidt tot een mogelijk bovenmatig vermogen van € 23,1 miljoen. Van dit bedrag is € 12,3 miljoen bestemd voor toekomstige uitgaven van eerder ontvangen NPO-gelden. Daarnaast is € 3,7 miljoen bestemd voor uitgaven in het kader van werkdrukvermindering, waarvoor de gelden in 2022 zijn ontvangen. Ook heeft VO Haaglanden een bestemmingsreserve gevormd voor onderwijs-ontwikkelactiviteiten, waarmee we de komende periode gericht investeren in (bovenschoolse) onderwijsinnovatie, -verbetering en -ontwikkeling. Een van de onderwijs-ontwikkelactiviteiten die hiermee bekostigd wordt, is het project 'Project Plus' van het Rijswijks Lyceum/ Van Vredenburg College (€ 4,6 miljoen).

In de meerjarenbegroting is het verloop van het (bovenmatig) eigen vermogen opgenomen.

CONTINUÏTEIT

Systematiek allocatie van middelen

In navolging van onze besturingsfilosofie worden de inkomsten die VO Haaglanden uit de rijksvergoeding ontvangt, grotendeels overgedragen aan onze scholen. Uitzonderingen hierop betreffen een bijdrage voor de centrale ondersteuning, de eigenaarsvergoeding huisvesting en een bijdrage aan de bestemmingsreserve voor de onderwijs-ontwikkelactiviteiten. De inkomsten van de eigenaarsvergoeding huisvesting worden ingezet voor de uitvoering van het meerjarenonderhoudsplan.

Borging financiële positie van de scholen

Scholen houden individueel een weerstandsvermogen aan van 10 procent van de ontvangen rijksbijdrage. Voor zowel bovenmatige reserves als tekorten maken scholen plannen om naar de gewenste norm toe te groeien.

Om te kunnen beoordelen of aan de bestuurlijke kaders wordt voldaan, maakt iedere school jaarlijks een meerjarenbegroting. Deze begroting is gebaseerd op de verwachte ontwikkeling van de leerlingaantallen, de formatie(samenstelling), de doelstellingen uit het schoolplan en de benodigde investeringen. Daarbij hoort ook een risicoanalyse. Waar nodig worden er tijdslijnen gemaakt voor de termijn waarbinnen de school de meerjarige afspraken moet realiseren.

Een belangrijk onderdeel van de planning & control-cyclus is het periodieke managementgesprek met rectoren en directeuren. Als basis voor dit gesprek wordt de zogenaamde 'pasfoto' gebruikt. Dit is een set van relevante kengetallen over:

- de kwaliteit van het onderwijs;
- de financiële positie van de school;
- de personeelsopbouw;
- het ziekteverzuim;
- de tevredenheidsenquêtes onder personeel, leerlingen en ouders;
- het aantal voortijdig schoolverlaters;
- het aantal klachten, schorsingen en verwijderingen.

In de managementgesprekken maken we met de rectoren & directeuren afspraken over eventuele aanpassingen en verbeteringen. Deze worden vervolgens geëvalueerd.

Meerjarenbegroting 2023 – 2025

Hieronder staat de meerjarenbegroting voor de komende drie jaren:

Balans x € 1.000	31-12-2022 Realisatie	31-12-2023 Prognose	31-12-2024 Prognose	31-12-2025 Prognose
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	19.089	21.318	22.350	20.808
Financiële vaste activa	160	149	149	149
Vaste activa, totaal	19.249	21.467	22.499	20.957
Vlottende activa				
Vorderingen	5.916	6.500	7.500	8.000
Liquide middelen	61.498	57.277	49.696	47.260
Vlottende activa, totaal	67.414	63.777	57.196	55.260
Activa, totaal	86.664	85.244	79.695	76.217
PASSIVA				
Eigen vermogen*	51.209	51.517	45.349	40.554
Eigen vermogen, algemene reserve	28.305	32.279	34.542	34.209
Eigen vermogen, bestemmingsreserves	22.904	19.239	10.806	6.345
Voorzieningen	9.869	8.734	9.234	8.038
Langlopende schulden	0	0	0	0
Kortlopende schulden	25.585	24.992	25.112	27.625
Totaal resultaat	86.664	85.244	79.695	76.217

* Er is alleen publiek eigen vermogen

Staat van baten en lasten x € 1.000	31-12-2022 Realisatie	2023 Prognose	2024 Prognose	2025 Prognose
BATEN				
Rijksbijdragen	175.245.200	166.082.681	158.509.497	160.308.075
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	2.645.100	2.425.853	2.320.853	2.294.355
Overige baten	6.099.900	6.160.309	5.412.258	5.268.567
Totaal baten	183.990.200	174.668.843	166.242.608	167.870.997
LASTEN				
Personeelslasten	135.101.300	137.260.521	136.018.822	137.599.212
Afschrijvingen	2.191.400	2.688.042	2.880.686	2.859.836
Huisvestingslasten	13.291.700	13.353.732	13.083.184	13.037.743
Overige lasten	19.864.300	20.994.643	20.366.093	19.104.134
Totaal lasten	170.448.700	174.296.938	172.348.785	172.600.925
Saldo baten en lasten uit gewone bedrijfsvoering	13.541.500	371.905	-6.106.177	-4.729.928
Financiële baten	179.700		0	0
Financiële lasten	129.200	63.220	63.646	64.079
Saldo financiële bedrijfsvoering	50.500	-63.220	-63.646	-64.079
Buitengewoon resultaat				
Totaal resultaat	13.592.000	308.685	-6.169.823	-4.794.007

De signaleringswaarden ontwikkelen zich in deze jaren als

	2022	2023	2024	2025
Solvabiliteit	59,09	60,44	56,90	53,21
Liquideitsratio	2,63	2,55	2,28	2,00
Rentabiliteit driejaarlijks	7,39	0,18	-3,71	-2,86
Financiële buffer	15,38	18,48	20,78	20,38

Toelichting bij de meerjarenbegroting

In 2021 en 2022 hebben we gelden ontvangen uit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Ook in 2023 zullen we die nog ontvangen. Deze gelden worden direct in het jaar van ontvangst als baten verwerkt. Dit loopt niet gelijk met de uitgaven die met deze gelden worden gedaan: die uitgaven kunnen nog tot in het schooljaar 2024-2025 plaatsvinden. Met name in 2021 en 2022 heeft dit verschil tussen de ontvangen en uitgegeven NPO-middelen geleid tot een hoog positief

resultaat. In 2024 en 2025 gaat dit verschil leiden tot een negatief resultaat. In dat jaar zijn er immers geen ontvangsten meer, maar nog wel uitgaven.

Ook de inzet van de bestemmingsreserve voor de werkdrumiddelen leidt tot een wisselend beeld van de personele lasten. Verder komt er een wijziging in de voorziening voor groot onderhoud. Met de huidige informatie konden we hier echter nog geen invulling aan geven.

Het publiek eigen vermogen wordt in de meerjarenbegroting teruggebracht naar € 40,5 miljoen en is daarmee € 11,2 miljoen hoger dan het normatief eigen vermogen. Dit vermogen wordt in de komende jaren afgebouwd door investeringen in de (bovenschoolse) onderwijsinnovatie, -verbetering en –ontwikkeling. De concrete keuzes en invulling hiervan wordt opgesteld aan de hand van de bevinidingen van de strategische midterm review.

Het college van bestuur legt de hoofdlijnen van de meerjarenbegroting ter advies voor aan de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR). Ook legt het college de begroting ter goedkeuring voor aan de raad van toezicht. Het bestuursformatieplan wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Personele Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (PGMR). En tot slot wordt de begroting van VO Haaglanden aangeboden aan de gemeenten Den Haag en Rijswijk, en ter informatie verstrekt aan de GMR.

TREASURY VO HAAGLANDEN

Stichting VO Haaglanden streeft naar een toereikende financiële positie, die past bij de toepasselijke wet- en regelgeving en die voldoende mogelijkheden biedt om individuele scholen de ruimte te geven om te investeren in onderwijskundige zaken, huisvesting en ICT. Om financiële risico's af te dekken en geplande investeringen te kunnen doen, worden reserves en voorzieningen opgebouwd die passen bij onze doelstellingen. Hiervoor hebben we een treasurystatuut vastgesteld. Dit statuut is gebaseerd op de meest actuele 'Regeling beleggen, lenen en derivaten van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap 2016 (gewijzigd d.d. 19 december 2018)'. Hierna noemen we dit kortweg de Regeling.

Bij eventuele afwijkingen tussen de Regeling en ons treasurystatuut is de Regeling leidend.

In de Regeling staan regels voor onderwijsinstellingen voor het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten. Het algemene uitgangspunt van de Regeling is dat het financiële beleid en beheer van de onderwijsinstellingen dienstbaar moeten zijn aan het realiseren van de publieke doelstellingen, en dat deze op transparante wijze gericht moeten zijn op financiële continuïteit. VO Haaglanden maakt geen gebruik van derivaten en/of speculatieve financiële instrumenten.

De Regeling heeft alleen betrekking op de publieke middelen. Omdat VO Haaglanden uitsluitend het beheer heeft over publieke middelen, beperkt ons treasurystatuut zich daartoe. Daarbij hanteren we als uitgangspunt dat publiek verkregen (rijks)gelden maatschappelijk verantwoord en risicomijdend worden belegd en beleend.

In 2022 is geheel conform het treasurystaat gehandeld.

RAPPORTAGE INTERN RISICOBEBEERSINGS- EN CONTROLESYSTEEM

Binnen VO Haaglanden willen we een goed beeld hebben van de risico's en kansen die van invloed kunnen zijn op het realiseren van onze doelstellingen. Daarom hebben we een risicobehersingssysteem. Met dit systeem voldoen we aan de eisen van de overheid op dit gebied. Het systeem kenmerkt zich door een stelselmatige beoordeling en weging van mogelijke gebeurtenissen en ontwikkelingen die de realisatie van onze missie en strategie kunnen verstoren. Die gebeurtenissen en ontwikkelingen definiëren we als risico's.

Onderdeel van ons risicobehersingssysteem is een periodieke strategische risicoanalyse. Deze hebben we in 2021-2022 opnieuw uitgevoerd. Samen met een gespecialiseerde externe partij hebben we:

- de risico's in beeld gebracht;
- bepaald hoe groot de kans is dat deze risico's zich voordoen;
- beoordeeld wat de mogelijke impact van deze risico's is;

- bepaald voor welke risico's er maatregelen nodig zijn en zo ja, welke maatregelen dat zijn (risicobereidheid).

Transparantie is een belangrijk uitgangspunt in ons interne risicobeheersings- en controlesysteem. Daarom worden binnen het rectoren/directeuren-overleg, de GMR en de raad van toezicht de gegevens van de scholen gedeeld, waaronder pasfoto's, begrotingen, opbrengstenoordelen, inspectierapporten en uitkomsten van tevredenheidsenquêtes. Ook is er regelmatig formeel en informeel contact tussen het college van bestuur en de medezeggenschapsorganen. Het CvB vindt de inbreng van deze organen van grote waarde.

Hieronder beschrijven we de risico's die we bij de risicoanalyse in 2021-2022 hebben gedetecteerd. Ook geven we aan op welke manier we deze risico's beheersen.

BESCHRIJVING VAN DE BELANGRIJKSTE RISICO'S EN ONZEKERHEDEN

1. Onvoldoende gekwalificeerd personeel

Beschrijving

In het onderwijs is er een groot tekort aan goede schoolleiders en bevoegde docenten. Dit zal de komende tijd alleen nog maar toenemen. Het tekort wordt versterkt doordat er binnen de regio Den Haag een groei van het aantal leerlingen te verwachten is. Aangezien docenten cruciaal zijn voor de kwaliteit van het onderwijs, vergt het docententekort extra aandacht om de onderwijskwaliteit te borgen.

Maatregel

Er wordt intensief (politiek) gelobbyd om structurele oplossingen te realiseren voor het docententekort. Een van de mogelijke oplossingen is de komst van een lerarenopleiding in de regio Den Haag. VO Haaglanden levert waar mogelijk op landelijk gebied een bijdrage aan de mogelijke oplossingen. Een van de mogelijkheden is om vanuit de Haagse regio als pilot te dienen voor een landelijk actieplan 'lerarenstrategie'. Dit plan houdt onder meer in dat er onderwijsregio's worden geformeerd om het docententekort te agenderen en initiatieven te stimuleren die het tekort terug kunnen dringen.

Daarnaast werken de scholen van VO Haaglanden al intensief met andere scholen samen bij het werven van docenten. Dat gebeurt binnen het project De Rode Loper. Ook participeren al onze scholen in een van de vier opleidingsscholen in Den Haag. Verder kent Den Haag een gezamenlijk inductieprogramma voor beginnende docenten. Bovendien stimuleren we het behoud van goede medewerkers door professionaliseringstrajecten, onder andere via de Haagse OnderwijsAcademie.

2. Grote fluctuaties in het aantal leerlingen

Beschrijving

De prognose van het aantal leerlingen van VO Haaglanden vertoont op totaalniveau een redelijk stabiel beeld tot 2028. De prognoses van de individuele scholen laten grotere verschillen zien. Er zijn scholen die een leerlingendaling verwachten, terwijl andere scholen een stijging voorzien.

Er spelen enkele externe ontwikkelingen die een grote impact kunnen hebben op de leerlingaantallen. Zo is het door nieuwe wetgeving eenvoudiger geworden om een nieuwe school te stichten. In de Haagse regio zijn daar initiatieven toe genomen en zal zich in 2024 een nieuwe, islamitische school vestigen. Dit kan betekenen dat er leerlingen van onze scholen overstappen naar die nieuwe school. Ook gaat er een nieuwe school starten in een recent opgeleverde woonwijk, die grenst aan de verzorgingsgebieden van een aantal van onze scholen.

Daarnaast komen er, onder andere door de oorlog in Oekraïne, veel nieuwkomers naar Nederland. Minderjarige nieuwkomers hebben recht op onderwijs, dat binnen VO Haaglanden wordt verzorgd door de Johan de Witt Scholengroep. Hierdoor neemt het aantal leerlingen van deze scholengroep toe. Dit vergt veel organisatievermogen en legt een grote druk op de huisvesting en bijbehorende kosten.

Maatregel

Het college van bestuur monitort de ontwikkeling van de leerlingaantallen permanent en anticipeert hierop waar mogelijk. We participeren in diverse regionale overlegstructuren, waardoor er goed zicht is op wat er op dit gebied gaande is. Ook ontwikkelen we een visie en strategie voor de wijze waarop we met deze ontwikkelingen willen omgaan. Daarnaast beschikken we over een

flexibele schil van medewerkers, waardoor we in staat zijn om een eventuele toename of terugloop van leerlingen op te vangen.

3. Instabiele bekostiging door de rijksoverheid

Beschrijving

Het is voor publieke partijen, zoals het onderwijs, van belang om zekerheid te hebben over de bekostiging door de rijksoverheid. Die zekerheid is nodig om een goede onderwijskwaliteit te garanderen en een betrouwbare werkgever te zijn. Het komt regelmatig voor dat de overheid op onverwachte momenten overschotten of tekorten doorschuift naar de scholen. Dat draagt niet bij aan de gewenste zekerheid en heeft invloed op de financiële positie van de scholen. Het is nog zeer de vraag in hoeverre de overheid in staat is om de middelen die beschikbaar zijn gesteld in het kader van het NPO, ook daarna in het onderwijs te blijven investeren. Daarnaast is het goed mogelijk dat de rijksoverheid in de komende jaren tegen financieringsvraagstukken aanloopt, waardoor de vermogens van de besturen opnieuw onder een vergrootglas belanden. Het vraagstuk van het bovenmatig vermogen is ook vanuit de politiek in het afgelopen jaar (wederom) hoog op de agenda gezet.

Maatregel

VO Haaglanden werkt met meerjarenbegrotingen om een zo goed mogelijke inschatting te maken van de baten en lasten van de scholen. Via management-rapportages wordt de realisatie van de plannen periodiek gemonitord en waar nodig (eveneens voor de lange termijn) bijgestuurd. Het college van bestuur heeft ook voor het kalenderjaar 2022 een kaderbrief opgesteld, waarin expliciet is aangegeven dat het verantwoorden van de doelmatigheid van de uitgaven een speerpunt is. Tussentijds vindt monitoring op dit onderdeel plaats. Daarnaast spreekt het college van bestuur uitgebreid met de scholen over een mogelijke afbouw van de NPO-middelen en hoe dit op te vangen.

4. Veiligheid

Beschrijving

De laatste jaren worden scholen in toenemende mate geconfronteerd met jeugdcriminaliteit en gewelddadige, rivaliserende jeugdgroepen. Jongeren die tot die jeugdgroepen behoren, ontmoeten elkaar ook in de scholen. Meer en meer leidt dit tot (ernstige) incidenten.

Maatregel

Om dit onderwerp aan te pakken is de samenwerking tussen politie, gemeenten, winkeliers, buurthuizen en scholen geïntensiveerd. Deze samenwerking krijgt vorm in een stedelijk convenant, veelvuldig overleg, handelingsprotocollen en een programmatische aanpak. Doel is om in een vroeg stadium risico's te signaleren en om adequaat in te grijpen bij incidenten.

5. Hoge werkloosheidskosten

Beschrijving

Ondanks de inspanningen om deze kosten te beheersen, heeft VO Haaglanden al jaren te maken met hoge kosten voor werkloosheidsuitkeringen. Medewerkers kunnen bij onvrijwillige werkloosheid, onder voorwaarden, een (aanvullende/ bovenwettelijke) uitkering ontvangen op grond van bepalingen uit de cao.

Maatregel

Als stichting hebben we een voorziening voor het (gedeeltelijk) eigenrisicodrager-schap voor WW-uitkeringen, zoals opgenomen in de jaarrekening. De voorziening geldt alleen voor medewerkers die per balansdatum een WW-uitkering ontvangen of die per balansdatum al zijn ontslagen en naar verwachting een WW-uitkering zullen aanvragen. Mede door het lerarentekort zien we dat tijdelijke medewerkers snel een nieuwe functie vinden en niet lang een WW-uitkering krijgen. Omdat VO Haaglanden eigenrisicodrager voor deze kosten is, zetten we samen met een externe partij intensief in op re-integratie van de betrokken ex-medewerkers.

RAPPORTAGE TOEZICHTHOUDEND ORGAAN

Het verslag van onze raad van toezicht staat in hoofdstuk 2 van dit jaarverslag.

